

TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2023-2025

Kaupunginjohtajan lopullinen ehdotus kh 28.11.2022

Sisällysluettelo

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	1
1. YLEISTÄ	3
1.1. KAUPUNKISTRATEGIA.....	3
1.2. YLEINEN TALOUS KEHITYS JA FORSSAN KAUPUNGIN TALOUS.....	5
1.3. VÄESTÖ	12
2. ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS	14
2.1. ESITYSTAPA JA RAKENNE	14
2.2. SITOVUUS	16
2.3. KÄYTTÖSUUNNITELMAT	17
2.4. TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI	18
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	19
3.1. KÄYTTÖTALOUSOSAN LASKENTAPERUSTEET	19
3.2. KESKUSHALLINTO	21
3.3. SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT	31
3.4. TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN PALVELUT.....	51
4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA.....	74
4.1. TULOSLASKELMAT	75
4.2. TULOSLASKELMAOSAN ERITTELYT	77
5. INVESTOINTIOSA.....	80
6. RAHOITUSLASKELMAT	83
7. LIIKELAITOS	86
8. KONSERNIYHTEISÖT.....	93
8.1. FORSSA-ASUNNOT OY	93
8.2. FORSSAN YRITYSKEHITYS OY	94
8.3. LOIMIJOEN KUNTAPALVELUT OY.....	96
8.4. FORSSAN SEUDUN HYVINVOINTIKUNTAYHTYMÄ.....	98
8.5. LOUNAIHÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ	99
LIITTEET.....	101
Kaupungin arviointijärjestelmän kuvaus	101
Graafiset esitykset	104
Toimielimen ja palvelualueen tilivelvolliset 2023	109
Henkilöstömäärät	111

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Forssan kaupungin vuoden 2023 talousarvio on historiallinen, sillä se on kaupungin ensimmäinen talousarvio, jossa sosiaali- ja terveystalouteen ei enää varata määrärahoja. Vuoden alussa sosiaali-, terveys- sekä pelastuspalvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle, ja suurimmassa osassa Suomen kunnista ollaan uuden aikakauden alussa.

Kaupungin toimintaan ja talousarviovalmisteluun liittyy nyt poikkeuksellisen paljon epävarmuutta, sillä uudistuksessa on vielä avoimia yksityiskohtia esimerkiksi rahoituksen sekä kuntien ja hyvinvointialueen välisten yhdyspintojen osalta. Koska kyseessä on Suomen kuntahistorian merkittävin uudistus, näkyy se selkeästi talousarvion luvuissa – kaupungin talousarvio on suuruudeltaan alle puolet nykyisestä.

On tärkeää, että sosiaali- ja terveystaloutten siirtyminen hyvinvointialueelle toteutuu palvelujen vaarantumatta, ja että alue kykenee huolehtimaan perustoiminnoista kuten palkanmaksusta, laskutuksesta ja ajanvarauksista sujuvasti heti vuodenvaihteen jälkeen.

Vuonna 2023 korostuu huolehtiminen kaupunkiin jäävän henkilöstön jaksamisesta ja hyvinvoinnista. Muutos näkyy eittämättä konkreettisenä osana monen arkipäivän työtä. Koska vielä on epäselvää, millaiseksi hyvinvointialueen ja kaupungin yhdyspinnat esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi muodostuvat, on vaikea täysin ennustaa millaiset resurssit ja organisaation kaupunki tähän toimintaan jatkossa tarvitsee. Vuosi 2023 tulee olemaan uuden rakentamisen aikaa. Vuoden 2020 maaliskuussa alkaneen koronapandemian jäljiltä on monin osin päästy palaamaan jälleen normaaliin tilanteeseen mutta Venäjän bruttaali hyökkäyssota Ukrainassa on tänä vuonna tuonut kaupungille uusia asioita ratkottavaksi. Tällä hetkellä Forssassa on arviolta 200 ukrainalaista. Osa ukrainalaista on työllistynyt alueelle ja osalle järjestetään sekä suomen kielen opetusta että muuta koulutusta kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi. Helmikuun lopulla alkanut Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa varsinaisten sotatoimien ja pakolaisuuden lisäksi myös välillisesti erityisesti Euroopan taloudelliseen vakauteen ja energiapolitiisiin ratkaisuihin. Tämä epävarmuus heijastuu luonnollisesti myös kuntatalouteen kuten rajusti kohoaviin energiakustannuksiin.

Kaupungille on tärkeää, että muuttuvassa toimintaympäristössä sillä on selkeä suunta ja strategia. Forssaan kaupunginvaltuuston käsittelyyn tulee joulukuussa 2022 kaupungin uusi päivitetty strategia joka on voimassa vuoteen 2030 asti. Valmistelun aikana on osallistettu ja kuultu monipuolisesti sidosryhmiä, ja palautteet on mahdollisuuksien mukaan tuotu joko suoraan sisältöön tai niitä hyödynnetään strategian toimeenpanon evästyksinä. Vuosi 2023 tulee olemaan uuden strategian toimeenpanon kannalta merkittävä. Toimeenpanoon tullaan panostamaan, jotta kaupungin organisaatiossa tunnistettaisiin laajasti kunkin yksilön oman työn merkitys strategian tavoitteiden saavuttamisessa ja toiminnan kehittämisessä. Tulevien vuosien aikana haluaisin nähdä kaupunkimme lisäävän vuorovaikutusta ja yhteistyötä niin seutukunnallisesti kuin maakunnallisestikin, jotta voimme yhdessä rakentaa meille kaikille parempaa kaupunkia ja edetä kohti strategiassa mainittuja päämääriä.

Kuten monet muutkin alat, kamppailee myös kaupunki työvoiman saatavuuden kanssa. Osaavan työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaaminen on kriittistä kaupungin palveluiden ja kehittämisen kannalta. On pidettävä erityisen tarkkaa huolta henkilöstön

työhyvinvoinnista ja työssäjaksamisesta sekä kehitettävä työnantajamielikuvaa ja rekrytointiprosessia työnhakijalähtöisesti. Johtamisen ja esimiestyön systemaattinen kehittäminen työelämän laadun menetelmin lisäävät mahdollisuuksiamme onnistua tässä tehtävässä.

Uskon, edelleen että yhdessä olemme enemmän ja toivon koko maakunnan kohtaavan kuluvan vuosikymmenen haasteet yhdessä. Forssan seutukunnalla on jatkettu yhteistyötä. Merkittäviin muutoksiin toimintatavoissa ei kuitenkaan ole päästy. Meiltä puuttuu yhteinen tahto muutoksiin. Toivon, että vuonna 2023 alkava yhteisen seutukunnallisen elinvoimaohjelman rakentaminen voisi toimia sillanrakentajana syvempää yhteistyöhön. Suurimmat muutokset kuluvan vuoden aikana on tapahtunut kuntien virkamiesjohdossa.

Kaupungin vuoden 2023 talousarvio on tasapainossa ja ylijäämäinen. Valtuuston asettama raami oli tiukka ja vaati kaikilta toimialoilta asioiden perinpohjaista miettimistä. Lautakunnat tekivät hyvää työtä ja pysyivät annetuissa raameissa.

Tuleva vuosi muuttaa olennaisesti kaikkia talouden tunnuslukuja, joten suora vertailu aikaisempien vuosien lukuihin ei ole mahdollista. Kaupungin vakituisen henkilöstön määrä vuoden alussa on tämänhetkisen tiedon (21.11.2022) mukaan 435 ja määräaikaista arvioidaan olevan 232. Hyvinvointialueuudistukseen liittyen kaikkien Manner-Suomen kuntien veroprosenttia leikataan 12,64 prosenttiyksiköllä vuodelle 2023 eli Forssan kaupungin veroprosentti on ensi vuonna 7,86 %. Verotulojen arvioidaan ensi vuonna olevan 35,5 ja valtionosuuksien 12,7 milj. €. Koko kaupungin ulkoiset ja sisäiset kulut ovat yhteensä 62,1 milj. € ja tuotot 26,1 milj. €. Henkilöstökustannusten osuus menoista on 30,4 milj. € ja ostopalvelujen 15,3 milj. €. Investointeihin esitetään varattavaksi 9,3 milj. €. Tilikauden ylijäämäksi arvioidaan 4,4 milj. €. Kaupungin lainakanta asukasta kohti säilyy maan keskiarvoon nähden maltillisena eli 2.761 €/asukas (yhteensä 45,4 miljoonaa).

Kuluvina poikkeuksellisina vuosina olemme osoittaneet, että pystymme muuttumaan ja huolehtimaan palvelutehtävästämme, vaikka pelin säännöt muuttuisivat. Päätökset tehdään yhdessä luottamushenkilöorganisaation kanssa. Virkamiesten tehtävänä on valmistelu sekä täytäntöönpano ja luottamushenkilöiden tehtävänä on päättää. Pidetään jatkossakin hyvää huolta kaupungistamme ja kaikista sen asukkaista. Tämä talousarvio antaa siihen hyvät lähtökohdat.

22.11.2022

Jari Kesäniemi
kaupunginjohtaja

1. YLEISTÄ

1.1. KAUPUNKISTRATEGIA

Järkivihreä Forssa. Maanläheinen edelläkävijä. Oman tiensä tekijä.

Kuntastrategia on lakisääteinen valtuuston hyväksymä asiakirja, johon kaikki kunnan toiminta perustuu ja jolla johdetaan kunnan kaikkea keskeistä suunnittelua, valmistelua, kehittämistä ja päätöksentekoa. Siinä kuvataan suunta haluttuun tulevaisuuteen ja päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiaa tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa.

Kuntalain mukaan talousarvion on toteutettava kuntastrategiaa ja talousarvion tavoitteet on johdettava kuntastrategiasta. Forssan vuonna 2019 hyväksytyt kuntastrategiaan toteutettu tarkistusprosessi on lähes päätöksessään ja siksi vuoden 2023 talousarvion toiminnalliset tavoitteet on johdettu tarkistetun strategian strategisista tavoitteista.

VISIONA JÄRKIVIHREÄ FORSSA 2030

Forssan kuntastrategian ytimenä on edelleen ajatus JÄRKIVIHREYDESTÄ, joka on forssalainen tapa edistää forssalaisten hyvinvointia ja Forssan elinvoimaa kestävä kehityksen periaatteita aktiivisesti toteuttaen.

Järkivihreys on osa yhteisöllisyyttä ja se koskee kaupunkiorganisaation ohella forssalaisia yrityksiä, oppilaitoksia, yhdistyksiä ja järjestöjä sekä yksityishenkilöitä. Järkivihreys on ihmisten tekoja ihmisille. Järkivihreä toiminta tuottaa tulevaisuutta ja tukee ihmisen ja luonnon vuoropuhelua.

Ekologisella järkivihreydellä tullaan saavuttamaan tavoitteet jätteettömästä, päästöttömästä ja ylikulutuksettomasta kaupungista vuoteen 2050 mennessä (Fisu).

Ihmisyystävällinen järkivihreys tavoittelee forssalaisten yhdenvertaisuutta ja hyvää elämää sekä hyvinvoinnin edistämistä monipuolisesti ja ennaltaehkäisevästi.

Taloudellinen järkivihreys luo perustan ja mahdollistaa elinvoimaisuuden Forssalle ja hyvinvoinnin forssalaisille koko strategiakaudella.

STRATEGIAN TAVOITERAKENTEESTA

Forssan strategia suuntaa visioonsa kolmen strategisen teeman: taloudellisen, ihmisystävällinen ja ekologisen järkivihreiden kautta. Kuhunkin strategiseen teemaan on määritelty kolme strategista tavoitetta:

Taloudellinen järkivihreys

- Elinvoimainen ja vastuullisista yrityksistään tunnettu Forssa
- Välittävän ja arvostavan johtamistoiminnan Forssa
- Ajantasaisen organisaation ja innovatiivisen toimintakulttuurin Forssa

Ihmisyystävällinen järkivihreys

- Hyvinvoivan kuntalaisen Forssa
- Yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet takaava Forssa
- Omaleimainen ja historiastaan ylpeä Forssa

Ekologinen järkivihreys

- Ilmastomuutosta hillitsevä ja kestävyteen sitoutunut Forssa
- Kiertotalouden edelläkävijä – Forssa
- Luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuutta ja tasapainoa vaaliva Forssa

Strategiset tavoitteet konkretisoidaan palveluihin ja kaupungin toimintaan valtuustokausittain strategiaa täydentävissä linjausasiakirjoissa ja vuosittain talousarviokirjassa. Linjausasiakirjat laaditaan kuluvalle valtuustokauden aikana ja sen jälkeen niiden sisältöjen toteutumista arvioidaan valtuustokausittain siten, että ko. arvioinnit ovat käytettävissä voimassa olevaa kuntastrategiaa tarkistettaessa tai uutta laadittaessa. Talousarviossa esitetään talousarviovuodelle palveluittain (palvelualueittain) kuntastrategiaa toteuttavat tavoitteet sekä niiden saavuttamiseksi tehtävät toimenpiteet.

JÄRKIVIHREÄ FORSSA, jossa

kolme strategista teemaa, joilla kullakin

kolme strategista tavoitetta, jotka konkretisoidaan teemoittain valtuustokausittain laadittavissa kolmessa linjausasiakirjassa sekä vuosittain talousarviokirjassa.

Strategian toiminnallistaminen ulottuu aina palveluyksikkö- ja työntekijätasolle käyttösuunnitelmissa ja kehitys-/tavoitekeskusteluissa. Käyttösuunnitelmatason strategiaa toteuttavat toimenpiteet voidaan esittää myös palveluiden vuosi- ja lukuvuosisuunnitelmissa.

Kaupunkistrategian toteutumisen seuranta toteutetaan osavuosikatsauksittain raportoiden tavoitteiden ja talousarvion euromääräistä toteutumista palveluittain/palvelualueittain. Palvelualueilla on käytössä LATO Strategy Tool -ohjelmisto, jossa tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä seurataan kuukausittain ympäri vuoden.

1.2. YLEINEN TALOUS KEHITYS JA FORSSAN KAUPUNGIN TALOUS

Valtionvarainministeriön syksyn taloudellisen katsauksen mukaan vuosi 2022 on ollut Suomen taloudelle ja työllisyydelle selvästi odotettua vahvempi. Covid-19-epidemiaan liittyneet rajoitukset on pääosin poistettu ja se on näkynyt kotitalouksien kasvaneina palvelujen ostoina. BKT:n arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 % vuonna 2022. Talouskasvun ennustetaan hidastuvan 0,5 prosenttiin vuonna 2023. Vuosina 2024–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 % vuosittain.

Hintojen nousu on ollut vuoden 2022 aikana voimakasta. Hintojen nousun taustalla on energian hinnan nopea kasvu, mutta se on vaikuttanut laaja-alaisesti ja kaikkien hyödykeluokkien hinnat nousevat nopeasti. Kuluttajahintainflaation ennakoidaan olevan keskimäärin 6,5 prosenttiin vuonna 2022. Kohonneet hinnat syövät kuluttajien ostovoimaa ja hillitsevät yritysten investointeja. Keskuspankit ovat kiristäneet rahapolitiikkaansa nopeasti ja markkinat odottavat koronnostojen jatkuvan edelleen. VM:n arvion mukaan korkea hintataso ja korkojen nousu vähentävät kysyntää vähitellen ja hintapaineet helpottavat. Inflaatio hidastuu 3,2 prosenttiin vuonna 2023 ja painuu 1,8 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä.

Työllisyysaste on tällä hetkellä poikkeuksellisen hyvä ja se nousee VM:n arvion mukaan yli 74 prosentin vuonna 2024. Hyvän työllisyysasteen käänköpuolena on työikäisen väestön supistuminen ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmat. Osaavan työvoiman puute on yksi keskeinen tuotannon kasvua rajoittava tekijä.

Vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,6 mrd. euroa ylijäämäinen ja toiminnan ja investointien rahavirta lähes tasapainossa. Koronaepidemiaan liittyvät valtion tuet olivat 2021 edellisvuoden tapaan huomattavat, yhteensä noin 2,5 mrd. euroa, mikä edesauttoi merkittävästi kuntien taloustilanteen säilymistä vahvana. Lisäksi verotulot ovat kasvaneet huomattavasti. Pitkälti edellä mainituista syistä myös Forssan kaupungin tilinpäätökset ovat olleet vahvoja.

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa jopa ennätysellisen vahva sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 mrd. eurolla vuonna 2023. Asian merkitystä kaupungille voi arvioida Kuntaliiton veroennusteen kautta. Veroennuste ennakoii Forssan kaupungin verotulojen laskevan 1,76 miljoonaa euroa vuodesta 2023 vuoteen 2024. Ilman edellä mainittua jaksotuksesta syntyvää verohäntää kaupungin verotulot kasvaisivat, joten vuoden 2023 verotulojen voi arvioida olevan noin kaksi miljoonaa normaalia suuremmat.

Valtionvarainministeriön keskeiset ennusteluvut:

	2021	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	mrd. €	määrän muutos, prosenttia					
BKT	251	1,2	-2,2	3,0	1,7	0,5	1,4
Työllisyysaste, %		71,6	70,7	72,3	73,9	73,8	74,1
Työttömyysaste %		6,7	7,7	7,7	6,6	6,7	6,5
Kuluttajahintaindeksin muutos %		1,0	0,3	2,2	6,5	3,2	1,8
Ansiotasoindeksin muutos %		2,1	1,9	2,4	2,6	3,5	3,0
Lyhyet korot (EURIBOR 3 kk) %		-0,4	-0,4	-0,5	-0,1	1,3	1,5

Vuonna 2023 sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista noin puolet siirtyy hyvinvointialueille. Kuntien valtionosuuksia, veromenetysten korvauksia ja verotuloja vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Hyvinvointialueiden valtion rahoituksen koko maan taso vuonna 2023 perustui kunnilta hyvinvointialueille siirtyviin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien vuoden 2022 arvioituihin nettokustannuksiin. Taloussuunnitteluun tuo epävarmuutta se, että lopullinen rahoituspohja ja hyvinvointialueiden siirtymätasauslaskelmat tehdään kesällä 2023 kuntien Valtiokonttorille toimittamilla palveluluokkakohtaisilla tilinpäätöstiedoilla vuodelta 2022. Se tarkoittaa, että kuntien valtionosuudet 2023 oikaistaan takautuvasti vuosina 2024 ja 2025. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että mikäli vuoden 2022 sote-kustannukset ylittävät arvioidun, kunnille maksetaan liikaa valtionosuuksia vuonna 2023 ja liikaa maksetusta osuudesta peritään pois 50 prosenttia kumpanakin vuonna 2024 ja 2025, minkä lisäksi kyseisten vuosien normaaleja valtionosuuksia leikataan vuoden 2022 ylityksen mukaisesti.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

Sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina. Forssan kaupungin investointisuunnitelmassa merkittävä painoarvo on Vesihelmen peruskorjauksella, jonka suuruudeksi on arvioitu 10 miljoonaa euroa. Se on investointisuunnitelmassa ajoitettu vuodelle 2025. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin.

Kaupungin lainahoitokustannukset ovat toistaiseksi hallinnassa ja suunnitelmakaudella korkokulut eivät todennäköisesti kasva merkittävästi. Vuonna 2022 lainojen keskikorko on ollut 1,05 prosenttia ja 94,7 prosenttia lainoista on suojattu alhaiselle korkotasolle. Lainanhoitokustannusten merkitys tulee silti tulevina vuosina kasvamaan. Karkeasti

arvioiden noin puolet suojauksesta on sulanut pois seuraavan viiden vuoden aikana ja uudet lainat tulevat altistumaan markkinakoroille.

Kuntatalousohjelman mukaan vuosina 2023–2026 laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine pysyy suurimmassa osassa kuntakokoryhmiä maltillisella tasolla. Tietyissä kuntakokoryhmissä on laskennallista veroprosentin laskuvaraa yksittäisinä vuosina. Useissa pienissä kunnissa korotuspaine on kuitenkin merkittävä, mikä näkyy myös negatiivisena vuosikatteenä ja tilikauden tuloksena.

Sote-uudistukseen liittyvä kuntien rahoituksen siirto hyvinvointialueille toteutetaan verojen osalta kiinteänä veroprosenttina, mutta valtionosuudet joustavat toteutuneiden sote-kustannusten mukaisesti. Rahoituksessa kuntien ja valtion välinen suhde ei muutu. Uudistus on valtiolle ja kunnille kustannusneutraali, eli kunnista siirtyy hyvinvointialueille yhtä paljon rahoitusta kuin ne ovat siirtyviin palveluihin käyttäneet. Tämän seurauksena valtionosuuksien ja erityisesti suunnitelmavuosien arviot sisältävät merkittävää epävarmuutta.

Verotulojen kehitys:

Kuntien verotulot koostuvat kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverosta. Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien verotuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi vuoden 2023 alusta lukien. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pienennetään yhdellä kolmasosalla ja kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä. Kiinteistöveroon uudistuksella ei ole vaikutusta. Kiinteistöveron suhteellinen painoarvo kuntien rahoitukseen kasvaa. Forssan kaupungin verotuloista kiinteistöveron osuus ennen uudistusta on ollut noin 7,5 prosenttia ja uudistuksen jälkeen sen osuus on noin 14,6 prosenttia.

Kuntien verotulot kasvoivat noin kuusi prosenttia vuonna 2021. Etenkin yhteisö- ja kiinteistöverotulojen kasvu oli huomattavaa. Yhteisöverotulojen kasvu oli lähes 45 prosenttia ja kiinteistöverotulot kasvoivat noin 12 prosenttia. Sen sijaan kunnallisvero kasvoi vain 2 prosenttia. Forssan kaupungin verotulot kasvoivat 4,2 prosenttia vuonna 2021 ja vuoden 2022 kasvun ennakoidaan olevan 3,7 prosenttia.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta mukaan kunnan valtuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Forssan vuoden 2022 tuloveroprosentti on 20,50 %, minkä seurauksena vuonna 2023 tuloveroprosentiksi muodostuu lain mukainen 7,86 %. Samalla kun kaupunginvaltuusto 14.11.2022 vahvisti vuoden 2023 tuloveroprosentin, määräsi se kiinteistöveroprosentit pysymään entisellään.

Kuntaliiton veroennusteen mukaan kaupungin verotulot laskevat 46,7 prosenttia vuonna 2023 ja 5,0 prosenttia vuonna 2024. Ennusteen mukaan kasvuun päästään jälleen 2025, jolloin verotulot kasvaisivat 1,3 prosenttia.

Kuntien jako-osuutta yhteisöveron tuotosta korotetaan 100 miljoonalla eurolla kompensoimaan varhaiskasvatusmaksujen alentumista 70 miljoonalla eurolla.

Valtionosuuksien kehitys:

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta:

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 1704/2009)
2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuudesta

VM:n kuntatalousohjelman mukaan kuntien valtionapuihin osoitetaan 5,4 miljardia euroa vuonna 2023. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset laskevat 10,6 miljardista eurosta 3,6 miljardiin euroon vuonna 2023. Valtionosuuksia vähentää sote-uudistus 5,4 miljardilla eurolla. Valtionosuuksia lisäävät 3,8 prosentin indeksikorotus (89 milj. €), tehtävämuutokset (15 milj. €), lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen (22,6 milj. €), perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (22,4 milj. €) ja pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (6,1 milj. €).

OKM:n hallinnonalan valtionosuudet muuttuvat, koska kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestäminen toteuman mukaisesti (60 milj. €) ja perusopetuksen valmistavan opetuksen määrärahaa korotetaan (120 milj. €).

Kuntaliiton ennakkolliset laskelmat ovat muuttuneet useaan kertaan talousarviovalmistelun aikana. Talousarviossa arvioina on käytetty ennakkollisia laskelmia, joiden mukaan Forssan kaupungin valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset laskisivat 49,9 miljoonasta eurosta 12,7 miljoonaan euroon.

Vuoden 2023 talousarvion valmistelun lähtökohdat

Forssan kaupungilla on takana kaksi vahvaa tilinpäätöstä ja ennakkotietojen mukaan myös vuosi 2022 tulee toteutumaan hyvin. Talousarviovuoden 2023 valmistelu päästiin käynnistämään verrattain hyvistä lähtökohdista. Suunnittelua vaikeuttaa huomattava epävarmuus, joka korostuu etenkin suunnitelmavuosien 2024 ja 2025 kohdalla.

Yleinen kuntatalous on ollut viimeiset vuodet hyvässä vedossa. Vuonna 2023 kuntatalous vahvistuu edelleen, mutta vain väliaikaisesti. Sote-tehtävien kustannukset poistuvat täysimääräisesti, mutta kunnille kertyy veroja vielä aiemmilta verovuosilta sote-uudistusta edeltäneillä korkeammilla veroprosenteilla ja veroperusteilla, minkä seurauksena talousarviovuosi 2023 saattaa antaa taloudesta virheellisen kuvan. Pidemmällä aikavälillä kuntataloudessa on tulojen ja menojen rakenteellinen epätasapaino.

Oman erityispiirteensä talousarviovalmistelulle antaa voimakas inflaatioympäristö. Inflaatio oli tilastokeskuksen mukaan kesäkuussa 2022 Suomessa 7,8 % ja euroalueella 8,6 %. Erityisesti energian hinta on noussut, mutta hinnankorotukset koskevat kaikkia hyödykkeitä laajasti. Kaupungin toiminnassa hintojen nousu ei ole näkynyt täysimääräisesti vielä vuoden 2022 aikana. Esimerkiksi sähkösopimukset ovat olleet pääosin suojattuja, mutta vuonna 2023 osa sopimuksista päättyy ja sähkön hinta tulee nousemaan. Riskinä on, että myös muiden hankintojen hinnat nousevat viivellä ennakoitua enemmän.

Suunnittelua helpottaa kunta-alan kolmevuotinen palkkaratkaisu, jolla taataan työrauha vuoden 2025 loppuun saakka. Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Vuonna 2023 vuosikeskiarvovertailussa

edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset nousevat keskimäärin 3,05 prosenttia ja vuonna 2024 vähintään keskimäärin 3,11 prosenttia. Henkilöstökulut ovat noin puolet kaupungin käyttötalouskuluista vuonna 2023 ja noin kolmen prosentin korotus tarkoittaa noin 840 000 euroa.

Edellä kuvatuista lähtökohdista valtuusto hyväksyi 5.9.2022 vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023–2025 taloussuunnitelmalle seuraavat periaatteet ja linjaukset:

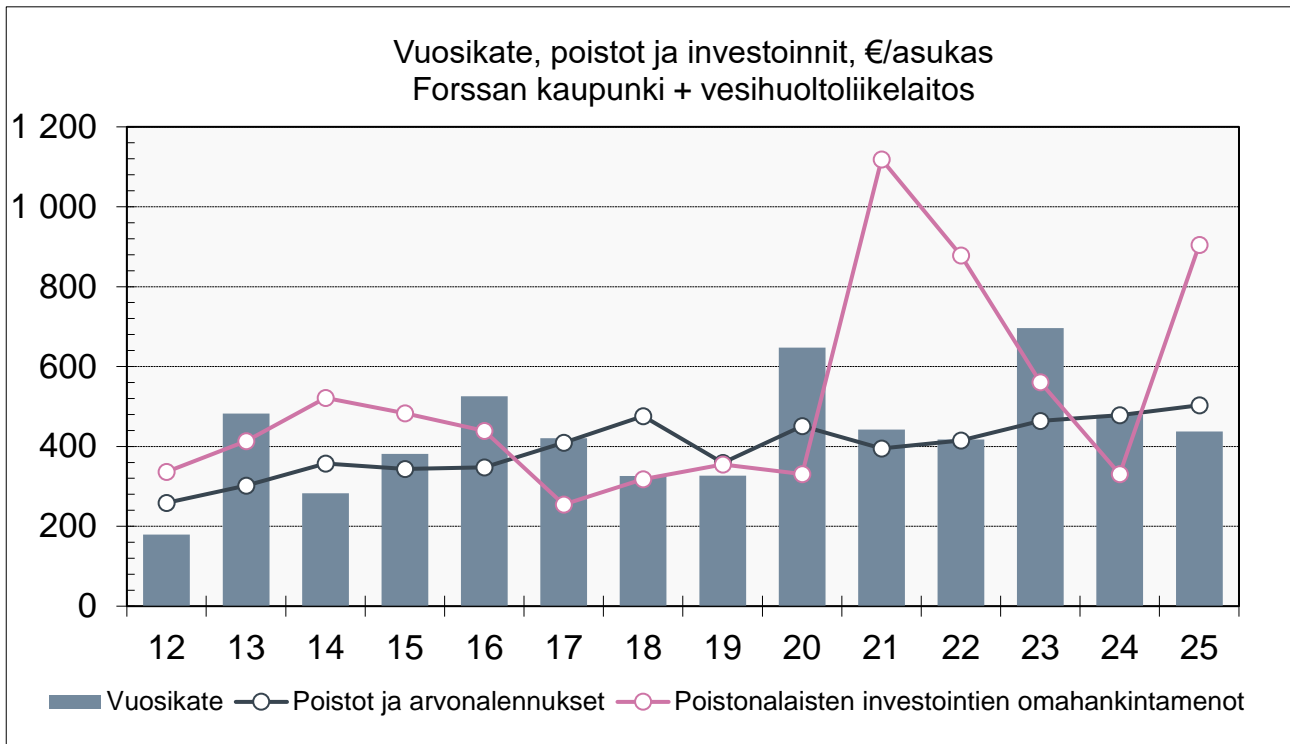
1. Kaupungin taloutta ja palvelutoimintaa hoidetaan suunnittelukaudella 2023–2025 siten, että kaupungin talous pysyy tasapainossa.
2. Toimialat pidättäytyvät suunnitelmista, jotka nostavat kustannuksia, mutta palveluiden turvaamiseksi varautuvat vuodelle 2023 sopimuskorotusten mukaiseen henkilöstökulujen kasvuun sekä huomioivat inflaation vaikutukset suunnitelmissaan.
3. Toimialat laativat suunnitelmavuosille 2024 ja 2025 suunnitelman, jossa huomioidaan tiedossa olevat sopimuskorotukset ja vallitseva inflaatio, mutta muilta osin toimintaa tasapainotetaan kohti alenevaa verorahoitusta
4. Vesihuoltoliikelaitoksen maksaman korvauksen suuruus päätetään talousarvion yhteydessä.
5. Talousarvion tavoiteasettelu perustuu kaupunkistrategiaan ja siinä asetettuihin tavoitteisiin. Palvelualueet esitettävänä talousarviossa vaikutuspiirissään olevat ja mitattavat strategiaa toteuttavat tavoitteensa sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi.
6. Hyväksyy talousarvion laadintaprosessin ja aikataulun liitteen mukaisesti.

Forssan kaupungin keskeisten talouden tunnuslukujen kehitys ja tulorahoituksen riittävyys

Kuntataloudessa on tavoitteena oltava tulorahoituksen riittävyys, mikä tarkoittaa sitä, että usean tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulee kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot. Kuntalaki toteaa, että taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kunnan talouden voi arvioida olevan tasapainossa, kun vuosikate kattaa poistot. Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Tulorahoituksen riittävyyttä voidaan paremmin arvioida vertaamalla vuosikatteen, poistojen sekä poistonalaisten investointien omahankintamenojen suuruutta toisiinsa.

Talousarvion mukaan kaupungin vuosikate on hieman koko suunnitelmakauden poistoja suurempi. Vuosikatteen ja poistojen suhde on kuitenkin laskeva. Talousarviovuoden 2023 vuosikate on selvästi poistoja suurempi, mutta suunnitelmavuonna 2025 poistot ovat vuosikatetta suuremmat.

Investointiohjelma vaikuttaa suoraan kaupungin lainanottotarpeeseen ja sitä kautta suhteelliseen velkaantumiseen ja lainanhoitokatteeseen. Kaupungin talouden liikkumavara on pieni ja sote-uudistuksen myötä investointien, rahoituskustannusten ja poistojen merkitys kasvaa oleellisesti. Kuvaavaa on, että kaupunkiemon poistot olivat vuoden 2022 talousarviossa 5,2 prosenttia toimintakatteesta, mutta vuonna 2023 niiden osuus on 15,7 prosenttia. Liikelaitos huomioiden poistojen osuus koko kaupungin toimintakatteesta on 21,3 prosenttia.

Talousarviossa kaupunkiemon suunnitelmakauden vuosikatteen määrä on noin 21,8 miljoonaa euroa ja investointien rahavirta 20,3 miljoonaa euroa. Liikelaitos huomioiden vuosikate on 25,8 miljoonaa euroa ja investointien rahavirta 29,2 miljoonaa euroa. Laskennallisesti koko kaupunki velkaantuu suunnitelmakaudella 3,4 miljoonaa euroa. Huomioitavaa on, että investointisuunnitelmassa on vuodelle 2025 ajoitettu merkittävä noin 10 miljoonan euron Vesihelmen peruskorjaus.

Sosiaali- ja terveystalouden järjestämistä vastaavien siirto pois kunnilta tekee käyttötalouden ennakoitavammaksi ja tulorahoituksen riittävyys on pitkälti kiinni verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä. Viimeiset vuodet ovat olleet verotulojen kehityksen osalta varsin myönteisiä. Mikäli verotulojen kehityksessä palataan 2010-luvun hyvin maltilliseen kehitykseen, tai valtionosuuksiin kohdistuu leikkauksia, kaupungin investointikykyä ja talouden tasapainoa tulee arvioida uudelleen.

Vuonna 2022 valmistunut monitoimikeskus Akvarelli oli kaupungin mittapuulla merkittävä investointi, minkä seurauksena kaupungin lainamäärä kasvoi. Lainamäärä pienenee 1,4 miljoonalla eurolla vuonna 2023 noin 45,4 miljoonaan euroon. Asukasta kohden lainamäärä on noin 2.760 euroa. Kuntien keskimääräinen lainakanta asukasta kohden oli 3.466 euroa vuonna 2021.

Kaupungin lainanhoitokate on talousarviovuonna hyvä, eli 2,8. Mikäli lainanhoitokate on alle 1, tarkoittaa tämä, ettei kaupungin tulorahoitus riitä lainojen korkokuluihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on yli 2 ja tyydyttävä kun lainanhoitokate on 1–2.

Kaupungin talouden keskeisistä tunnusluvuista on graafisia esityksiä talousarviokirjan liitteenä.

1.3. VÄESTÖ

Vuoden 2022 alussa Forssassa oli 16.573 asukasta. Väestön määrä on vähentynyt viime vuosina noin 0,8 prosenttia vuosittain ja tilastokeskuksen ennusteen mukaan sama trendi olisi jatkumassa.

Forssan kaupungin väestön kehitys 1996–2025

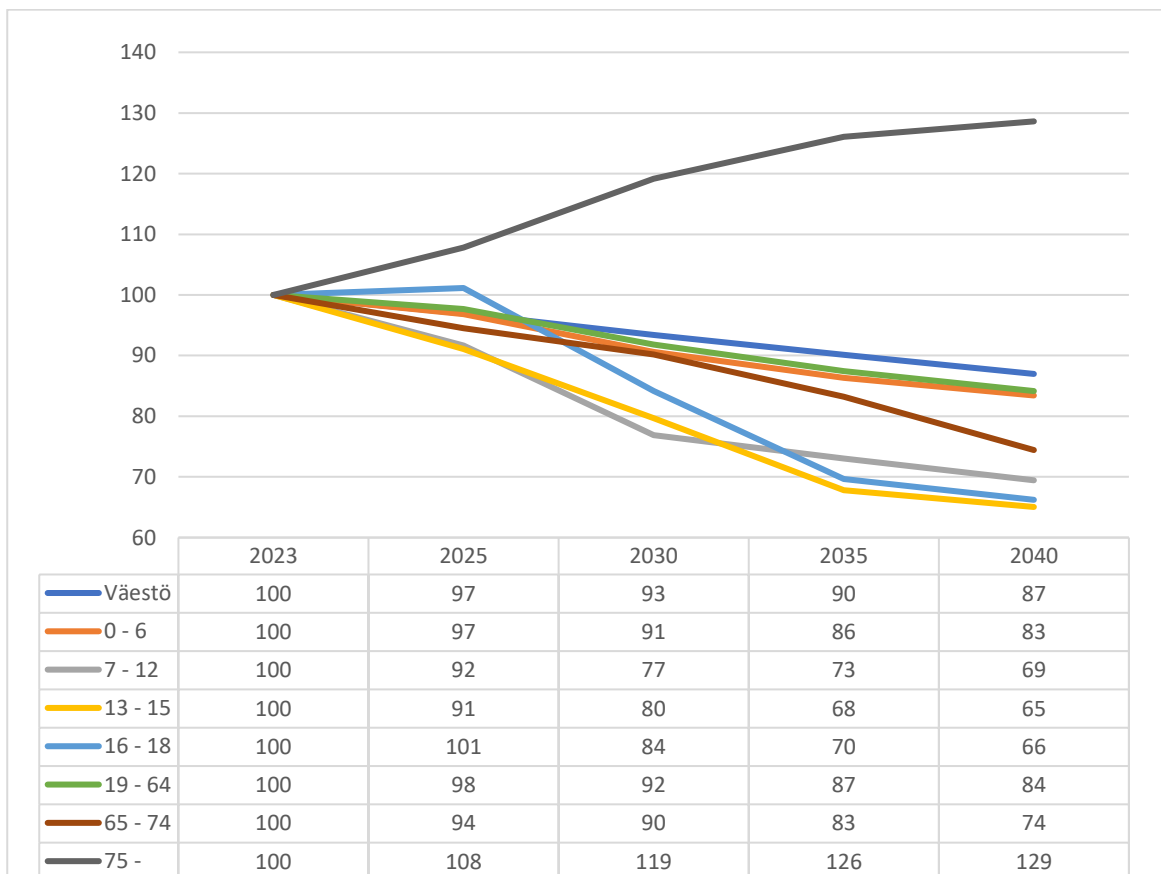
Vuosi	Väestö 31.12.	Muutos hlöä	Muutos %
1996	19.335	-207	-1,1
1997	19.124	-211	-1,1
1998	18.857	-267	-1,4
1999	18.644	-213	-1,1
2000	18.506	-138	-0,8
2001	18.311	-195	-1,1
2002	18.201	-110	-0,6
2003	18.104	-97	-0,5
2004	18.076	-28	-0,1
2005	17.918	-158	-0,9
2006	17.894	-24	-0,1
2007	17.835	-59	-0,3
2008	17.860	25	0,1
2009	17.807	-53	-0,3
2010	17.904	97	0,5
2011	17.833	-71	-0,4
2012	17.727	-106	-0,6
2013	17.667	-60	-0,3
2014	17.521	-146	-0,8
2015	17.422	-99	-0,6
2016	17.328	-94	-0,5
2017	17.185	-143	-0,8
2018	17.028	-157	-0,9
2019	16.901	-127	-0,7
2020	16.800	-101	-0,6
2021	16.671	-129	-0,8
2022	16.573	-98	-0,6
2023*	16.410	-163	-1,0
2024*	16.286	-124	-0,8
2025*	16.162	-124	-0,8
*tilastokeskuksen ennuste			

Tilastokeskuksen ikäluokittaisen väestöennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden forssalaisten määrä kasvaa merkittävästi tulevina vuosina. Tällä hetkellä yli 75-vuotiaiden osuus kaupunkilaisista on 16,2 prosenttia. Ennusteen mukaan heidän osuutensa nousee 25,2 prosenttiin vuonna 2040.

Väestöennuste ikäryhmittäin tilastokeskuksen ennusteen mukaan:

	2023	2025	2030	2035	2040
Asukasluku yhteensä	16 410	16 162	15 575	15 022	14 500
0 - 6	724	701	656	625	604
7 - 12	805	738	619	588	559
13 - 15	472	430	376	320	307
16 - 18	524	530	441	365	347
19 - 64	8 318	8 124	7 639	7 273	7 000
65 - 74	2 726	2 576	2 458	2 269	2 029
75 -	2 841	3 063	3 386	3 582	3 654

Väestöennuste indeksoituna eri ikäluokittain tilastokeskuksen ennusteen mukaan:

2. ESITYSTAPA, RAKENNE JA SITOVUUS

2.1. ESITYSTAPA JA RAKENNE

Talousarvio ja kolmeksi vuodeksi laadittu taloussuunnitelma sisältävät tuloslaskelmaosan, rahoitusosan, käyttötalousosan ja investointiosan. Lisäksi talousarvio ja taloussuunnitelma sisältävät yleisen osan, liikelaitoksen ja konserniyhteisöjen tavoitteet sekä tarvittavat liitteet.

Kaupungin kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja taloussuunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa. Tuloslaskelmat ja rahoituslaskelmat esitetään erikseen: kaupunkiemo ilman liikelaitosta ja koko kaupunki mukana liikelaitos.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaiset toiminnan menot ja tulot sekä suunnitelman mukaiset poistot.

Toimintakate = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, mikäli vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, jos vuosikate alittaa poistot. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Tuloslaskelmassa tilikauden tuloksen käsittelyerät (poistoerot, vapaaehtoisten varausten muutokset ja rahastojen muutokset) eivät ole määrärahoja tai tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikuttaisia eriä. Valtuusto hyväksyy kuitenkin niitä koskevat suunnitelmat talousarvion tuloslaskelmaosan hyväksymisen yhteydessä.

RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään kunnan rahoituslaskelma ns. rahavirtalaskelmana, jossa erikseen on nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulorahoituksen ja investointierät. Lisäksi rahoituslaskelmasta käy ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainauksen ja lainakannan muutokset. Niiden jälkeen esitetään maksuvalmiuteen vaikuttavat omien pääomien muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, saamisten ja korottomien velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

KÄYTTÖTALOUSOSA

Kaupungin toiminnan ohjausta kuvataan puolestaan käyttötalousosassa ja investointiosassa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa kuntalain edellyttämät toiminnalliset tavoitteet: kaupunkistrategiasta valitut kriittiset menestystekijät, toimenpiteet, jotka edistävät kriittisen menestystekijöiden toteutumista ja tavoitetasot talousarviovuodelle sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille palvelualueittain

tehtävien hoitamiseen. Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös ne sisäiset erät, joihin toimieliin tai muu toiminnasta vastaava yksikkö voi vaikuttaa.

Käyttötaloulososassa esitetään myös palvelun tuloslaskelma, josta ilmenee toiminnan kustannusrakenne kokonaisuudessaan. Kustannusrakenne on alustava ja se tarkentuu käyttösuunnitelmassa. Kokonaiskustannuksissa esitetään pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden (käyttöomaisuuden) suunnitelman mukaiset poistot.

Lisäksi käyttötaloulososassa esitetään palveluittain toiminnan painopisteet talousarviovuonna, muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa, keskeiset muutokset ja asiat taloussuunnitelmasta sekä keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi. Lisäksi esitetään keskeiset mittarit ja tunnusluvut, joita seurataan.

Talousarviomäärärahat hyväksytään vuoden 2023 palveluiden osalta. Vuodet 2024 ja 2025 ovat alustavia arviota, eivät määrärahoja. Käyttötaloulososa sisältää 18 palvelualueita, joille osoitetaan menomäärärahat ja tuloarviot.

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankeryhmille. Investointiosassa käsitellään vain aktivoitavat hankintamenot. Tuloarviona esitetään valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointimenoihin. Käyttöomaisuuden myynneistä esitetään suunnitelman mukainen hankintamenojäätös. Investointivarausten tai rahaston käyttö hankkeen rahoitukseen esitetään erikseen sitovana perusteluna.

Investointiosaan varataan määrärahat hyödykkeen hankintaan, mikäli hyödykkeen tai hyödykkeen eri komponenttien verollinen hankintahinta on vähintään 10.000 euroa.

Määrärahat esitetään talousarviokirjassa hankeryhmittäin.

LIIKELAITOS

Kaupungilla on seuraava kuntalain mukainen liikelaitos: Forssan vesihuoltoliikelaitos. Talousarvion käyttötaloulososassa menoihin ja tuloihin sisältyvät palvelujen ja tavaroiden ostot liikelaitokselta ja vastaavasti palvelujen myynti ja vuokraus liikelaitokselle.

Määrärahaa liikelaitoksen investointimenuun ei oteta kaupungin talousarvion investointiosaan, vaan mahdollinen pääomarahoitusta liikelaitoksen investointimenuun käsitellään talousarvion rahoitusosassa sisäisenä antolainana tai peruspääoman lisäyksenä. Kaupungin talousarviossa liikelaitoksen kaupungille maksama peruspääoman korko ja lainan korko näkyy tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -menoissa.

Johtokunnan esitys liitetään osaksi kaupunginhallituksen esitystä kaupungin talousarvioksi ja -suunnitelmaksi valtuustolle.

Hallintosäännön 61 § mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta hyväksyy liikelaitoksen talousarvion valtuuston asettamien tavoitteiden perusteella.

KAUPUNKIKONSERNI

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla yksin tai muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö).

Kaupunginvaltuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja -suunnitelmassa myös kaupunkikonsernille.

Forssan kaupungin konsernirakenne on seuraava:

Tytäryhteisöt:	omistusosuus %
Forssa-asunnot Oy	100,00*
Loimijoen Kuntapalvelut Oy	82,96*
Forssan Yrityskehitys Oy	100,00*
Forssan kaupungin Vanhustenkotiyhdistys ry	100,00
Osakkuusyhteisöt:	
As Oy Tölnönrivi	40,20
Kuntayhtymät:	
Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä	59,96*
Hämeen liitto	11,73
Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä	44,12*
Eteva ky	0,64

Aiemmin kuntayhtymiin on kuulunut myös Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri, mutta sen toiminta päättyy 31.12.2022. Myös Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän sote-toiminta päättyy, mutta se jatkaa toistaiseksi kiinteistöjä vuokraavana kiinteistö kuntayhtymänä.

Konsernitavoitteet asetetaan talousarvion yhteydessä * merkityille yhteisöille.

2.2. SITOVUUS

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

Käyttötalousoosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia toimialatasolla. Kyseessä on bruttositovuus, menot ja tulot ovat molemmat erikseen sitovia. Käyttötalousoasa sisältää yhteensä 18 eri palvelualueita.

Nettositovuuden piirissä ovat seuraavat käyttötalousosan palvelut

- 230 Vapaa-aikapalvelut
- 280 Työllisyys- ja elinvoimapaalvelut
- 580 Yhteistoiminta-alueen jätehuolto

Käyttötalousosassa esitetyt palvelujen menestystekijät, toimenpiteet ja tavoitetasot sekä taloudelliset tavoitteet eli määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia. Käyttötalousosassa esitetyt tunnusluvut, painopisteet, jne. eivät ole sitovia tavoitteita.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot sekä kokonaiskustannusarviot ovat sitovia hankeryhmittäin tai hankkeittain. Sitovat hankeryhmät tai hankkeet on merkitty investointiosaan kirjaimella (s). Mikäli investoinnin hankintamenon ennakoidaan ajoittuvan kahdelle tai useammalle vuodelle, hyväksyy valtuusto investoinnin hankinnan kokonaiskustannusarvion sitovana, jolloin kustannusarvion sisällä tapahtuvat vaihtelut vuositasolla ovat sallittuja. Vuodet 2024–2025 ovat suuntaa antavia, eivät varsinaisia määrärahoja.

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- verotulot
- valtionosuudet
- rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

RAHOITUSLASKELMAOSA

Rahoituslaskelmaosassa sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- antolainasaamisten lisäys
- antolainasaamisten vähennys
- lainakannan muutos

LIIKELAITOS JA KONSERNIYHTEISÖT

Konsernitavoitteet ovat sitovia kaupungin liikelaitokselle. Valtuustoon nähden sitovia eriä liikelaitoksen tulosbudjetissa ovat kaupungin ja liikelaitoksen väliset pääomarahoituksen korvaukset. Näitä korvauksia ovat korkotulot ja -menot sisäisestä anto- ja ottolainauksesta sekä korvaukset kaupungin liikelaitokseen sijoittamasta peruspääomasta.

2.3. KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpano-ohjein lautakuntien, tilivelvollisten virkamiesten ja muiden viranomaisten noudatettavaksi.

Kaupunginhallitus, lautakunta tai johtokunta päättää sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä. Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä

jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille (käyttötalousosa) ja kohteille (investointiosa) osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kaupunginhallituksen, lautakunnan tai johtokunnan määräämä ja sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin.

Toimivallanjakoa koskevat määräykset annetaan hallintosäännössä.

2.4. TALOUSARVION TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet palvelualueittain. Alemman palveluyksikkötason tavoitteet hyväksytään lautakuntien käyttösuunnitelmissa. Valtuusto hyväksyy talousarviossa myös toiminnalliset ja taloudelliset konsernitavoitteet tytäryhtiöille ja liikelaitoksille sekä kuntayhtymille.

Kaupungin talousarvion toteutumisen seuranta tapahtuu kuukausiraportoinnilla siten, että kaupunginhallitukselle informoidaan talousarvion toteutumisesta aina kuukauden päätyttyä seuraavan kuukauden aikana tuloslaskelmatasolla. Raportti sisältää myös toteumaennusteen koko vuodelle. Tällä tavoin voidaan reagoida ajoissa mahdollisiin muutostarpeisiin toiminnassa ja talousarviossa. Myös lautakunnat ja johtokunnat käsittelevät kuukausiraportin kokouksissaan kuukausittain. Lisäksi laaditaan osavuosikatsaukset maaliskuu-, kesä- ja syyskuun lopun tilanteesta.

Liitteenä 1 on kokonaiskuvaus kaupungin arviointijärjestelmästä. Valtuuston hyväksymä talousarviokirja ja lautakuntien ja esimiesten hyväksymät käyttösuunnitelmat muodostavat luettelon tavoitteista ja mittareista, joita talousarviovuoden aikana seurataan.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1. KÄYTTÖTALOUSOSAN LASKENTAPERUSTEET

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelmakauden ensimmäinen vuosi.

HENKILÖSTÖKULUT

Vuosipalkat on talousarvioon laskettu siten, että henkilöstön elokuun 2022 palkoista laskettuihin vuosipalkkoihin on laskettu 1,9 %:n korotus yleiskorotuksia varten.

Forssan kaupungin sosiaalivakuutusmaksuina on käytetty seuraavia arvioita vuosille 2022–2025:

%-yksikköä	2022	2023	2024	2025
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	1,53	1,56	1,56	1,56
Työttömyysvakuutusmaksut	1,90	2,05	2,05	2,05
Tapaturmavakuutusmaksut	0,40	0,40	0,40	0,40
Muut vakuutusmaksut	0,05	0,05	0,05	0,05
Eläkemaksu				
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta	17,44	16,80	16,80	16,80
Opettajien eläkemaksu	16,26	16,63	16,63	16,63

Eläkemenoperusteinen maksu poistuu vuoden 2023 alussa. Vuonna 2023 tulee voimaan tasausmaksu, joka jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin vuoden 2022 toteutuvien palkkasummien suhteessa. Hyvinvointialueelle siirtyvät henkilöt tunnistetaan tammikuun 2023 tulorekisteri-ilmoitusten perusteella. Tasausmaksusta arviolta 55 % kohdistuu hyvinvointialueille ja 45 % kunnille. Tasausmaksulla katetaan niitä pitkän aikavälin eläkemenoja, joihin palkkaperusteinen eläkemaksu ei riitä. Kaupungin talousarviossa 2022 eläkemenoperusteisen maksuun oli varattu noin 1,8 miljoonaa euroa. Vuodelle 2023 tasausmaksuun on varattu määrärahoja 933 548 euroa Kevan arvion perusteella. Tasausmaksu on jaettu kustannuspaikoille palkkojen ja palkkioiden suhteessa.

PALVELUJEN OSTOT

Aiemmin asiakaspalveluiden ostot ovat olleet pääosin terveys- ja sosiaalipalveluiden ostoa Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymältä ja pelastuspalvelujen ostamista Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta. Vuonna 2023 palvelujen ostojen suurin kokonaisuus on ICT-palvelut (2,6 milj. €). Ateria- (2,4 milj. €) puhtaus (1,7 milj. €) ja laskentapalvelujen (0,55 milj. €) hankintojen suhteellinen merkitys kasvaa. Kyseiset palvelut ostetaan Loimijoen Kuntapalvelut Oy:ltä. Myös ostot liikelaitokselta kuuluvat osittain palvelujen ostoihin.

SISÄISET ERÄT

Käyttötalouden palvelukohtaisiin määrärahoihin ja tuloarvioihin sisältyvät myös sisäisen laskutuksen erät. Sisäisiä tuottoja perivät seuraavat yksiköt: ICT-palvelut, puhelinpalvelut, painatuskeskus, postitus, tilapalvelu- ja maankäyttöpalvelu.

Sisäiset erät eriteltyinä ovat:

ICT-palvelut	719.140 euroa
puhelinpalvelut	53.280 euroa
painatuspalvelut	102.540 euroa
postituspalvelut	9.160 euroa
maankäyttöpalvelut ja tilapalvelu	7.114.330 euroa
muut sisäiset	89.570 euroa
Yhteensä	8.088.020 euroa

3.2. KESKUSHALLINTO KÄYTTÖTALOUSOSA

tuotot/kulut € ulkoiset + sisäiset	TP 2021	TA 2022+ muutos	TA 2023	Muutos % 2022/2023	TS 2024	TS 2025
Keskushallinto						
100 Keskushallinto						
Toimintatuotot	2 295 037	1 331 283	1 327 500	-0,3 %	1 327 500	1 327 500
Toimintakulut	-6 482 831	-5 895 620	-5 675 300	-3,7 %	-5 850 300	-5 920 300
Toimintakate	-4 187 794	-4 564 337	-4 347 800	-4,7 %	-4 522 800	-4 592 800
700 Vaalit						
Toimintatuotot	20 211	0	30 100		30 100	30 100
Toimintakulut	-64 751	-51 500	-59 200	15,0 %	-59 200	-59 200
Toimintakate	-44 541	-51 500	-29 100	-43,5 %	-29 100	-29 100
710 Tarkastustoiminta						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-33 234	-54 000	-55 400	2,6 %	-55 400	-55 400
Toimintakate	-33 234	-54 000	-55 400	2,6 %	-55 400	-55 400
Keskushallinto yhteensä						
Toimintatuotot	2 315 248	1 331 283	1 357 600	2,0 %	1 357 600	1 357 600
Toimintakulut	-6 580 817	-6 001 120	-5 789 900	-3,5 %	-5 964 900	-6 034 900
Toimintakate	-4 265 569	-4 669 837	-4 432 300	-5,1 %	-4 607 300	-4 677 300
Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut						
200 Toimialan tukipalvelut						
Toimintatuotot	358 600	426 000	564 500	32,5 %	564 500	564 500
Toimintakulut	-1 854 641	-2 186 484	-2 432 191	11,2 %	-2 479 191	-2 507 191
Toimintakate	-1 496 041	-1 760 484	-1 867 691	6,1 %	-1 914 691	-1 942 691
210 Perusopetus						
Toimintatuotot	2 047 208	1 628 610	1 611 737	-1,0 %	1 611 737	1 611 737
Toimintakulut	-14 244 367	-13 769 620	-15 192 151	10,3 %	-15 564 070	-15 719 170
Toimintakate	-12 197 159	-12 141 010	-13 580 414	11,9 %	-13 952 333	-14 107 433
230 Vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	934 249	1 801 372	1 818 036	0,9 %	1 818 036	1 818 036
Toimintakulut	-5 217 781	-5 570 772	-5 881 108	5,6 %	-6 196 128	-6 273 128
Toimintakate	-4 283 533	-3 769 400	-4 063 072	7,8 %	-4 378 092	-4 455 092
240 Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö						
Toimintatuotot	1 108 710	1 129 503	1 150 316	1,8 %	1 150 316	1 150 316
Toimintakulut	-5 110 163	-5 031 436	-5 241 140	4,2 %	-5 418 140	-5 446 140
Toimintakate	-4 001 453	-3 901 933	-4 090 824	4,8 %	-4 267 824	-4 295 824

250 Varhaiskasvatuksen palvelut

Toimintatuotot	1 017 431	802 170	1 112 403	38,7 %	1 112 403	1 112 403
Toimintakulut	-8 321 839	-8 073 675	-9 090 462	12,6 %	-9 479 057	-9 598 901
Toimintakate	-7 304 408	-7 271 505	-7 978 059	9,7 %	-8 366 654	-8 486 498

280 Työllisyys- ja elinvoimapaalvelut

Toimintatuotot	2 175 361	2 350 660	1 572 170	-33,1 %	1 572 170	1 572 170
Toimintakulut	-4 204 642	-4 295 708	-3 325 411	-22,6 %	-3 465 411	-3 485 411
Toimintakate	-2 029 281	-1 945 048	-1 753 241	-9,9 %	-1 893 241	-1 913 241

285 Sosiaalipalvelut

Toimintatuotot						
Toimintakulut	-30 337 316	-30 409 140	0	-100,0 %	0	0
Toimintakate	-30 337 316	-30 409 140	0	-100,0 %	0	0

290 Terveyspalvelut

Toimintatuotot						
Toimintakulut	-38 063 364	-41 560 330	-293 000	-99,3 %	-300 000	-300 000
Toimintakate	-38 063 364	-41 560 330	-293 000	-99,3 %	-300 000	-300 000

Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut yhteensä

Toimintatuotot	7 641 557	8 138 315	7 829 162	-3,8 %	7 829 162	7 829 162
Toimintakulut	-107 354 114	-110 897 165	-41 455 463	-62,6 %	-42 901 997	-43 329 941
Toimintakate	-99 712 557	-102 758 850	-33 626 301	-67,3 %	-35 072 835	-35 500 779

Teknisen ja ympäristötoimen toimiala**500 Teknisen ja ympäristötoimen hallinto ja maaseutupalv.**

Toimintatuotot	1 705	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
Toimintakulut	-377 203	-369 883	-333 480	-9,8 %	-333 480	-333 480
Toimintakate	-375 498	-368 883	-332 480	-9,9 %	-332 480	-332 480

510 Maankäyttöpalvelut

Toimintatuotot	679 258	705 050	713 110	1,1 %	713 110	713 110
Toimintakulut	-655 342	-618 430	-606 502	-1,9 %	-606 502	-606 502
Toimintakate	23 916	86 620	106 608	23,1 %	106 608	106 608

520 Infrapalvelut

Toimintatuotot	159 554	174 900	169 400	-3,1 %	169 400	169 400
Toimintakulut	-3 264 121	-3 138 319	-3 322 470	5,9 %	-3 395 529	-3 422 436
Toimintakate	-3 104 567	-2 963 419	-3 153 070	6,4 %	-3 226 129	-3 253 036

540 Pelastuspalvelut

Toimintatuotot						
Toimintakulut	-1 529 287	-1 621 050	-8 000	-99,5 %	-8 000	-8 000
Toimintakate	-1 529 287	-1 621 050	-8 000	-99,5 %	-8 000	-8 000

570 Tilapalvelu

Toimintatuotot	9 344 397	9 553 140	9 759 120	2,2 %	10 059 120	10 059 120
Toimintakulut	-4 971 548	-5 895 586	-6 077 809	3,1 %	-6 267 809	-6 437 809
Toimintakate	4 372 849	3 657 554	3 681 311	0,6 %	3 791 311	3 621 311

580 Yhteistoiminta-alueen jätehuolto

Toimintatuotot	229 679	283 237	307 290	8,5 %	307 290	307 290
Toimintakulut	-229 557	-283 237	-307 290	8,5 %	-307 290	-307 290
Toimintakate	122	0	0		0	0

600 Rakennusvalvonta ja ympäristöpalvelut

Toimintatuotot	473 057	524 900	534 000	1,7 %	534 000	534 000
Toimintakulut	-706 379	-734 429	-763 830	4,0 %	-783 830	-788 830
Toimintakate	-233 322	-209 529	-229 830	9,7 %	-249 830	-254 830

610 Maankäytön suunnittelupalvelut

Toimintatuotot	940	10 000	35 000	250,0 %	35 000	35 000
Toimintakulut	-272 257	-290 706	-337 224	16,0 %	-337 224	-337 224
Toimintakate	-271 317	-280 706	-302 224	7,7 %	-302 224	-302 224

Teknisen ja ympäristötoimen toimiala yhteensä

Toimintatuotot	10 888 591	11 252 227	11 518 920	2,4 %	11 818 920	11 818 920
Toimintakulut	-12 005 695	-12 951 640	-11 756 605	-9,2 %	-12 039 664	-12 241 571
Toimintakate	-1 117 104	-1 699 413	-237 685	-86,0 %	-220 744	-422 651

Käyttötalousosa yhteensä

Toimintatuotot	20 845 396	20 721 825	20 705 682	-0,1 %	21 005 682	21 005 682
Toimintakulut	-125 940 626	-129 849 925	-59 001 968	-54,6 %	-60 906 561	-61 606 412
Toimintakate	-105 095 230	-109 128 100	-38 296 286	-64,9 %	-39 900 879	-40 600 730

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 100 KESKUSHALLINTO

TILIVELVOLLINEN Hallintojohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

<p>Kaupungin keskushallintoon sisältyvät kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupungin ja konsernin johto, sisäinen tarkastus, koko kaupunkia koskevat hallintopalvelut: talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, puhelinvaihte, postituspalvelut, tietohallintopalvelut, painatuspalvelut, arkistopalvelut, hankintapalvelut, matkailu, markkinointi ja viestintä sekä tarkastustoiminta ja vaalit.</p> <p>Lisäksi keskushallinnon toimintoihin kuuluvat strategian mukainen kaupunkikonsernin johtaminen ja kehittäminen, kaupungin talouden ohjaus ja seuranta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelu, tilinpäätöksen ja laskentatoimen kehittäminen sekä rahoitus- ja sijoitustoiminta, paikalliset yhteistoimintajärjestelmät, henkilöstön kehittäminen ja koulutus, joukkoliikennepalvelujen järjestäminen ja kansainvälinen toiminta.</p>

TALOUSARVIO 2023 - sisältää koko kaupunkia ja konsernia koskevia tavoitteita

Tavoite	Toimenpiteet
Jokainen toimija kaupunkiorganisaatiossa tuntee strategian	Strategia käydään läpi työyksiköissä ja strategiasta johdetaan tavoitteet ja toimintatavat arjen työhön. Työyksiköille tarjotaan yhteinen malli, jonka avulla läpikäynti on helppo toteuttaa. Toteutumista seurataan keskitetysti. Strategia huomioidaan kaikessa päätöksenteon valmistelussa
TA2 Hakijamäärä/avoin palvelussuhde kasvaa	Aloitetaan työnantajabrändin rakentaminen: Tehdään työnantajisivut osallistaen henkilökuntaa eri puolilta organisaatiota sisällöntuotantoon Kehitetään rekrytointiprosessin osia järjestämällä koulutusta ja laatimalla yhteiset toimintakäytänteet
TA3 Henkilökunnan tietosuojasaaminen on ajantasainen	Koko henkilökunta käy omiin tehtäviinsä nähden tarkoituksenmukaisen tietosuojakoulutuksen
TA3 Organisaation digitalisaatioaste kasvaa	Otetaan sähköinen arkistointi käyttöön ja määritellään siihen liittyvät prosessit
TA3 Kuntaviestintä kuuluu osana jokaisen toimijan työn kokonaisuuteen	Otetaan brändikäsikirja ja viestintäohjeistus käyttöön palveluyksiköissä osana kaupunkistrategian toteuttamista Järjestetään markkinointi- ja viestintäkoulutukset henkilöstölle ja markkinointi- ja viestintäryhmälle Parannetaan päätösviestinnän tavoitettavuutta ja saavutettavuutta mm. kokousvideoiden tekstityksellä
IN3 Forssan historian ja omaleimaisuuden merkityksen korostaminen ja kotiseutuylpeyden lisääminen	Markkinoidaan ja viestitään kattavasti ja osallistavasti Forssa 100-juhlavuoden tapahtumista ja tilaisuuksista

Tavoite	Toimenpiteet
	Lisätään ja päivitetään sähköistä markkinointimateriaalia
EKO2 Kehitetään kiertotalousmatkailua ja yrittäjien vastuullisuutta	Järjestetään asiantuntijavierailuihin liittyvää yrittäjien valmennusta, markkinointimateriaalien tuotantoa ja kv. matkanjärjestäjäkontaktointia Technical Visits Häme -hankkeen toteutuksena Aktivoidaan matkailupalvelut Visit Finlandin Sustainable Travel Finland -ohjelmaan Rakennetaan yritysten vastuullisuusviestinnän koulutuskokonaisuuden uudeksi toimialariippumattomaksi hankkeeksi
EKO3 Luontokohteiden ja kaupungin puistoalueiden tunnettavuus ja käyttö lisääntyy	Tuotetaan sähköisiä markkinointimateriaaleja asukas- ja matkailumarkkinointiin Osallistutaan valtakunnalliseen markkinointiyhteistyöhön KKP-verkostossa

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Päivitetyn strategian jalkauttaminen koko organisaatioon.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Verotuskustannukset alenevat 397 000 -> 171 000. Perus ICT-palvelut hankitaan Kuntien Tiera Oy:ltä.

Taloussuunnitelma 2023–2025

--

Riskianalyysi

--

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Henkilöstöhallinnon ja hallinnon tehtävien uudelleen järjestelyt.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Henkilötyövuodet	22	16	16	16
Tilat m ²	1 654	1 654	1 654	100,0

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	2 295 037	1 331 283	1 327 500	1 327 500	1 327 500
Kulut	-6 482 831	-5 895 620	-5 675 300	-5 850 300	-5 920 300
Netto	-4 187 794	-4 564 337	-4 347 800	-4 522 800	-4 592 800
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	2 295 037	1 331 283	1 327 500	1 327 500	1 327 500
Myyntituotot	1 980 581	1 137 583	1 131 000	1 131 000	1 131 000
Tuet ja avustukset	137 011	183 700	186 500	186 500	186 500
Muut toimintatuotot	177 445	10 000	10 000	10 000	10 000
Toimintakulut yhteensä	-6 482 831	-5 895 620	-5 675 300	-5 850 300	-5 920 300
Henkilöstökulut	-2 042 577	-1 428 388	-1 268 470	-1 343 470	-1 363 470
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 569 334	-1 081 358	-1 020 420	-1 070 420	-1 090 420
Henkilöstösivukulut	-473 243	-347 030	-248 050	-273 050	-273 050
Eläkkeet	-421 417	-306 660	-206 280	-226 280	-226 280
Muut henkilöstökulut	-51 826	-40 370	-41 770	-46 770	-46 770
Palvelujen ostot	-3 827 683	-3 775 152	-3 821 480	-3 871 480	-3 921 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 802	-55 050	-48 900	-48 900	-48 900
Avustukset	-120 322	-91 700	-35 700	-85 700	-85 700
Vuokrat	-406 043	-410 830	-400 750	-400 750	-400 750
Muut toimintakulut	-41 403	-134 500	-100 000	-100 000	-100 000
Toimintakate	-4 187 794	-4 564 337	-4 347 800	-4 522 800	-4 592 800
Suunitelman mukaiset poistot	-27 665	-74 620	-130 890	-152 630	-147 660
Tilikauden tulos	-4 215 442	-4 638 957	-4 478 690	-4 675 430	-4 740 460

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 700 VAALIT

TILIVELVOLLINEN Hallintojohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Kaupunki järjestää alueellaan vuonna 2023 eduskuntavaalit.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Taloussuunnitelma 2023–2025

Kaupunki järjestää alueellaan vuonna 2024 presidentinvaalin ja europarlamenttivaalit sekä vuonna 2025 kunta- ja aluevaalit.

Riskianalyysi

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	20 211	0	30 100	30 100	30 100
Kulut	-64 751	-51 500	-59 200	-59 200	-59 200
Netto	-44 541	-51 500	-29 100	-29 100	-29 100
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	20 211	0	30 100	30 100	30 100
Myyntituotot	20 211	0	30 100	30 100	30 100
Toimintakulut yhteensä	-64 751	-51 500	-59 200	-59 200	-59 200
Henkilöstökulut	-46 613	-37 710	-36 410	-36 410	-36 410
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-42 169	-34 100	-32 630	-32 630	-32 630
Henkilöstösivukulut	-4 444	-3 610	-3 780	-3 780	-3 780
Eläkkeet	-3 662	-2 340	-2 450	-2 450	-2 450
Muut henkilöstökulut	-782	-1 270	-1 330	-1 330	-1 330
Palvelujen ostot	-12 023	-11 880	-20 860	-20 860	-20 860
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 116	-1 910	-1 930	-1 930	-1 930
Toimintakate	-44 541	-51 500	-29 100	-29 100	-29 100
Tilikauden tulos	-44 541	-51 500	-29 100	-29 100	-29 100

TOIMIALA 10 KESKUSHALLINTO

PALVELU 710 TARKASTUSTOIMINTA

TILIVELVOLLINEN Tarkastuslautakunta

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka vastaa kaupungin ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Lautakunnan toimintaa ohjaa kuntalaki (410/2015) ja kaupungin hallintosääntö. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisina pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Lautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset vuosittain valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunnan perustehtävä pysyy vuosittain samana.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

--

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

--

Taloussuunnitelma 2023–2025

--

Riskianalyysi

--

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

--

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tarkastuslautakunnan kokouspäivät	11	11	11	11
Tilintarkastajien tarkastuspäivät	35	35	35	35
Tilat m ²				

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Kulut	-33 234	-54 000	-55 400	-55 400	-55 400
Netto	-33 234	-54 000	-55 400	-55 400	-55 400
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut yhteensä	-33 234	-54 000	-55 400	-55 400	-55 400
Henkilöstökulut	-10 776	-10 380	-11 450	-11 450	-11 450
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-10 167	-10 000	-11 000	-11 000	-11 000
Henkilöstösivukulut	-609	-380	-450	-450	-450
Eläkkeet	-522	0	0	0	0
Muut henkilöstökulut	-87	-380	-450	-450	-450
Palvelujen ostot	-22 475	-43 620	-43 950	-43 950	-43 950
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	16	0	0	0	0
Toimintakate	-33 234	-54 000	-55 400	-55 400	-55 400
Tilikauden tulos	-33 234	-54 000	-55 400	-55 400	-55 400

3.3. SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

TOIMIALA	20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT
PALVELU	200 Toimialan tukipalvelut
TILIVELVOLLINEN	Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Talous- ja hallintopalvelut vastaavat sekä toimialan johtamisesta että Sivistys- ja tulevaisuustoimialan ICT-palvelujen järjestämisestä.
Koko toimialan johdon tulokulmasta merkittävimmät palveluvastuut ovat koko toimialan palvelualueiden johtaminen kaupunkistrategian ja Lasten Forssa – kokonaisuuden mukaisesti sekä sidosryhmäyhteistyö.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA2 Työhyvinvointia lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen kaikissa yksiköissä	Päivitetään hyvän työyhteisön toimintaperiaatteet
TA3 SiTun organisaation ajantasaistaminen ja vastuiden selkiinntäminen	Uudistettu organisaatio käytössä Esimiesten tehtäväkuvaukset tarkistettu
IN1 Kaupungin hyvinvointityön haltuunotto	Hyvinvointisuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa Hyvinvointiryhmä kokoontuu säännöllisesti
IN1 Kaupungin yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja tasa-arvoisuutta edistävä toiminta on sisällöltään linjattua ja toteutukseltaan suunnitelmallista	Laaditaan yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasavertaisuuden edistämisen linjaukset Valmistellaan suunnitelma henkilöstön perehdyttämiseen ko. linjauksiin Henkilöstö perehdytetään ko. linjauksiin
IN1 3. ja 4. sektorin tukemisen kokonaisuus on määritelty	Määritellään 3. ja 4. sektorien tuen kokonaisuus Määritellään 3. ja 4. sektorin kuulemisfoorimit osana yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja tasa-arvoisuuden linjauksia (YOT)
IN1 Forssassa toteutetaan vaikutusten arviointia	Määritellään vaikutusten arviointi -kokonaisuus Suunnitellaan vaikutusten arviointi -kokonaisuuden implementointi
IN3 Forssa 100 –juhlavuoden toteuttaminen	Suunnitelmallinen juhlavuosi

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Hyvinvointityö. Forssa 100 –juhlavuosi.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa. Oman organisaation virkanimikkeiden muutokset: kasvatus- ja opetuspäällikkö muuttuu varhaiskasvatus- ja hyvinvointipäälliköksi, työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen päällikkö muuttuu työllisyys- ja palvelupäälliköksi, lisäksi valmistellaan suunnitelma perusopetuksen ja vapaa-aikapalvelujen johtamisjärjestelyistä.

Uutena: Sisältää hyvinvointisuunnittelijan ja kotouttamisen työntekijän palkkavaraukset ja erityisavustus Forssan seudun Palvelukammari ry:lle 30 000 €. Tiera-palvelujen käyttöönotto.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Palveluiden tarkastelu taloussuunnitelmakaudella.

Riskianalyysi

Tukipalvelujen ja energian hintojen kehitys. Sähkön ja vedensaantiin liittyvät katkokset. Väkivalta ja uhkatilanteet. Tietoturvan varmistaminen. Rekrytoinnin ongelmat, tiettyjen ammattiryhmien saatavuus. Reagoimattomuus palvelutarpeen muutoksiin. Hyvinvointialueen kanssa tehtävän hyvinvointityön ongelmat.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Kuukausittainen talouden seuranta ja tarvittaessa välitön reagointi. Palvelutarpeen arviointi.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Henkilötyövuodet	16	13	13	13
Tilat m ²	40	40	40	40

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	358 600	426 000	564 500	564 500	564 500
Kulut	-1 854 641	-2 186 484	-2 432 191	-2 479 191	-2 507 191
Netto	-1 496 041	-1 760 484	-1 867 691	-1 914 691	-1 942 691
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	358 600	426 000	564 500	564 500	564 500
Myyntituotot	0	0	97 500	97 500	97 500
Tuet ja avustukset	333 719	399 000	440 000	440 000	440 000
Muut toimintatuotot	24 881	27 000	27 000	27 000	27 000
Toimintakulut yhteensä	-1 854 641	-2 186 484	-2 432 191	-2 479 191	-2 507 191
Henkilöstökulut	-498 444	-913 741	-857 728	-884 728	-892 728
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-284 140	-637 251	-678 358	-698 358	-703 358
Henkilöstösivukulut	-214 304	-276 490	-179 370	-186 370	-189 370
Eläkkeet	-204 603	-252 680	-151 580	-158 580	-161 580
Muut henkilöstökulut	-9 701	-23 810	-27 790	-27 790	-27 790
Palvelujen ostot	-826 485	-715 669	-869 349	-889 349	-909 349
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 533	-14 370	-20 450	-20 450	-20 450
Avustukset	-96 044	-90 000	-120 000	-120 000	-120 000
Vuokrat	-358 824	-421 004	-533 164	-533 164	-533 164
Muut toimintakulut	-30 311	-31 700	-31 500	-31 500	-31 500
Toimintakate	-1 496 041	-1 760 484	-1 867 691	-1 914 691	-1 942 691
Suunitelman mukaiset poistot	0	-6 000	-8 000	-12 000	-18 000
Tilikauden tulos	-1 496 041	-1 766 484	-1 875 691	-1 926 691	-1 960 691

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 210 PERUSOPETUS

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Lakisääteisten perusopetuspalveluiden, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan, koulujen kerhotoiminnan sekä ylikunnallisen erityisopetuksen järjestäminen.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
IN1 Laadukkaat oppilashuollon palvelut	Oppilashuollon henkilöstömäärä vähintään valtakunnallisten suositusten tasolla
IN1 Kiusaamisen vastainen toiminta	Kiusaamisen estämisen tiekartta käytössä kaikissa yksiköissä
IN2 Seudullisen opetussuunnitelman ja opetussuunnitelmatyön kehittäminen	OPS ryhmä kokoontuu säännöllisesti
IN2 Lukemisen edistäminen	Kaikki koulut mukana kielimieli –hankkeen toimenpiteiden toteuttamisessa
EKO1 Kestävän kehityksen painottaminen opetuksessa	Kestävän kehityksen ohjelman toimenpiteiden edistäminen

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Oppilaiden osallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen. Yhteistyö HV-alueen kanssa liittyen oppilas- ja opiskelijahuoltoon. Kiusaamisen vähentäminen ja lukemisen lisääminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Akvarellin koulu palvelualueen suurin yksikkö.
Uutena: Valmistellaan suunnitelma perusopetuksen johtamisjärjestelyistä.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Palvelutarpeen muutoksiin reagointi.

Riskianalyysi

Lasten ja nuorten hyvinvointi, toimivan oppilashuollon varmistaminen. Väkivalta ja uhkatilanteet. Erityisen tuen henkilöstön saatavuus. Tukipalvelujen toimivuus/palvelun hinta.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Opetusryhmien optimointi / kasvattaminen.
Pienryhmien opetuksen järjestäminen uudella tavalla.
Oppilasvirtojen ohjauksen tarkastelu.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Oppilasmäärä	1 420	1 292	1 266	1 226
Muiden kuntien oppilasmäärät	50	50	50	50
Henkilöstö:				
Henkilötyövuodet	190	190	190	190
Tilat m ²	16 200	14 200	14 200	14 200

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	2 047 208	1 628 610	1 611 737	1 611 737	1 611 737
Kulut	-14 244 367	-13 769 620	-15 192 151	-15 564 070	-15 719 170
Netto	-12 197 159	-12 141 010	-13 580 414	-13 952 333	-14 107 433
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	2 047 208	1 628 610	1 611 737	1 611 737	1 611 737
Myyntituotot	1 454 760	1 397 000	1 476 737	1 476 737	1 476 737
Maksutuotot	51 583	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	403 222	96 610	0	0	0
Muut toimintatuotot	137 642	135 000	135 000	135 000	135 000
Toimintakulut yhteensä	-14 244 367	-13 769 620	-15 192 151	-15 564 070	-15 719 170
Henkilöstökulut	-9 078 766	-8 787 403	-9 724 787	-9 926 706	-10 011 806
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-7 367 114	-7 158 783	-7 817 917	-7 979 846	-8 049 946
Henkilöstösivukulut	-1 711 652	-1 628 620	-1 906 870	-1 946 860	-1 961 860
Eläkkeet	-1 452 975	-1 360 990	-1 586 150	-1 616 140	-1 626 140
Muut henkilöstökulut	-258 677	-267 630	-320 720	-330 720	-335 720
Palvelujen ostot	-2 931 416	-2 648 469	-2 979 459	-3 049 459	-3 119 459
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-316 329	-283 638	-303 010	-303 010	-303 010
Vuokrat	-1 867 176	-1 953 710	-2 075 690	-2 175 690	-2 175 690
Muut toimintakulut	-50 681	-96 400	-109 205	-109 205	-109 205
Toimintakate	-12 197 159	-12 141 010	-13 580 414	-13 952 333	-14 107 433
Suunitelman mukaiset poistot	-37 220	-39 550	-51 140	-42 800	-26 630
Tilikauden tulos	-12 234 379	-12 180 560	-13 631 554	-13 995 133	-14 134 063

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 230 VAPAA-AIKAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kirjastotoimenjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Palvelualueen kokonaisuuteen kuuluvat Vesihelmi, liikunta- ja nuorisotoimi, kirjastopalvelut, museo sekä yleinen kulttuuritoiminta.

Vesihelmi ja liikuntatoimi tukevat liikuntaharrastuksen aloittamista ja kannustavat terveelliseen elämäntapaan. Tavoitteena ovat hyvinvoivat ja toimintakykyiset kuntalaiset. Liikuntapalveluja tarjotaan kaiken ikäisille erityisryhmiä unohtamatta. Lisäksi tarjotaan monipuolisia tiloja ja puitteita kilpa- ja harrasteurheilulle, omaehtoiselle liikkumiselle ja virkistäytymiselle sekä matkailulle.

Nuorisotoimi tekee nuorisotyötä, koulunuorisotyötä sekä etsivää nuorisotyötä. Nuorisotoimi järjestää laadukkaita nuorisopalveluita iltaisin nuorisotilassa ja monipuolisesti koulujen loma-aikana. Kaikki järjestettävä toiminta on ennaltaehkäisevää ja toiminnassa noudatetaan vaatimusta, etteivät tilaisuuksiin osallistujat ole nauttineet alkoholia.

Palvelualue tuottaa museo-, kirjasto- ja tietopalveluita ja edistää alueensa eri ikäisten asukkaiden yhtäläisiä mahdollisuuksia tietoon ja yhteisen kulttuuriperinnön käyttöön. Kaupunkistrategian mukaiset laadukkaat palvelut tukevat perusopetusta, opiskelua, elinikäistä oppimista, elämänhallintaan tarvittavaa tiedonhankintaa, mielekästä vapaa-ajan käyttöä, yhteisöllisyyttä ja yhteisen kulttuurin syntymistä.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA3 Seutukunnallisten palvelusopimusten avulla tuemme kaupungin taloudellista kestävyyttä	<p>Erityisliikunnan järjestämisestä on solmittu vuodelle 2023 sopimukset seudun kuntien kanssa</p> <p>Louna-kirjastojen yhteisten palveluiden tuottamisen tavasta vuoden 2023 jälkeen on päätetty</p> <p>Vesihelmessä järjestetään koululaisuinteja vuoden aikana seudun kaikille kunnille</p> <p>Toteumatavoite 3/3.</p>
IN1 Edistämme kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta tarjoamalla vapaa-aikaan myös maksuttomia palveluita	<p>Forssan museo järjestää vuoden aikana kuusi (6) lapsiperheille suunnattua avointa tapahtumapäivää sekä kuusi (6) kaikenikäisille suunnattua avointen ovien tapahtumaa tai avointen ovien päivää</p> <p>Kaupunginkirjasto järjestää kuusi (6) lapsille ja lapsiperheille suunnattua avointa tapahtumapäivää sekä yhdeksän (9) aikuisväestölle suunnattua avointa tapahtumaa vuoden aikana</p> <p>Liikuntapalvelut järjestää eri ikäisille kaupunkilaisille suunnattuja avoimia tapahtumia kaksitoista (12) kertaa vuoden aikana</p> <p>Nuorisopalvelut järjestää lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille suunnattuja avoimia tapahtumia kaksitoista (12) kertaa vuoden aikana. Myös Koijärven kylien alueella järjestetään pop up -nuokkarit</p>

Tavoite	Toimenpiteet
<p>IN1 Edistämme kaupunkilaisten osallisuutta ottamalla heidät mukaan palveluidemme kehittämiseen</p>	<p>Toteumatavoite 51/51.</p> <p>Forssaan museo järjestää vuoden aikana 20 toiminnallista kokoontumista, joihin halukkaat kaupunkilaiset voivat osallistua</p> <p>Kaupunkilaiset voivat osallistua vuoden 2023 kulttuuripalkinnon saajan valintaan esittämällä omia ehdotuksiaan</p> <p>Kirjastopalveluiden kehittämishankkeessa kerätään kaupunkilaisilta toiveita ja näkemyksiä neljässä (4) vuoden aikana järjestettävässä tilaisuudessa</p> <p>Nuorisopalveluissa otetaan vuoden aikana lapset ja nuoret mukaan kahteen (2) palveluiden suunnittelutilaisuuteen</p> <p>Toteumatavoite 27/27.</p>
<p>IN1 Edistämme vapaa-aikapalveluiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia palauttamalla palvelutarjontaanamme koronapandemiaa edeltävälle tasolle</p>	<p>Forssan museon kävijämäärä saavuttaa 90 %:n tason (2019 kävijöitä oli 9 171)</p> <p>Kaupunginkirjaston kävijämäärä saavuttaa 90 %:n tason (2019 kävijöitä oli 113 695)</p> <p>Liikuntapalveluiden omien tapahtumien, tilaisuuksien ja liikuntaryhmien kävijämäärä saavuttaa 90 %:n tason (2019 kävijöitä oli 8 983)</p> <p>Nuorisopalveluiden kävijämäärä saavuttaa 90 %:n tason (2019 kävijöitä oli 21 568)</p> <p>Vesihelmen kävijämäärä saavuttaa 90 %:n tason (2019 kävijöitä oli 140 409)</p> <p>Toteumatavoite 264 445 käyntiä, joka vastaa 90 % tasoa vuoden 2019 kävijämäärästä</p>
<p>IN3 Vahvistamme kaupungin kulttuurista kestävyttä lisäämällä tekstiiliperintömme tunnettuutta Suomessa ja Euroopassa</p>	<p>Forssan museo järjestää vuoden aikana Kansainvälinen painokangas -hybridiseminaarin</p> <p>Forssan museolta vierailaan vuoden aikana Patterns-hankkeen puitteissa Puolassa ja Virossa, joista puolestaan tullaan vastavierailulle Forssaan hybridiseminaarin aikana</p> <p>Forssan museo osallistuu European Routes of Industrial Heritage -verkoston toimintaan</p> <p>Toteumatavoite 3/3.</p>

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kaupunkilaisten hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja osallisuutta lisäävien toimenpiteiden toteuttaminen hanketyön, palvelualueen ja nuorisopalveluiden toimintaohjelmien sekä liikuntapoliittisen ohjelman mukaisesti. Huomioidaan Forssa 100 –juhlavuosi tapahtumatuotannossa.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Valmistellaan suunnitelma vapaa-aikapalvelujen johtamisjärjestelyistä. Palvelualueen tilivelvollinen sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluista vastaava viranhaltija vaihtuu vuoden 2023 aikana.
Erityiskiinteistöjen ylläpitokustannukset nousevat energian korkean hinnan seurauksena.
Uutena: nuorisotyöntekijän palkkavarauus
Forssa 100 -juhluvuoden kustannuksiin varattu 20.000 euroa.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Vesihelmen ja jäähallin peruskorjauksen suunnittelua jatketaan.

Riskianalyysi

Energian hinnannousun vaikutukset talouteen. Haasteita asiakasvirtojen palauttamisessa koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Tietojärjestelmien toimintavarmuus. Rekrytoinnissa vaikeuksia erityisasiantuntijuutta vaativissa tehtävissä.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Palveluiden markkinoinnin tehostaminen. Varaudutaan taksojen ja tilavuokrien tarkistamiseen. Voimassa seutukunnallisia palvelusopimuksia liikunta- ja kirjastopalveluihin liittyen.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Nuorisopalveluiden käynnit	17 300	19 400	21 500	21 500
Kirjastokäynnit	90 900	102 000	113 500	113 500
Museokäynnit	7 500	8 200	9 100	9 100
Jäähallin käyttötunnit	1 600	1 700	1 900	1 900
Harjoitushallin käyttötunnit	1 200	1 300	1 450	1 450
Feeniksin käyttötunnit	1 500	1 700	1 850	1 850
Vesihelmen kävijämäärä	113 000	126 400	140 400	140 400
Vesihelmen kokonaiskävijämäärä	136 000	134 500	168 000	168 000
* sis. kaikki ohjatut ryhmäliikuntatunnit				
Henkilötyövuodet	40	41	41	41
Tilat m ²	21 360	21 360	21 360	21 360

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	934 249	1 801 372	1 818 036	1 818 036	1 818 036
Kulut	-5 217 781	-5 570 772	-5 881 108	-6 196 128	-6 273 128
Netto	-4 283 533	-3 769 400	-4 063 072	-4 378 092	-4 455 092
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	934 249	1 801 372	1 818 036	1 818 036	1 818 036
Myyntituotot	427 164	1 094 500	1 111 300	1 111 300	1 111 300
Maksutuotot	36 597	75 000	76 900	76 900	76 900
Tuet ja avustukset	269 344	229 372	215 836	215 836	215 836
Muut toimintatuotot	201 143	402 500	414 000	414 000	414 000
Toimintakulut yhteensä	-5 217 781	-5 570 772	-5 881 108	-6 196 128	-6 273 128
Henkilöstökulut	-1 721 774	-1 902 477	-1 924 503	-1 989 523	-2 016 523
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 347 823	-1 504 277	-1 525 273	-1 575 273	-1 595 273
Henkilöstösivukulut	-373 951	-398 200	-399 230	-414 250	-421 250
Eläkkeet	-325 405	-341 980	-336 700	-346 710	-351 710
Muut henkilöstökulut	-48 546	-56 220	-62 530	-67 540	-69 540
Palvelujen ostot	-707 802	-797 896	-801 510	-851 510	-901 510
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-467 058	-508 249	-574 435	-574 435	-574 435
Avustukset	-42 600	-38 600	-37 600	-37 600	-37 600
Vuokrat	-2 266 124	-2 289 950	-2 512 960	-2 712 960	-2 712 960
Muut toimintakulut	-12 424	-33 600	-30 100	-30 100	-30 100
Toimintakate	-4 283 533	-3 769 400	-4 063 072	-4 378 092	-4 455 092
Suunitelman mukaiset poistot	-53 357	-54 290	-80 380	-77 820	-77 960
Tilikauden tulos	-4 336 890	-3 823 690	-4 143 452	-4 455 912	-4 533 052

TOIMIALA	20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT
PALVELU	240 LUKIOKOULUTUS, TAITEEN PERUSOPETUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ
TILIVELVOLLINEN	Rehtori

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Korkeatasoisen lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön tarjoaminen Forssan yhteislyseossa (lukio), Lounais-Hämeen musiikkiopistossa, Forssan kuvataidekouluissa ja Wahren-opistossa (kansalaisopisto).

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA3 Oppilaitosten yhteistyö on monipuolista siten että se tuo uusia oppilaita ja opiskelijoita palvelevia toimintatapoja	Oppilaitokset suunnittelevat ja toteuttavat uusia, yhteisiä hankkeita
IN2 Taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö mahdollistavat kaikille laadukkaita koulutusmahdollisuuksia	Koulutuskokonaisuudet suunnitellaan ja toteutetaan siten, että opetustarjonta on laajaa ja kaikkien saavutettavissa
EKO1 Palveluyksiköissä otetaan laajasti huomioon kestävä kehitys	Palvelualue laatii kestävä kehityksen strategian ja tulee hakemaan em. sertifiointia

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Onnistunut lukion maksuttomuuden laajentaminen koko lukiota koskevaksi. Taiteen perusopetuksen laadukas turvaaminen. Osaamisperusteisuuden lisääminen kansalaisopistossa.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Lukio muuttuu kokonaan maksuttomaksi oppilaitokseksi. Oppimisen tukemisen lisääminen mm. lukiossa on tullut välttämättömäksi.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Oppilaitosyhteistyön laajentaminen ja syventäminen

Riskianalyysi

Erittäin suuria vain ko. palvelualueeseen kohdistuvia riskejä ei ole tunnistettu. Ulkoinen, odottamaton uhka ja kriittisten tietojärjestelmien kaatuminen suurimmat uhat. Oppilasmäärän mahdollinen väheneminen heikentää tarjontaa ja taloudellista tehokkuutta.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Voimakas toimintojen priorisointi (kansalaisopisto jo tehnyt tätä viime vuosien ajan: tuntimäärä 8 500 -->5 000-->4 800).

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	1 800	1 750	1 750	1 750
Kuvataidekoulun opiskelijamäärä	290	290	290	290
Lukion opiskelijamäärä	440	440	440	440
Musiikkiopiston opiskelijamäärä	445	430	430	430
Kansalaisopiston opetustunnit	5 000	4 800	4 700	4 700
Kuvataidekoulun opetustunnit	2 520	2 520	2 520	2 520
Lukion opetustunnit	17 000	17 700	17 700	17 700
Musiikkiopiston opetustunnit	13 970	13 970	13 970	13 970
Henkilötyövuodet	60	60	60	60
Tilat m ²	8 428	8 428	8 428	8 428

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	1 108 710	1 129 503	1 150 316	1 150 316	1 150 316
Kulut	-5 110 163	-5 031 436	-5 241 140	-5 418 140	-5 446 140
Netto	-4 001 453	-3 901 933	-4 090 824	-4 267 824	-4 295 824
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	1 108 710	1 129 503	1 150 316	1 150 316	1 150 316
Myyntituotot	592 160	607 315	611 758	611 758	611 758
Maksutuotot	311 714	311 248	319 708	319 708	319 708
Tuet ja avustukset	185 697	198 190	202 000	202 000	202 000
Muut toimintatuotot	19 138	12 750	16 850	16 850	16 850
Toimintakulut yhteensä	-5 110 163	-5 031 436	-5 241 140	-5 418 140	-5 446 140
Henkilöstökulut	-3 502 972	-3 371 091	-3 552 602	-3 679 602	-3 707 602
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-2 824 441	-2 714 991	-2 855 232	-2 955 232	-2 975 232
Henkilöstösivukulut	-678 531	-656 100	-697 370	-724 370	-732 370
Eläkkeet	-579 557	-554 680	-580 270	-600 270	-605 270
Muut henkilöstökulut	-98 973	-101 420	-117 100	-124 100	-127 100
Palvelujen ostot	-675 032	-666 595	-676 228	-676 228	-676 228
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-172 345	-267 800	-296 650	-296 650	-296 650
Avustukset	-1 487	0	-3 000	-3 000	-3 000
Vuokrat	-745 796	-710 230	-696 160	-746 160	-746 160
Muut toimintakulut	-12 531	-15 720	-16 500	-16 500	-16 500
Toimintakate	-4 001 453	-3 901 933	-4 090 824	-4 267 824	-4 295 824
Suunitelman mukaiset poistot	-21 290	-20 090	-18 420	-14 050	-9 110
Tilikauden tulos	-4 022 743	-3 922 023	-4 109 244	-4 281 874	-4 304 934

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT

TILIVELVOLLINEN Varhaiskasvatus- ja hyvinvointipäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Varhaiskasvatuksen palvelualue vastaa lakisääteisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspalveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä sellaisin toimintamuodoin ja laajuuksin, kuin Forssassa esiintyvä tarve edellyttää. Palvelualue vastaa myös lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukemisesta, tukimuotoja ovat lasten kotihoidontuki, yksityisen hoidon tuki ja Forssa-lisä.

Varhaiskasvatuspalvelut tukevat forssalaisten lasten kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä vanhempien tai muiden huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja edelleen kehittäminen tähtää kokonaisuudessaan kaupunkistrategian mukaisesti sekä järkivihreän että lapsiystävällisen kaupungin toteuttamiseen ja alle kouluikäisten lasten kokonaisyhyvinvoinnin edistämiseen.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA2 Henkilöstön osaamispääoma ja koulutustaso kasvaa työnantajan tuella	Määritellään periaatteet henkilöstön omaehtoisen kouluttautumisen tukemiseksi varhaiskasvatuksen sosionomin, opettajan tai erityisopettajan kelpoisuuksiin
TA3 Palvelualueen palveluille ei aiheudu millään tasolla häiriöitä sähköisen palvelujärjestelmän uusintamisen yhteydessä	Valmistellaan palvelualueen kokonaisvaltaisen sähköisen palvelujärjestelmän uusintaminen
IN2 Kolmitasoisien tuen kokonaisuus on implementoitu varhaiskasvatuksen arkeen	Perehdytetään henkilöstö määriteltyihin tuen prosesseihin ja niihin liittyviin dokumentteihin
IN2 Henkilöstön osaaminen monilukutaidon osa-alueiden osalta kasvaa	Laaditaan Lapsen digipolku varhaiskasvatuksessa -asiakirja ja kootaan siihen liittyvät materiaalit Perehdytetään henkilöstö Lapsen digipolku varhaiskasvatuksessa -asiakirjaan ja siihen liittyviin materiaaleihin
IN2 Perheiden lukuaktiivisuus lisääntyy	Jokaisessa varhaiskasvatusyksikössä toteutetaan perhekampanja lukemisen edistämiseen liittyen

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Toteutuvien hankkeiden vaikutusten pohjalta selvitetään mahdollisuuksia sekä positiivisten taloudellisten että pedagogisten vaikutusten aikaansaamiseksi ryhmärakenteita kehittämällä. Pedagogisesti keskiössä on erityisesti lakisääteisen varhaiskasvatuksen tuen kokonaisuuden implementointi, jota tuetaan erilaisin hankeressurssein. Perheiden ja lasten lukukulttuurin edistämistä sekä lasten vuorovaikutus- ja tunnetaitojen tukemista tullaan jatkamaan. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen liittyvät toimet jatkuvat edelleen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Osallistumisasteen viime vuosien kasvu saavuttanee lakipisteensä tulevana tai sitä seuraavana vuonna, mikä tulee yksinkertaistamaan resurssien kohdentamista. Jos palvelutarve ei kasva, toimintavuoden 2023–2024 alussa luovutaan Pikku-Akvarellin tiloista (ent. Taikatuulen päiväkodin rakennus).

Uusia hankkeita ei tulla ainakaan kuluvan vuoden mukaisessa laajuudessa käynnistämään, vaan keskitytään meneillään olevien toteuttamiseen.

Uutena: kasvatus- ja opetuspäällikkö muuttuu varhaiskasvatus- ja hyvinvointipäälliköksi.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Henkilöstörakenteen hallittua muutosta edistetään edelleen varhaiskasvatuksen sosionomeja rekrytoimalla vapautuvia vakansseja nimikemuutosten kautta hyödyntäen.

Riskianalyysi

Kelpoisen henkilöstön saatavuus (vrt. sekä vakinaisten että määräaikaisten työntekijöiden rekrytoinnissa). Palvelutarpeen ennakoimaton kasvu talousarviovuonna (vrt. maahanmuutto). Häiriöt ja katkokset tukipalveluissa (vrt. sähkön saanti ja häiriöt digi- ja mobiilipalveluissa).

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Suunnitelmallista ja tarkkaa palvelutarpeen seuranta jatketaan ja tiedolla johtamista kehitetään taloudellisen palvelutarjonnan toteuttamiseksi. Omia sijaisresursseja pyritään kasvattamaan optimaaliseksi vaihtuviin tilanteisiin varautumiseksi ja palvelujen haavoittuvuuden vähentämiseksi. Oppilaitosyhteistyötä tiivistetään kelpoisen työvoiman rekrytoinnin tueksi.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
0-6 -vuotiaiden ikäluokka (lkm)	751*)	711*)	705*)	697*)
1-6 -vuotiaiden osallistumisaste varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen (%)	84 %	85 %	86 %	82 %
Varhaiskasvatuksen lapsimäärä				
1-2-vuotiaat	108	120	117	121
3-5 -vuotiaat	308	290	294	262
esioppilaat	129	112	108	107
Henkilöstö nimikkeittäin (lkm)				
varhaiskasvatuksen opettajat	36	33	35	37
varhaiskasvatuksen sosionomit	3	5	8	10
varhaiskasvatuksen lastenhoitajat (joista 3 kiertävää sijaista)	51	49	47	43
varhaiskasvatuksen erityisopett.	5	5	5	5
muut (pk-johtajat, pphoitajat, vto:t, pk-työntekijät, palv.koord., hanketyöntekijät, kop)	47	48	36	35
Henkilötyövuodet	142	140	131	130
Tilat m ²	5 006			

*) vuonna 2023, 2024 ja 2025 syntyneiden ikäluokat arvioitu 100:ksi

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	1 017 431	802 170	1 112 403	1 112 403	1 112 403
Kulut	-8 321 839	-8 073 675	-9 090 462	-9 479 057	-9 598 901
Netto	-7 304 408	-7 271 505	-7 978 059	-8 366 654	-8 486 498
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	1 017 431	802 170	1 112 403	1 112 403	1 112 403
Myyntituotot	98 599	85 000	120 000	120 000	120 000
Maksutuotot	607 310	520 000	536 000	536 000	536 000
Tuet ja avustukset	311 492	197 170	456 403	456 403	456 403
Muut toimintatuotot	30	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-8 321 839	-8 073 675	-9 090 462	-9 479 057	-9 598 901
Henkilöstökulut	-5 709 001	-5 585 220	-6 037 296	-6 279 884	-6 349 728
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-4 446 380	-4 388 280	-4 784 086	-4 984 086	-5 034 086
Henkilöstösivukulut	-1 262 621	-1 196 940	-1 253 210	-1 295 798	-1 315 642
Eläkkeet	-1 095 176	-1 031 770	-1 057 160	-1 097 160	-1 117 160
Muut henkilöstökulut	-167 446	-165 170	-196 050	-198 638	-198 482
Palvelujen ostot	-1 560 223	-1 382 475	-1 764 007	-1 807 007	-1 857 007
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-51 463	-49 700	-41 270	-41 270	-41 270
Avustukset	-471 383	-432 000	-415 000	-468 700	-468 700
Vuokrat	-516 374	-556 180	-688 370	-737 677	-737 677
Muut toimintakulut	-13 394	-68 100	-144 519	-144 519	-144 519
Toimintakate	-7 304 408	-7 271 505	-7 978 059	-8 366 654	-8 486 498
Suunitelman mukaiset poistot	-6 613	-12 650	-19 740	-23 600	-22 250
Tilikauden tulos	-7 310 999	-7 284 155	-7 997 799	-8 390 254	-8 508 748

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 280 TYÖLLISYYS- JA ELINVOIMAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Työllisyys- ja palvelupäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Hyvinvointityö, työllisyyspalvelut ja kotoutumispalvelut muodostavat työllisyys- ja elinvoimapalvelujen kokonaisuuden. Hyvinvointityö edistää forssalaisten hyvinvointia kehittämällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategista johtamista, toimintaa ja toiminnan arviointia yhteistyössä kaupungin muiden toimialojen sekä ulkopuolisten yhteistyökumppanien kanssa

Työllisyyspalvelut edistävät kestävästä elinvoimaa toteuttamalla työllisyyttä lisääviä monialaisia palveluratkaisuja työnhakijoille ja työnantajille. Työllisyys- ja elinvoimapalvelut noudattavat työllisyyspalvelujen toimintaohjelman painopisteitä, tavoitteita ja mittareita, arvioi työllisyyttä lisäävien ratkaisujen vaikutusta ja seuraa toimintaympäristön muutoksia sekä toteuttaa kehittämistoimenpiteitä.

Kotoutumispalvelut edistävät tuloksellista kotoutumista, työperäistä kuntaan muuttoa sekä palvelujen yhteensovittamista palvelutoiminnalla sekä seuraa tavoitteiden toteutumista ja koordinoi seudullista kotouttamisohjelmaa, ja arvioi ratkaisujen vaikutusta sekä asettaa kehittämistoimenpiteitä. Kotoutumispalvelut noudattavat seudullisen kotoutumisohjelman painopisteitä ja toimenpideaihoita.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
Tuetaan työvoiman saatavuutta kehittämällä Yritystiimin palveluja	Kehittämistoimenpiteet, yrityskäynnit, tapahtumat
Valmistaudutaan julkisten työvoimapalvelujen uudistukseen	Työllisyysalueratkaisu, ekosysteemityö
Päivitetään kotoutumispalvelujen toimintamalli toimintaympäristön muutoksessa	Hanketoimenpiteet, neuvonnan järjestely, seudullinen yhteistyö, asiakkuushallinnan toimenpiteet
Lisätään asiakkaiden työllistymismahdollisuuksia vahvistamalla osaamista työpajajaksolla	Tutkinnon-osien järjestäminen, palveluketjuyhteistyö, toimenpiteet HVA:n kanssa

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Valmistaudutaan julkisten työvoimapalvelujen uudistukseen, toteutetaan verkostoyhteistyötä, lisätään työllistymismahdollisuuksia vahvistamalla asiakkaiden osaamista, päivitetään kotoutumispalvelujen toimintamalli sekä tuetaan työvoiman saatavuutta työnantajayhteistyötä edelleen kehittämällä ja osallistutaan työllisyysäätiön valmisteluun.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Uutena: Hyvinvointialueelle siirtyy v. 2023 alussa neljä palvelua: kuntouttava työtoiminta ja sosiaaliohjaus, sosiaalinen työtoiminta, avotyö sekä eläke- ja kuntoutusohjaus henkilöstön resurssien, tilojen, sopimusten sekä tukipalvelujen osalta. Sekä toimintatuotot että -kulut vähentyvät siten, että toimintakate pienenee.
Työllisyys- ja hyvinvointipalvelujen päällikkö muuttuu työllisyys- ja palvelupäälliköksi.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Työllisyyspalvelujen toimintaohjelman sekä seudullisen kotouttamisohjelman mukaiset palvelu- ja kehittämistoiminnot. Julkisten työvoimapalvelujen sekä kotoutumislain lakiuudistuksiin valmistautuminen.
Uuden lain julkisista työvoimapalveluista tullessa voimaan 1.1.2025 ja järjestämisvastuun siirtyessä kuntiin muuttuvat rahoitustuotot ja toimintakulut merkittävästi.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Yhteensovittaminen ja koordinointi HVA:n palvelujen kanssa, asiakastyön laadunhallinta, verkostoyhteistyö, toimintaympäristön ennakointi, työllisyysalueen rakentaminen, resurssiviisas toimintatapa.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Osallistumisaste (Kelasto vuosi-ka. %)	51	51	52	53
Positiivinen eteneminen palveluissa (%)	12	20	25	30
Työmarkkinatuen kuntaosuus (ka. € / kk)	76 250	67 917	63 000	60 000
Yritystiimin yrityskäynnit (kpl)	20	15	15	15
Asiakasohjauksen jatkosijoittumiset (kpl)	700	200	250	250
Asiakastyytyväisyys (arvosana)	8,8	9	9	9
Henkilötyövuodet	65	50	50	50
Tilat m ²	3 547	2 251	2 251	2 251

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	2 175 361	2 350 660	1 572 170	1 572 170	1 572 170
Kulut	-4 204 642	-4 295 708	-3 325 411	-3 465 411	-3 485 411
Netto	-2 029 281	-1 945 048	-1 753 241	-1 893 241	-1 913 241
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	2 175 361	2 350 660	1 572 170	1 572 170	1 572 170
Myyntituotot	1 599 490	1 688 960	1 158 820	1 158 820	1 158 820
Tuet ja avustukset	571 225	657 350	409 000	409 000	409 000
Muut toimintatuotot	4 645	4 350	4 350	4 350	4 350
Toimintakulut yhteensä	-4 204 642	-4 295 708	-3 325 411	-3 465 411	-3 485 411
Henkilöstökulut	-1 930 000	-2 188 082	-1 670 141	-1 710 141	-1 730 141
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 564 282	-1 773 512	-1 365 411	-1 405 411	-1 425 411
Henkilöstösivukulut	-365 719	-414 570	-304 730	-304 730	-304 730
Eläkkeet	-311 633	-348 250	-248 740	-248 740	-248 740
Muut henkilöstökulut	-54 085	-66 320	-55 990	-55 990	-55 990
Palvelujen ostot	-457 531	-371 506	-171 560	-171 560	-171 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-485 344	-421 610	-427 600	-427 600	-427 600
Avustukset	-1 041 372	-1 003 500	-850 000	-950 000	-950 000
Vuokrat	-281 225	-285 890	-169 510	-169 510	-169 510
Muut toimintakulut	-9 170	-25 120	-36 600	-36 600	-36 600
Toimintakate	-2 029 281	-1 945 048	-1 753 241	-1 893 241	-1 913 241
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 534	-14 540	-15 530	-11 300	-3 800
Tilikauden tulos	-2 039 815	-1 959 588	-1 768 771	-1 904 541	-1 917 041

TOIMIALA 20 SIVISTYS- JA TULEVAISUUSPALVELUT

PALVELU 290 TERVEYSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Sivistysjohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Terveyspalvelut koostuvat ympäristöterveydenhuollon palveluista.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet	

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023. Ympäristöterveydenhuollon järjestämisvastuu säilyy kunnilla ja palvelut tuotetaan isäntäkuntamallilla. Riihimäen kaupunki toimii isäntäkuntana Riihimäen ja Forssan seutujen sekä Janakkalan ympäristöterveydenhuollon palveluissa.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Kulut	-38 063 364	-41 560 330	-293 000	-300 000	-300 000
Netto	-38 063 364	-41 560 330	-293 000	-300 000	-300 000
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut yhteensä	-38 063 364	-41 560 330	-293 000	-300 000	-300 000
Henkilöstökulut	-426 837	-372 330	0	0	0
Henkilöstösivukulut	-426 837	-372 330	0	0	0
Eläkkeet	-426 837	-372 330	0	0	0
Palvelujen ostot	-37 636 527	-40 745 000	-293 000	-300 000	-300 000
Muut toimintakulut	0	-443 000	0	0	0
Toimintakate	-38 063 364	-41 560 330	-293 000	-300 000	-300 000
Tilikauden tulos	-38 063 364	-41 560 330	-293 000	-300 000	-300 000

3.4. TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN PALVELUT

TOIMIALA	50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI
PALVELU	500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Teknisen ja ympäristötoimen johtaminen. Lautakuntatyöskentelyn koordinointi. Yhteydenpito teknisen ja ympäristötoimen asioissa kaupungin muihin hallintokuntiin, ympäristökuntiin ja muihin sidosryhmiin. Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen. Maaseutupalvelut.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA1 Yritysten osallistaminen järkivihreyden tiekarttaan	Järkivihreyden tiekartan laatiminen vuorovaikutteisissa työpajoissa, joihin osallistuu mm. yritysten edustajia Järkivihreyden tiekartta valmistuu päätöksentekoon
IN2 Tekninen ja ympäristötoimen henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja edelleen kehittäminen	Työntekijöiden koulutuspyynnöt hyväksytään aina kun ne liittyvät työtehtäviin Ei hylättyjä koulutuspyyntöjä sellaisiin koulutuksiin, jotka liittyvät työtehtäviin
EKO1 Forssan kaupunki on sitoutunut omassa toiminnassaan ilmastonmuutoksen hillintään ja kestävyYTEEN	Ilmastotyöryhmä käsittelee ja ottaa kantaa sellaisiin päätöksentekoon tuleviin asioihin, joilla on vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillintään ja kestävyYTEEN Ilmastovaikutukset on tuotu esille esittelyteksteissä
EKO2 Forssan kaupunki toimii itse kiertotalouden periaatteita edistäen sekä kannustaa koko kaupunkiyhteisöä kiertotalouden periaatteiden edistämiseen	Järkivihreyden tiekartan laatiminen vuorovaikutteisissa työpajoissa, joihin osallistuu mm. yritysten edustajia, oppilaitoksia, yhdistyksiä ja järjestöjä Järkivihreyden tiekartta valmistuu päätöksentekoon

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Järkivihreyden tiekartan päivittäminen. Ilmastotyöryhmän toiminnan vakiinnuttaminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Toimistosihteeri on siirtynyt toimialan henkilöstöön. Ilmastotyöryhmän vetovastuu annettu tekninen ja ympäristötoimen hallinnolle. Järkivihreyden tiekartan päivittäminen.

Taloussuunnitelma 2023–2025

--

Riskianalyysi

Maa-ilmantilanteesta mahdollisesti johtuvat yllättävät kustannustason ja toimintaympäristön muutokset.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

--

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Henkilötyövuodet	1 (2)	2	2	2
Tilat m ²	58	80	80	80

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	1 705	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulut	-377 203	-369 883	-333 480	-333 480	-333 480
Netto	-375 498	-368 883	-332 480	-332 480	-332 480
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	1 705	1 000	1 000	1 000	1 000
Myyntituotot	1 705	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimintakulut yhteensä	-377 203	-369 883	-333 480	-333 480	-333 480
Henkilöstökulut	-174 476	-223 800	-174 160	-174 160	-174 160
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-105 554	-150 690	-140 490	-140 490	-140 490
Henkilöstösivukulut	-68 922	-73 110	-33 670	-33 670	-33 670
Eläkkeet	-65 780	-67 470	-27 920	-27 920	-27 920
Muut henkilöstökulut	-3 141	-5 640	-5 750	-5 750	-5 750
Palvelujen ostot	-179 210	-121 973	-133 500	-133 500	-133 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 798	-2 000	-5 800	-5 800	-5 800
Vuokrat	-9 912	-9 910	-10 020	-10 020	-10 020
Muut toimintakulut	-9 807	-12 200	-10 000	-10 000	-10 000
Toimintakate	-375 498	-368 883	-332 480	-332 480	-332 480
Tilikauden tulos	-375 498	-368 883	-332 480	-332 480	-332 480

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 510 MAANKÄYTTÖPALVELUT

TILIVOLLINEN Kaupungeedeetti

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Maanhankinta ja -luovutus sekä kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden isännöinti.
 Paikkatieto-, kartta- ja mittauspalvelut.
 Seudullisen (Humppila, Jokioinen, Somero, Tammela ja Ypäjä) paikkatietojärjestelmän ja internet-karttapalvelun ylläpito ja kehittäminen.
 Asemakaava-alueen kiinteistörekisterinpito ja sillä tapahtuvat kiinteistötoimitukset.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA1 Kaupungilla on tarjota riittävästi erilaisia tontteja yritysten tarpeisiin	Maanhankintaan vuosittain varattava määräraha tulee käyttää hankkimalla mm. sellaista maata, jota voidaan kaavoittaa monipuolisen yritystoiminnan tarpeisiin Maanhankinnan määräraha käytetään tarkoituksen mukaisesti kokonaisuudessaan
TA2 Haja-asutusalueen tieolosuhteiden kehittäminen	Säännöllinen osallistuminen kaupungin kannalta keskeisten yksityisteiden toimintaan Vuoden 2023 aikana viranhaltija osallistuu vähintään kahden tiekunnan vuosikokoukseen
TA3 Yhteistyön lisääminen Maankäytön suunnittelu palvelualueen kanssa	Jatketaan keskinäisen yhteistyön lisäämistä Maankäytön suunnittelu palvelualueen kanssa Vuoden 2023 aikana aloitetaan vähintään yksi uusi yhteistyöprojekti
IN1 Kaupungilla on tarjota riittävästi erilaisia tontteja asumisen tarpeisiin	Maanhankintaan vuosittain varattava määräraha tulee käyttää hankkimalla mm. sellaista maata, jota voidaan kaavoittaa monipuolisen asumisen tarpeisiin Maanhankinnan määräraha käytetään tarkoituksen mukaisesti kokonaisuudessaan
IN1 Loimijoen alueen virkistys- ja suojelukäytön edistäminen	Jatketaan Loimijokeen kaupungin alueella liittyvien osakaskuntien yhdistämisprojektiä Vuoden 2023 aikana perustetaan ns. pysyvät projektisivut hankkeeseen liittyen
EKO3 Kaupungilla on tarjota riittävästi rakentamisesta vapaita virkistysalueita	Maanhankintaan vuosittain varattava määräraha tulee käyttää hankkimalla mm. sellaista maata, jota voidaan käyttää virkistystarpeisiin Maanhankinnan määräraha käytetään tarkoituksen mukaisesti kokonaisuudessaan

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Loimijokeen rajoittuvien osakaskuntien yhdistämisprojektin eteneminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Tontinmyynnin toteutuminen on riippuvainen yleisestä taloussuhdanteesta ja -kehityksestä. Maanhankinnan määräraharave saattaa ilmetä talousarviovuoden aikana, jolloin aisa käsitellään lisämäärärahana.

Taloussuunnitelma 2023–2025**Riskianalyysi**

Tontinmyynti ei toteudu suunnitellusti.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Uusien toimintatapojen ennakkoluuloton soveltaminen.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Rekisteröidyt kiinteistöt kpl	20	20	20	20
Luovutetut tontit kpl	10	10	10	10
Vuokratut viljelysmaat ha	250	250	250	250
Henkilötyövuodet	7	7	7	7
Tilat m ²	121	121	121	121

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	679 258	705 050	713 110	713 110	713 110
Kulut	-655 342	-618 430	-606 502	-606 502	-606 502
Netto	23 916	86 620	106 608	106 608	106 608
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	679 258	705 050	713 110	713 110	713 110
Myyntituotot	89 969	67 000	20 000	20 000	20 000
Maksutuotot	62 865	34 000	81 000	81 000	81 000
Vuokratuotot	465 873	466 050	474 110	474 110	474 110
Muut toimintatuotot	60 551	138 000	138 000	138 000	138 000
Toimintakulut yhteensä	-655 342	-618 430	-606 502	-606 502	-606 502
Henkilöstökulut	-383 522	-391 850	-375 420	-375 420	-375 420
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-289 190	-298 840	-296 760	-296 760	-296 760
Henkilöstösivukulut	-94 332	-93 010	-78 660	-78 660	-78 660
Eläkkeet	-84 100	-81 840	-66 480	-66 480	-66 480
Muut henkilöstökulut	-10 233	-11 170	-12 180	-12 180	-12 180
Palvelujen ostot	-225 833	-186 420	-190 692	-190 692	-190 692
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 170	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Vuokrat	-34 990	-33 660	-33 890	-33 890	-33 890
Muut toimintakulut	-3 827	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Toimintakate	23 916	86 620	106 608	106 608	106 608
Suunitelman mukaiset poistot	-22 146	-22 150	-24 950	-2 580	-2 370
Tilikauden tulos	1 770	64 470	81 658	104 028	104 238

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 520 INFRAPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Kunnallistekniikan päällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Infrapalvelut vastaa katujen, teiden, jalkakäytävien, kevyenliikenteenväylien, siltojen, padon, torin, katu- ja puistovalaisuksen, liikenteen opastus- ja ohjausjärjestelmien, kaiteiden, puistojen, uimarantojen, pururatojen, jalkapallo- ja tenniskenttien, Talsoilan pesäpallo- ja jääkentän, venepaikkojen, talous- ja puistometsien seudullisten virkistysalueiden sekä yleisten alueiden suunnittelusta, rakentamisesta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA1 Palvelualueen toiminnan yhteiskehittäminen	Infrapalvelun kehittämisryhmän toiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen Vähintään 2 kehittämisryhmän kokousta vuosittain
IN1 Hyvien liikenneolosuhteiden turvaaminen	Talvikunnossapitotoimenpitein nopea reagointi eri sääolosuhteissa Korvausvaatimuksia alle 5 kpl/vuosi
IN1 Hyvien liikenneolosuhteiden turvaaminen	Kevytliikenneverkoston epäjatkuvuuskohtien selvittäminen ja poistaminen Kevytliikenneväylien merkitsemisen ajantasaistaminen ja epäjatkuvuuksien kartoittaminen
EKO2 Materiaalien uusiokäytön lisääminen	Vuosittain vaihdettavat hiekkalaatikkohiekat uusiokäytetään Toteumaprosentti
EKO3 Viherympäristön ja rakennetun ympäristön tasapainon kehittäminen	Ennallistamisasetus artikla 6 etenemisen seuranta ja sen Forssan kaupungille aiheuttaminen vaikutusten selvittäminen Osallistutaan koulutuksiin ja selvittämistyöhön yhdessä maankäytön suunnittelun kanssa

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Työhyvinvoinnin / työhenkilöstön kehittäminen.
Ennaltaehkäisevän työturvallisuuden parantaminen ja havaintojen lisääminen.
Hiilinielun jatkuvan kasvun parantaminen. Liikuntapaikat, ulkoilualueet ja -reitit.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Talvikunnossapito-alueiden kasvu.
Katualueiden ja viheralueiden kunnossapitoalueiden kasvu.
Korjaus ja kunnossapitotöiden tiedottamisen parantaminen.
Polttoaineiden merkittävä hinnan nousu on huomioitu talousarviossa.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Kaluston ja laitteiden kehittäminen ja olemassa olevan ylläpito.
Osallistuminen liikenneturvallisuutta parantaviin ja kävelyä sekä pyöräilyä edistäviin hankkeisiin.
Metsänhoitosuunnitelman toteuttaminen.

Riskianalyysi

Talven sääolosuhteet vaikuttavat henkilöstö- ja materiaaliressursseihin.
Kaluston uusiminen ja kunnossapitoalueiden lisääntyminen vaikuttavat henkilöstö- ja kalusto- ja materiaaliressursseihin. Maailmantilanteesta mahdollisesti johtuvat yllättävät kustannustason ja toimintaympäristön muutokset.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Ajantasainen ohjeistus kaivu-, sijoitusluvista ja tilapäisistä liikennejärjestelyistä.
Investointi- ja hankintaohjelman pitäminen ajan tasalla.
Hankintojen kilpailuttaminen riittävän ajoissa ja mahdollisuus kilpailuttamiselle yli kirjanpitokauden.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Lohkotut katualueet m ²	1 700 068	1 700 068	1 700 068	1 700 068
Puistot R-luokka m ² (hiilinielu)	1 130 590	1 130 590	1 130 590	1 130 590
Puistot A-luokka m ² (hiilinielu)	457 169	457 169	457 169	457 169
Puistot M-luokka m ² (hiilinielu)	9 615 437	9 615 437	9 615 437	9 615 437
Puistot S-luokka m ² (hiilinielu)	382 587	382 587	382 587	382 587
Kunnossapito lohkotut katualueet m ² /hlö	170 007	170 007	170 007	170 007
Katuvalaistuksen energia MWh	2 200	2 100	2 100	2 100
Henkilötyövuodet	32	32	33	33
Tilat m ²	2 321	2 321	2 321	2 321

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	159 554	174 900	169 400	169 400	169 400
Kulut	-3 264 121	-3 138 319	-3 322 470	-3 395 529	-3 422 436
Netto	-3 104 567	-2 963 419	-3 153 070	-3 226 129	-3 253 036
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	159 554	174 900	169 400	169 400	169 400
Myyntituotot	66 286	8 200	8 200	8 200	8 200
Tuet ja avustukset	9 076	0	0	0	0
Vuokratuotot	39 182	35 700	35 200	35 200	35 200
Muut toimintatuotot	45 010	131 000	126 000	126 000	126 000
Toimintakulut yhteensä	-3 264 121	-3 138 319	-3 322 470	-3 395 529	-3 422 436
Henkilöstökulut	-1 560 060	-1 596 240	-1 569 130	-1 642 189	-1 669 096
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-1 175 256	-1 215 920	-1 281 870	-1 331 870	-1 351 870
Henkilöstösivukulut	-384 803	-380 320	-287 260	-310 319	-317 226
Eläkkeet	-342 801	-334 940	-234 770	-257 829	-264 736
Muut henkilöstökulut	-42 002	-45 380	-52 490	-52 490	-52 490
Palvelujen ostot	-756 934	-623 175	-631 130	-631 130	-631 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-661 149	-639 650	-840 360	-840 360	-840 360
Avustukset	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Vuokrat	-217 523	-226 200	-233 150	-233 150	-233 150
Muut toimintakulut	-33 455	-18 054	-13 700	-13 700	-13 700
Toimintakate	-3 104 567	-2 963 419	-3 153 070	-3 226 129	-3 253 036
Suunitelman mukaiset poistot	-1 825 967	-2 085 830	-2 275 770	-2 431 150	-2 649 690
Tilikauden tulos	-4 930 534	-5 049 249	-5 428 840	-5 657 279	-5 902 726

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 540 PELASTUSPALVELUT

TILIVELVOLLINEN Tekninen johtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Väestönsuojelutehtävät.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
IN1 Kaupungin työntekijöiden turvallisuuden edistäminen	Kaupungin kiinteistöjen väestönsuojien valmiuden kohottaminen (testaukset ja varustelu). 10 väestönsuojan valmiutta kohotettu.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Kaupungin kiinteistöjen väestönsuojien kehittäminen. Kehittämisestä vastaa Forssan kaupungin tilapalvelu.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Pelastuspalvelu siirtyy HVA:n toiminnaksi.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Riskianalyysi

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Henkilötyövuodet				
Tilat m ²				

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Kulut	-1 529 287	-1 621 050	-8 000	-8 000	-8 000
Netto	-1 529 287	-1 621 050	-8 000	-8 000	-8 000
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut yhteensä	-1 529 287	-1 621 050	-8 000	-8 000	-8 000
Henkilöstökulut	-56 078	-48 920	0	0	0
Henkilöstösivukulut	-56 078	-48 920	0	0	0
Eläkkeet	-56 078	-48 920	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 465 420	-1 570 130	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-2 000	0	0	0
Muut toimintakulut	-7 789	0	-8 000	-8 000	-8 000
Toimintakate	-1 529 287	-1 621 050	-8 000	-8 000	-8 000
Tilikauden tulos	-1 529 287	-1 621 050	-8 000	-8 000	-8 000

TOIMIALA 50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI

PALVELU 570 TILAPALVELU

TILIVELVOLLINEN Kiinteistöpäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Tilapalvelu vastaa kaupungin palvelutuotannon edellyttämien tarpeellisten, tarkoituksenmukaisten ja terveellisten toimitilojen hankinnasta ja ylläpidosta kustannustehokkaasti.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
EKO1 Energiatehokkuuden merkittävä parantaminen	Kiinteistöjen energiatehokkuushankkeet Energiatehokkuushankkeita vähintään 4 kpl
IN1 Terveellinen sisäilma kaupunkien kiinteistöissä	Nopea reagointi havaittuihin sisäilmaongelmiin. Seuranta kaupungin sisäilmatyöryhmässä. Kaupungin sisäilmatyöryhmä kokoontuu 2 kertaa vuodessa ja siinä seurataan systemaattisesti esiin tulleita sisäilmakohteita
TA3 Kaupungin työllisyyden tukeminen	Kiinteistöjen viheralueiden hoito yhteistyössä Aktiivin kanssa Aktiivin osuus kiinteistöjen viheralueiden hoidossa kasvaa
IN1 Kaupungin työntekijöiden turvallisuuden edistäminen	Kaupungin kiinteistöjen väestönsuojien valmiuden kohottaminen (testaukset ja varustelu) 10 väestönsuojan valmiutta kohotettu

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Väestönsuojien kunnostaminen väestönsuojelun edellyttämälle tasolle.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

HVA-siirtymän aiheuttamat muutokset sisäisiin vuokriin ja arvioitu sähköenergian hinnan nousu on huomioitu. HVA-siirtymän yksityiskohdat ovat osittain vielä avoinna ja lähtötilanne saattaa muuttua.

Taloussuunnitelma 2023–2025

--

Riskianalyysi

Maailmantilanteesta mahdollisesti johtuvat yllättävät kustannustason ja toimintaympäristön muutokset.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Palvelutuotannon käytössä m ²	94 647	74 175	74 175	74 175
Kiinteistöhoitoala m ²	113 796	114 882	115 882	115 882
Henkilötyövuodet	15,7	15,8	15,8	15,8
Kaupungin omistamat tilat m ²	111 293	115 256	115 256	115 256

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	9 344 397	9 553 140	9 759 120	10 059 120	10 059 120
Kulut	-4 971 548	-5 895 586	-6 077 809	-6 267 809	-6 437 809
Netto	4 372 849	3 657 554	3 681 311	3 791 311	3 621 311
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	9 344 397	9 553 140	9 759 120	10 059 120	10 059 120
Myyntituotot	696 273	715 510	635 460	635 460	635 460
Vuokratuotot	8 563 012	8 767 630	9 063 660	9 363 660	9 363 660
Muut toimintatuotot	85 112	70 000	60 000	60 000	60 000
Toimintakulut yhteensä	-4 971 548	-5 895 586	-6 077 809	-6 267 809	-6 437 809
Henkilöstökulut	-880 135	-829 340	-834 949	-864 949	-874 949
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-681 842	-644 670	-655 359	-685 359	-695 359
Henkilöstösivukulut	-198 293	-184 670	-179 590	-179 590	-179 590
Eläkkeet	-174 226	-160 580	-152 710	-152 710	-152 710
Muut henkilöstökulut	-24 066	-24 090	-26 880	-26 880	-26 880
Palvelujen ostot	-1 227 437	-1 907 966	-1 818 560	-1 978 560	-2 138 560
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 059 473	-2 299 550	-2 673 000	-2 673 000	-2 673 000
Vuokrat	-796 918	-846 000	-737 000	-737 000	-737 000
Muut toimintakulut	-7 585	-12 730	-14 300	-14 300	-14 300
Toimintakate	4 372 849	3 657 554	3 681 311	3 791 311	3 621 311
Suunitelman mukaiset poistot	-2 441 211	-2 880 160	-3 354 200	-3 419 810	-3 693 580
Tilikauden tulos	1 931 638	777 394	327 111	371 501	-72 269

TOIMIALA	50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI
PALVELU	580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO
TILIVELVOLLINEN	Jätehuoltopäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Jätelaissa kunnille määrättyjen viranomaistehtävien sekä näihin liittyvien kehitys- ja seurantatehtävien hoitaminen. Kuntien jätehuoltoon ja viranomaistehtäviin liittyvät asiantuntija- ja suunnittelutehtävät sekä toimenpiteet, joilla näitä hoidetaan ja edistetään.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
EKO2 Jätelain muutosten implementointi	Sekalaista yhdyskuntajätettä koskevan kuljetusjärjestelmäpäätöksen tekeminen Jätelautakunta tekee sekalaista yhdyskuntajätettä koskevan kuljetusjärjestelmäpäätöksen jokaisen toimialueen kunnan osalta
EKO2 Jätelain muutosten implementointi	Asumislietteitä koskevan kuljetusjärjestelmäpäätöksen valmistelun aloittaminen Toimialueen kuntien asumislietteiden kuljetusjärjestelmän tilaa aletaan kartoittamaan viranhaltijatyönä. Työ aloitettu 2023.
IN1 Viranomaisviestinnän kehittäminen	Tiedotetaan toimialueen kuntia ja kuntalaisia kuljetusjärjestelmäpäätöksenteon eri vaiheista Tiedottaminen hoidettu aina päätöksenteon jälkeen
TA1 Yhteistyön kehittäminen jätealan yrityssectän kanssa	Yhteistyön tekeminen ja säännölliset tapaamiset alueen jätteenkuljetusyrittäjien ja jätealan toimijoiden kanssa Järjestetään vähintään yksi yrittäjätapaaminen vuodessa

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä päättäminen ja asumislietteiden kuljetusjärjestelmän tilan selvittämisen aloittaminen.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Muutoksena aiempaan on painopisteissä mainitun sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä päättäminen ja asumislietteiden kuljetusjärjestelmän tilan selvittämisen aloittaminen.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Jätelain mukaisen kompostointirekisterin tietojen kerääminen ja ylläpitäminen. Asumislietteitä koskevan kuljetusjärjestelmäselvityksen ja -päätöksen tekeminen. Jätepoliittisen ohjelman päivittäminen.

Riskianalyysi

Kompostointirekisterin tietojen kerääminen ja ylläpitäminen voi alkuvaiheessa lisätä resurssitarvetta.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Työtehtävien läpikäyminen ja jakaminen toiminnan tehostamiseksi sekä määräaikaisten työntekijöiden käyttäminen projektiluonteisissa tehtävissä. Lisäksi kiinnitetään huomiota toiminnan avoimuuteen sekä yhteistyötahojen väliseen viestintään. Rekisteriohjelmiston kehittämistä jatketaan toiminnan tehostamiseksi.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika (kk)	1	1	1	1
Henkilötyövuodet	3	3	3	3
Tilat m ²	47	47	47	47

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	229 679	283 237	307 290	307 290	307 290
Kulut	-229 557	-283 237	-307 290	-307 290	-307 290
Netto	122	0	0	0	0
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	229 679	283 237	307 290	307 290	307 290
Myyntituotot	229 679	283 237	307 290	307 290	307 290
Toimintakulut yhteensä	-229 557	-283 237	-307 290	-307 290	-307 290
Henkilöstökulut	-125 911	-184 434	-203 440	-203 440	-203 440
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-101 400	-153 604	-165 250	-165 250	-165 250
Henkilöstösivukulut	-24 510	-30 830	-38 190	-38 190	-38 190
Eläkkeet	-20 722	-25 100	-31 420	-31 420	-31 420
Muut henkilöstökulut	-3 788	-5 730	-6 770	-6 770	-6 770
Palvelujen ostot	-91 252	-87 723	-89 480	-89 480	-89 480
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 129	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Vuokrat	-8 504	-8 580	-11 370	-11 370	-11 370
Muut toimintakulut	-762	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Toimintakate	122	0	0	0	0
Tilikauden tulos	122	0	0	0	0

TOIMIALA	50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI
PALVELU	600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Ympäristöpäällikkö

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Seudullisen ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistoiminnan järjestäminen ja kehittäminen.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
TA1 Yritysneuvonnan laadunvalvonnan tukeminen	Osallistuu ja suorittaa yrityksessä sekä yksittäisessä rakennuskohteessa laadunvalvontaa Laadunvalvontatyö on toteutunut suunnitellusti
IN2 Osaamisen kehittäminen ja ylläpito	Henkilöstö osallistuu rakentamislain koulutuksiin Osallistumisprosentti rakentamislain koulutuksiin Sähköisen lupa-asioinnin omaksuminen koulutusten myötä. Sähköinen lupa-asiointi on otettu käyttöön Sähköisen lupa-asioinnin jalkauttaminen suunnittelijoiden keskuuteen. Neuvontatilaisuuden järjestäminen Neuvontatilaisuus on järjestetty
EKO3 Arvokkaan rakennetun ympäristön vaaliminen	Kartoitetaan arvokkaan rakennetun ympäristön (RKY) rakennusten ylläpitoa vaativat kohteet. Kartoitustyö etenee
TA1 Vastuullisen yritystoiminnan edistäminen	Valvonnalla ja ohjauksella edistetään elinvoimaisten ja vastuullisten yritysten toimintaa seutukunnalla. Tehdään valvontaohjelman mukaiset tarkastuskäynnit laitoksissa. Seurataan valvontaohjelman toteutumisprosenttia.
EKO3 Lisäämme tietoa luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuudesta. Arvioimme tiedon pohjalta sitä, miten monimuotoisuutta voidaan vaalia tai lisätä seutukunnalla.	Ekologisen kestävyysperiaatteita täsmennetään esimerkeillä, joita voidaan hyödyntää käytännön toteutuksissa 10 esimerkkiä, joilla täydennetään ekologisen kestävyysperiaatteita

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Sähköisen rakennuslupahakuprosessin käyttöönotto ja ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaisen määräaikaivalvonnan korostaminen töiden priorisoinnissa.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Tuottopuolella vuosittainen vaihtelu riippuu merkittävästi siitä, miten lupamäärät jakaantuvat Forssan ja muiden sopimuskuntien kesken ja kuinka paljon vuoden aikana kertyy lupa- ja valvontamaksutuottoa.

Taloussuunnitelma 2023–2025

--

Riskianalyysi

Palvelualueen toiminnot ovat suurelta osin ulkoisista tekijöistä riippuvia. Lupien ja vastaavien käsittelymäärät korreloivat suoraan alueen toimeliaisuuteen, johon palvelualue ei voi vaikuttaa. Maksutuotot puolestaan kertyvät lähes pelkästään lupien käsittelymaksuista.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Laadukkaan ja joustavan työvoiman ylläpito.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Käsitellyt hankkeet:				
rakennusluvut (kpl)	250	250	290	290
toimenpideluvat (kpl)	190	170	0	0
toimenpideilmoitukset (kpl)	90	100	0	0
muut rakentamisen luvat	60	60	60	60
Käsitellyt ympäristöluvut, ilmoitukset, rekisteröinnit (kpl)	10	10	8	8
Käsitellyt maa-ainesluvut (kpl)	4	3	3	3
YSL:n mukaisten lupavelvollisten yritysten tarkastukset (kpl)	25	25	25	25
Vesihuoltolain mukaiset vapauttamispäätökset (kpl)	10	5		5
Ympäristönsuojelulain jätevesipäätökset (kpl)	15	10	10	10
Henkilötyövuodet	10	10	10	10
Tilat m ²	179	179	179	179

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	473 057	524 900	534 000	534 000	534 000
Kulut	-706 379	-734 429	-763 830	-783 830	-788 830
Netto	-233 322	-209 529	-229 830	-249 830	-254 830
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	473 057	524 900	534 000	534 000	534 000
Myyntituotot	393 557	445 900	455 000	455 000	455 000
Maksutuotot	78 991	79 000	79 000	79 000	79 000
Muut toimintatuotot	509	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-706 379	-734 429	-763 830	-783 830	-788 830
Henkilöstökulut	-571 386	-579 090	-606 090	-626 090	-631 090
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-453 119	-460 420	-472 480	-492 480	-497 480
Henkilöstösivukulut	-118 267	-118 670	-133 610	-133 610	-133 610
Eläkkeet	-102 086	-101 460	-114 220	-114 220	-114 220
Muut henkilöstökulut	-16 181	-17 210	-19 390	-19 390	-19 390
Palvelujen ostot	-100 495	-110 409	-112 430	-112 430	-112 430
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 451	-13 500	-13 500	-13 500	-13 500
Vuokrat	-31 103	-30 630	-31 010	-31 010	-31 010
Muut toimintakulut	-944	-800	-800	-800	-800
Toimintakate	-233 322	-209 529	-229 830	-249 830	-254 830
Tilikauden tulos	-233 322	-209 529	-229 830	-229 830	-229 830

TOIMIALA	50 TEKNINEN JA YMPÄRISTÖTOIMI
PALVELU	610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT
TILIVELVOLLINEN	Kaupunginarkkitehti

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Yleis- ja asemakaavoitus, kuntien yhteistyössä tehtävät strategiset tarkastelut sekä maankäytön suunnitteluun, alueiden käyttöön ja rakentamiseen tähtäävien hankkeiden valmistelu, kaavoitusneuvonta ja osallistuva suunnittelu. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja alueiden rakentamiseen sekä korjaukseen liittyvä neuvonta ja ohjaus. Erilaiset rakennettuun ympäristöön liittyvät lausunnot ja asiantuntijatoiminta. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja alueiden inventointi, maisemalliset selvitykset ja liikenneselvitykset. EU-hankkeiden asiantuntijatehtävät.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet
IN3 Parannamme tietoisuutta Forssan omaleimaisuudesta ja historiasta lisäämällä keskusteluun näihin liittyvää taustatietoa.	Neuvottelut, jotka käydään joko valtion viranomaisten, asiantuntijaviranomaisten tai osallisten kanssa 9 neuvottelua
EKO1 Erityisesti kiinnitämme huomiota hiilivarastojen kasvattamiseen ja viheralueiden hoitotavoitteisiin Forssan alueella. Lisäämme mahdollisuuksia konkreettisiin ilmastomuutosta hillitseviin ja kestävyys sitoutuneisiin tavoitteisiin	Maastokäynnit, joiden perusteella tutkitaan lähtötilanne, jotta voidaan esittää paikkoihin sovitettuja kaavamääräyksiä tai rakentamistapaohjeita Maastokäynnit 12 kappaletta Keinojen etsiminen uusiutuvan energian käytön mahdollistamiseksi Uusiutuvan energian käyttö lisääntyy
EKO3 Lisäämme tietoa luonnon ja rakennetun ympäristön monimuotoisuuden ominaisuuksista. Arvioimme tiedon pohjalta sitä, miten niiden ominaisuuksia voidaan vaalia tai arvoa lisätä seutukunnalla	Ekologisen kestävyysperiaatteita täsmennetään esimerkeillä, joita voidaan hyödyntää käytännön toteutuksissa 10 esimerkkiä, joilla täydennetään ekologisen kestävyysperiaatteita

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Yleiskaavan tulevien päivitysten taustatyöksi tehdään kokonaisvaltainen ekologisten vyöhykkeiden tarkastelu, josta osana on Forssan kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman pääsisältönä olevan suunnitelmien taustatyöstä jatkettava kaupunkikokonaisuuden täydennys. Osallistuminen digisiirtymähankkeisiin.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Kuntien digisiirtymähankkeen tuloja (avustus) 25.000 € ja menoja (asiantuntijapalkkiot) 25.000 € on lisätty talousarvioon. Tulot ja menot toteutuvat mikäli hanke toteutuu alustavan suunnitelman mukaisesti.

Taloussuunnitelma 2023–2025

Kuntien digisiirtymähanke jatkuu 2024.

Riskianalyysi

Yksityisille laadituissa kaavoissa on se riski, että lopuksi tehty työ valuu kokonaisuudessaan hukkaan, kun maankäyttösopimuksia ei saada aikaiseksi ja kaava jää vahvistumatta tai osin vahvistamatta. Tällöin myös iso osa maankäytön suunnittelun tuloista jää saamatta.

Kaavojen selvitysten pohjalta tehtyjen tavoitteiden todellinen ympäristöön tehtyjen ohjeiden määräysten ja esimerkkien mukainen toteuttaminen jää muiden toimialojen hoidettavaksi. Emme voi varmistaa käytännön toteutuksia.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Viranomaisyhteistyö ja muiden kuntien kehittämien periaatteiden tutkiminen ja hyödyntäminen asioiden kehittämisessä. Avoimen lähdemateriaalin käyttö lähtötietojen saamiseksi vähentää konsultin käyttötarvetta ja poistaa päällekkäistä tehtävää työtä.

Tunnusluvut

	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valmistelussa olevat kaavat ja suunnitelmat kpl	7	7	6	6
Valmistuneet kaavat ja suunnitelmat (kpl)	4	4	4	4
Asiantuntijatehtävät	75	80	85	90
Inventoinnit ja selvitykset	10	12	12	12
Henkilötyövuodet	3	3	3	3
Tilat m2	79	79	79	79

MÄÄRÄRAHAT

	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Tuotot	940	10 000	35 000	35 000	35 000
Kulut	-272 257	-290 706	-337 224	-337 224	-337 224
Netto	-271 317	-280 706	-302 224	-302 224	-302 224
<hr/>					
Talous	TP 2021	TA 2022	KH 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot yhteensä	940	10 000	35 000	35 000	35 000
Maksutuotot	0	10 000	35 000	35 000	35 000
Muut toimintatuotot	940	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	-272 257	-290 706	-337 224	-337 224	-337 224
Henkilöstökulut	-205 993	-223 110	-236 864	-236 864	-236 864
Palkat, palkkiot ja henkilöstökorv	-159 830	-174 800	-185 504	-185 504	-185 504
Henkilöstösivukulut	-46 163	-48 310	-51 360	-51 360	-51 360
Eläkkeet	-40 595	-41 780	-43 760	-43 760	-43 760
Muut henkilöstökulut	-5 568	-6 530	-7 600	-7 600	-7 600
Palvelujen ostot	-52 139	-52 676	-85 130	-85 130	-85 130
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-613	-900	-1 050	-1 050	-1 050
Vuokrat	-13 512	-13 520	-13 680	-13 680	-13 680
Muut toimintakulut	0	-500	-500	-500	-500
Toimintakate	-271 317	-280 706	-302 224	-302 224	-302 224
Suunitelman mukaiset poistot	-31 151	-26 480	-22 510	-19 130	-16 260
Tilikauden tulos	-302 468	-307 186	-324 734	-321 354	-318 484

4. TULOS- JA RAHOITUSLASKELMA

Kaupungin kokonaistalouden kuvaamiseksi on seuraavilla sivuilla esitetty sekä tulos- ja rahoituslaskelma kaupunkiemon osalta erikseen että koko kaupungin tulos- ja rahoituslaskelma, jossa on mukana kaupungin liikelaitos eli Forssan vesihuoltoliikelaitos. Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen osalta talousarviossa esitetään konsernitavoitteet ja tunnuslukutiedot. Talousarviossa ei esitetä koko konsernin tulos- ja rahoituslaskelmia eikä konsernitasetta, mutta ne raportoidaan tilinpäätöksessä.

Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä **toimintakate ilmoittaa** paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitustulosta kuvaava välitulos. **Vuosikate ilmoittaa** riittääkö tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot sekä arvonalentumiset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään tuloksen käsittelyerät eli vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Rahoituslaskelmassa osoitetaan toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

4.1. TULOSLASKELMAT

Kaupunki, ei sisällä liikelaitosta	TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023	Muutos TA 22/23	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot						
Myyntitulot	7 650 435	7 530 205	7 163 165	-4,9 %	7 163 165	7 163 165
Maksutulot	1 149 061	1 029 248	1 127 608	9,6 %	1 127 608	1 127 608
Tuet ja avustukset	2 220 786	1 961 392	1 909 739	-2,6 %	1 909 739	1 909 739
Muut toimintatulot	9 825 115	10 200 980	10 505 170	3,0 %	10 805 170	10 805 170
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintatulot yhteensä	20 845 396	20 721 825	20 705 682	-0,1 %	21 005 682	21 005 682
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-29 199 463	-28 912 746	-29 083 440	0,6 %	-29 985 027	-30 284 877
Palkat ja palkkiot	-22 422 041	-22 401 496	-23 288 040	4,0 %	-24 009 969	-24 250 069
Henkilösivumenot	-6 777 422	-6 511 250	-5 795 400	-11,0 %	-5 975 057	-6 034 808
Eläkemeno	-5 982 318	-5 672 910	-4 840 610	-14,7 %	-4 990 669	-5 040 576
Muut henkilösivumenot	-795 104	-838 340	-954 790	13,9 %	-984 388	-994 232
Palvelujen ostot	-82 817 118	-85 988 734	-14 502 325	-83,1 %	-14 902 325	-15 302 325
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 327 793	-4 567 427	-5 255 455	15,1 %	-5 255 455	-5 255 455
Avustukset	-1 808 209	-1 690 800	-1 496 300	-11,5 %	-1 700 000	-1 700 000
Muut toimintamenot	-7 788 042	-8 690 218	-8 664 448	-0,3 %	-9 063 755	-9 063 755
Toimintamenot yhteensä	-125 940 626	-129 849 925	-59 001 968	-54,6 %	-60 906 561	-61 606 412
Toimintakate	-105 095 230	-109 128 100	-38 296 286	-64,9 %	-39 900 879	-40 600 730
Verotulot	64 142 981	64 034 000	35 479 000	-44,6 %	33 716 000	34 139 000
Valtionosuudet	46 665 618	49 866 332	12 688 950	-74,6 %	12 179 750	11 679 750
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	78 294	87 000	110 000	26,4 %	120 000	120 000
Muut rahoitustulot	880 878	710 000	710 000	0,0 %	710 000	710 000
Korkomenot	-478 768	-557 000	-601 000	7,9 %	-590 000	-580 000
Muut rahoitusmenot	-5 148	-2 000	-2 000	0,0 %	-2 000	-2 000
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	475 256	238 000	217 000	-8,8 %	238 000	248 000
Vuosikate	6 188 626	5 010 232	10 008 664	101,4 %	6 232 871	5 466 020
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 477 155	-5 669 364	-6 001 526	5,9 %	-6 206 870	-6 744 336
	-4 477 155	-5 669 364	-6 001 526	5,9 %	-6 206 870	-6 744 336
Tilikauden tulos	1 711 471	-659 132	4 087 138	-720,1 %	26 001	-1 278 316
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	70 647	287 310	503 980	75,4 %	503 980	503 980
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-1 400 000					
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	382 117	-371 822	4 591 118	-1334,8 %	529 981	-774 336
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatulot / Toimintamenot, %	16,6	16,0	35,1		34,5	34,1
Vuosikate / Poistot, %	138,2	88,4	168,1		100,4	81,0
Vuosikate, euro/asukas	373	302	614		379	333
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	3 784	3 413	8 004		8 534	7 759
Kertynyt yli-/alijäämä, euro/asukas	0	0	0		0	0
Asukasmäärä vuoden lopussa	16 570	16 570	16 438		16 438	16 438

TULOSLASKELMA, KOKO KAUPUNKI
1 000 euroa

	VHL		Sisäiset			
	TA 2023	TA 2023		TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	20 706	5 937	-553	26 089	26 549	26 724
Myyntitulot	7 163	5 890	-475	12 579	12 739	12 914
Maksutulot	1 128	25		1 153	1 153	1 153
Tuet ja avustukset	1 910	20	-20	1 910	1 910	1 910
Muut toimintatulot	10 505	2	-59	10 448	10 748	10 748
Valmistus omaan käyttöön				0	0	0
Toimintamenot	-59 082	-3 686	553	-62 215	-64 633	-65 426
Henkilöstömenot	-29 083	-1 316	0	-30 399	-31 322	-31 643
Palkat ja palkkiot	-23 288	-1 017		-24 305	-25 044	-25 301
Henkilösivumenot	-5 795	-299	0	-6 094	-6 278	-6 342
Eläkemenot	-4 841	-258		-5 099	-5 252	-5 305
Muut henkilösivumenot	-955	-41		-996	-1 026	-1 037
Palvelujen ostot	-14 502	-1 097	328	-15 271	-16 022	-16 456
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 255	-1 084	146	-6 193	-6 349	-6 382
Avustukset	-1 496		20	-1 476	-1 680	-1 680
Muut toimintamenot	-8 664	-189	59	-8 795	-9 259	-9 265
TOIMINTAKATE	-38 296	2 251	0	-36 045	-38 083	-38 702
Verotulot	35 479			35 479	33 716	34 139
Valtionosuudet	12 689			12 689	12 180	11 680
Rahoitustulot ja menot	217	-810	0	-593	118	128
Korkotulot	110	0	-110	0	0	0
Muut rahoitustulot	710	0	-700	10	710	710
Korkomenot	-601	-110	110	-601	-590	-580
Muut rahoitusmenot	-2	-700	700	-2	-2	-2
VUOSIKATE	10 089	1 441	0	11 530	7 930	7 245
Poistot ja arvonalentumiset	-6 002	-1 681	0	-7 683	-7 914	-8 332
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 002	-1 681		-7 683	-7 914	-8 332
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0			0		
Satunnaiset kulut	0			0		
TILIKAUDEN TULOS	4 087	-240	0	3 847	17	-1 088
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	504	15		519	519	519
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0			0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0			0		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	4 591	-225	0	4 366	536	-569
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toimintatulot / Toimintamenot, %	35,1	161,1		42,0	41,1	40,8
Vuosikate / Poistot, %	168,1	85,5		150,0	100,9	86,4
Vuosikate, euroa/asukas	614	88		701	482	441
Kertynyt yli-/alijäämä	8 004	5 329		13 333	13 868	13 300
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	487	324		811	844	809
Asukasmäärä vuoden lopussa	16 438	16 438		16 438	16 438	16 438

4.2. TULOSLASKELMAOSAN ERITTELYT

Alla olevat erittelyt eivät pääsääntöisesti sisällä vesihuoltoliikelaitoksen eriä.

VEROTULOT

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön toimeenpanosta 55 §:n mukaan kunnan valtuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Vuoden 2022 tuloveroprosentti oli 20,50 %. Vuonna 2023 tuloveroprosentiksi muodostuu lain mukainen 7,86 %. Valtuusto päätti pitää vuoden 2023 kiinteistöveroprosentit ennallaan.

Vuoden 2023 verotuloiksi on arvioitu Kuntaliiton syyskuun 2022 veroennustekehikon perusteella seuraavaa:

- tulovero	25 612 000 euroa
- osuus yhteisöveron tuotosta	4 681 000 euroa
- kiinteistövero	5 186 000 euroa
Yhteensä	35 479 000 euroa

Tulovero:

Vuosi	Tilitetyt verot, euroa	Tuloveroprosentti	Muutos %
TP 2009	47 393 000	19,50	0,5
TP 2010	45 642 000	19,50	-3,7
TP 2011	46 927 000	19,50	2,8
TP 2012	47 251 000	19,50	0,6
TP 2013	51 856 773	20,00	9,8
TP 2014	51 232 125	20,00	-1,2
TP 2015	51 849 046	20,00	1,2
TP 2016	51 886 600	20,00	0,1
TP 2017	51 892 121	20,50	0,0
TP 2018	51 270 601	20,50	-1,2
TP 2019	51 721 789	20,50	0,9
TP 2020	52 862 773	20,50	2,2
TP 2021	53 742 537	20,50	1,7
Ennuste 2022	55 034 000	20,50	2,4
TA 2023	25 612 000	7,86	-53,5
TS 2024	24 256 000	7,86	-5,3
TS 2025	24 519 000	7,86	1,1

Osuus yhteisöveron tuottoon:

Yksittäisten kuntien jako-osuudet yhteisöveron tuottoon määräytyvät kunkin kunnan yritystoimintaerän ja metsäerän summan suhteellisenä osuutena kaikkien kuntien vastaavien

lukujen summasta. Yritystoimintaerä muodostetaan yhteisöille maksuunpantujen verojen perusteella. Jos yhteisöillä on toimipaikka vain yhdessä kunnassa, yhteisön vero ohjataan tälle kunnalle. Jos yhteisöllä on toimipaikkoja useassa kunnassa, yhteisölle maksuunpantu vero jaetaan yhteisön toimipaikkakuntien kesken toimipaikkojen kunnittaisten henkilöstömäärien suhteessa.

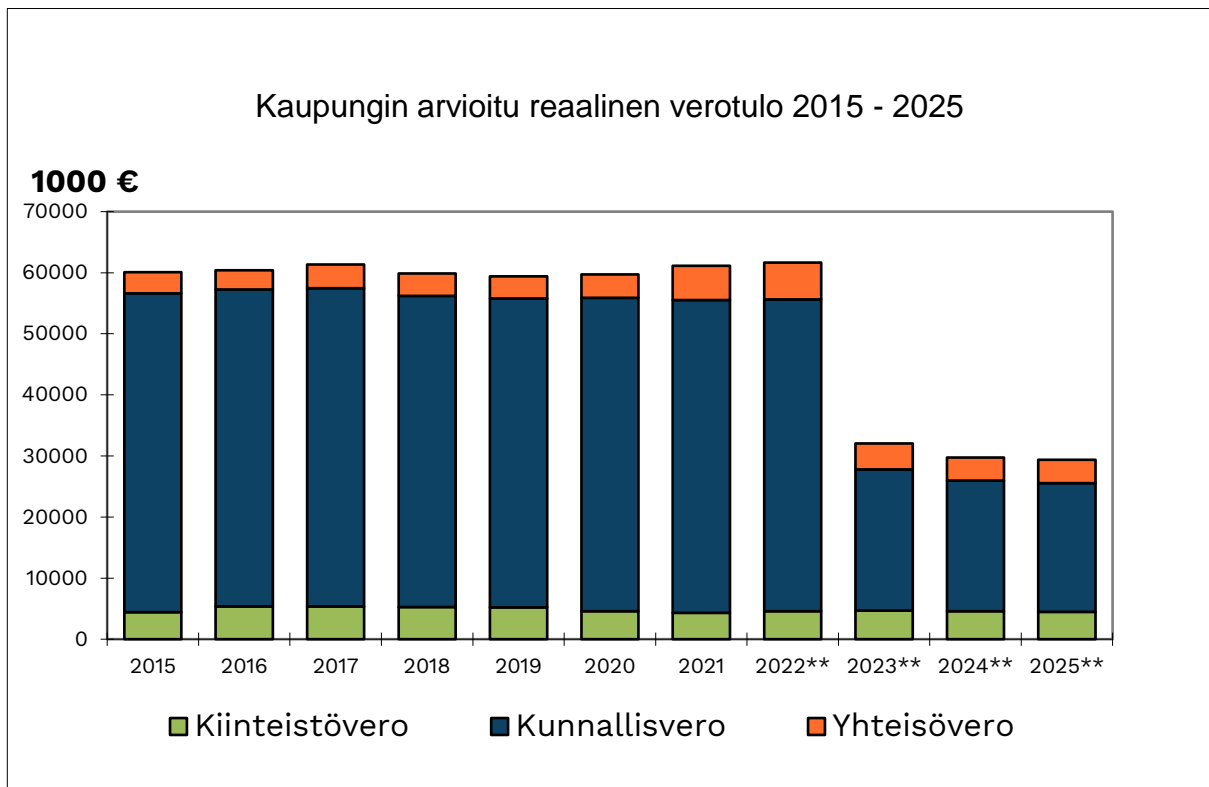
Kiinteistövero:

Kiinteistöveroprosentit ovat vuodelle 2023 seuraavat: yleinen kiinteistöveroprosentti 1,40, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,41, muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,41 ja voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3,10 sekä yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00.

Verotulot 2021–2023:

(1 000 euroa)	TP 2021	EN 2022	TA 2023
Tulovero	53 742	55 034	25 612
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 842	6 517	4 681
Kiinteistövero	4 558	4 967	5 186
Yhteensä	64 142	66 518	35 479
- Muutos abs.	2 580	2 375	-31 039
- Muutos %	+4,0	+3,7	-46,7

Kaupungin arvioitu reaalin verotulokehitys verolajeittain miljoonissa euroissa:

VALTIONOSUUDET

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtionvarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Peruspalvelujen valtionosuudet on arvioitu talousarvioon Kuntaliiton ennakkollisten laskelmien mukaisesti. OKM:n valtionosuudet on arvioitu mm. oppilasmääriin perustuvien muuttujien perusteella. Lopulliset valtionosuuspäätökset vuodelle 2023 tehdään joulukuun 2022 lopussa.

- peruspalvelujen valtionosuus	2 712 110
- verotulotasaus	5 978 840
- opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	948 250
- verotulomenetysten kompensatio	3 049 750
Yhteensä	12 688 950

KORKOTUOTOT JA MUUT RAHOITUSTUOTOT

Vuoden 2023 korkotuotot on arvioitu seuraavasti:

- korkotuotot liikelaitoksen lainoista	110 000 euroa
--	---------------

Vuoden 2023 rahoitustuotot on arvioitu seuraavasti:

- liikelaitoksen peruspääoman tuotto	700.000 euroa
- verotilitysten korot ja korotukset	0 euroa
- viivästyskorot	10.000 euroa

KORKOKULUT JA MUUT RAHOITUSKULUT

Vuoden 2023 korkokulut on arvioitu seuraavasti:

- korkokulut ottolainoista	601 000 euroa,
josta vesihuoltoliikelaitoksen lainasta	110 000 euroa

Vuoden 2023 rahoituskulut on arvioitu seuraavasti:

- viivästyskorot ja korotukset	2 000 euroa
--------------------------------	-------------

Vesihuoltoliikelaitoksen peruspääoman tuottoon ei ole tehty muutoksia vuodesta 2022.

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien käyttöomaisuuden poistoennusteet on laskettu valtuuston joulukuussa 2012 vahvistaman poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmaa on tarkistettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeen pohjalta. Kaupunginhallitus hyväksyi 15.6.2020 160 § monitoimikeskuksen poistoajaksi 30 vuotta.

POISTOERON JA VARAUSTEN MUUTOKSET

Kehräämön ja Pihakoivun päiväkodin osalta vuosina 2023–2025 on poistoeron vähennyksenä vuoden poistojen määrä, 70 646 euroa. Lisäksi monitoimikeskus Akvarellin poistoeron vähennystä vuosittain 433.334 euroa seuraavan 15 vuoden ajan.

5. INVESTOINTIOSA

Investoinnit 2023 ja investointisuunnitelma 2024–2025

INVESTOINTIHANKE		TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
ICT-ohjelmat ja muut pitkävaikutteiset menot (s)	menot	90 000	140 000	90 000	90 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	90 000	140 000	90 000	90 000
Sähköisen arkiston käyttöönotto, ICT-palveluiden kehittäminen					
Maa- ja vesialueet (s)	menot	110 000	110 000	60 000	60 000
	tulot	110 000	110 000	60 000	60 000
	netto	0	0	0	0
<u>Rakennukset</u>					
Erittelemättömät pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset (s)	menot	800 000	871 000	800 000	800 000
Pienet peruskorjauskohteet ja kunnostukset yhdyskuntalautakunnan hyväksymän tarkemman investointiohjelman mukaan	tulot	0	0	0	0
	netto	800 000	800 000	800 000	800 000
Keskuskoulu (s)	menot	0	0	150 000	150 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	0	0	150 000	150 000
Liikuntakiinteistöjen suunnittelu ja peruskorjaus	menot	600 000	2 300 000	0	9 800 000
sisältää Vesihelmen ja jäähallin	tulot	0	0	0	0
	netto	600 000	2 300 000	0	9 800 000
Monitoimikeskus Akvarelli. Kustannusarvio (netto) 24,2 miljoonaa euroa	menot	8 300 000	0	0	0
Kustannusarvion sisällä määrärahat arvioidaan vuositasolle uudelleen. Kaupunginvaltuusto 21.9.2020 71 § Käytetään investointivarausta	tulot	190 000	0	0	0
	netto	8 110 000	0	0	0
<u>Rakennukset yhteensä</u>	menot	9 700 000	3 171 000	950 000	10 750 000
	tulot	190 000	0	0	0
	netto	9 510 000	3 171 000	950 000	10 750 000

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kunnallistekniikka (s)	menot	2 900 000	2 865 000	2 990 000	2 510 000
Kadut ja tiet, erittelemätön	tulot	350 000		0	0
Kaupungin oma kompostikenttä (v. 2022)	netto	2 550 000	2 865 000	2 990 000	2 510 000
Pääväylien kunnostus, Turuntie (v. 2024)					
Monitoimikeskus Akvarellin alueinfra					
Ratastie ja Kuulalaakerintie asfaltointi (v. 2022)					
Ojalanmäen leikkipaikka					
Koirapuisto (v. 2024)					
Kiimassuon palovesisäiliö					
110 kV voimalinjan kaapelointiin osallistuminen (v. 2022)					
Kankurintien ja Niisipolun saneeraus (v. 2025)					
Ruuvipumppaamon kvl silta (v. 2024)					
Äffässuo (v. 2024)					
Kartanonkadun hidasteiden saneeraus					
Pukkilantien levennys (v. 2024)					
Kojon uusi koulutie (v. 2025)					
Patosilta (v. 2024)					
Eiffelin silta (v. 2025)					
Katuvaloverkko ja liikennevalolaitteet					
Puistot, liikunta-alueet sekä vapaa-ajan alueet					
Puistolinnan kiertoliittymä					
Investointiavustus hulevesi-investointeihin					
<u>Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä</u>	menot	2 900 000	2 865 000	2 990 000	2 510 000
	tulot	350 000	0	0	0
	netto	2 550 000	2 865 000	2 990 000	2 510 000

Koneet ja kalusto

Keskushallinto (s)	menot	70 000	10 000	10 000	10 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	70 000	10 000	10 000	10 000

Sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimiala (s)	menot	100 000	252 000	100 000	100 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	100 000	252 000	100 000	100 000

Teknisen ja ympäristötoimen toimiala (s)	menot	200 000	245 000	350 000	200 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	200 000	245 000	350 000	200 000

<u>Koneet ja kalusto yhteensä</u>	menot	370 000	507 000	460 000	310 000
	tulot	0	0	0	0
	netto	370 000	507 000	460 000	310 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	menot	13 170 000	6 793 000	4 550 000	13 720 000
	tulot	650 000	110 000	60 000	60 000
	netto	12 520 000	6 683 000	4 490 000	13 660 000

6. RAHOITUSLASKELMAT

RAHOITUSLASKELMA

Kaupunki, ei sisällä vesihuoltoliikelaitosta

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	6 132 226	4 885 232	9 963 664	6 107 871	5 341 020
Vuosikate	6 188 626	5 010 232	10 088 664	6 232 871	5 466 020
Satunnaiset erät	0				
Tulorahoituksen korjauserät	-56 400	-125 000	-125 000	-125 000	-125 000
Investointien rahavirta	-16 291 040	-12 395 000	-6 558 000	-4 365 000	-13 535 000
Investointimenot	-16 892 173	-13 170 000	-6 793 000	-4 550 000	-13 720 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	514 391	540 000	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	86 742	235 000	235 000	185 000	185 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 158 814	-7 509 768	3 405 664	1 742 871	-8 193 980
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	862 756	-685 000	-1 160 000	940 000	940 000
Antolainasaamisten lisäykset		-685 000	-2 000 000		
Antolainasaamisten vähennykset	862 756		840 000	940 000	940 000
Lainakannan muutokset	8 760 173	6 607 681	-1 392 319	-1 919 007	8 080 993
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000 000	10 000 000	2 000 000	1 000 000	11 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 635 908	-3 392 319	-3 392 319	-2 919 007	-2 919 007
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-603 919				
Muut maksuvalmiuden muutokset	156 091	559 000	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	24 746				
Vaihto-omaisuuden muutos	25 158				
Saamisten muutos	-544 014	559 000			
Korottomien velkojen muutos	650 201				
Rahoituksen rahavirta	9 779 020	6 481 681	-2 552 319	-979 007	9 020 993
Vaikutus maksuvalmiuteen	-379 794	-1 028 087	853 345	763 864	827 013
Lainakanta 31.12.	40 175 359	46 783 040	45 390 721	43 471 714	51 552 707
Lainakanta 1.1.	30 809 895	40 175 359	46 783 040	45 390 721	43 471 714
Lainakannan muutos*	8 760 173	6 607 681	-1 392 319	-1 919 007	8 080 993
Lainakanta euroa/as.	2 425	2 846	2 761	2 645	3 136
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-16 197 679	-12 792 015	-10 631 794	-9 063 025	-2 361 233
Lainanhoitokate	1,6	1,4	2,7	1,9	1,7

RAHOITUSLASKELMA

Koko kaupunki (1.000 euroa)

	Yhteensä TP 2021	Yhteensä TA 2022	Yhteensä TA 2023	Yhteensä TS 2024	Yhteensä TS 2025
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	8 250	6 084	11 450	7 805	7 120
Vuosikate	8 306	6 209	11 530	7 930	7 245
Satunnaiset erät	0	0	0		
Tulorahoituksen korjaukserät	-56	-125	-125	-125	-125
Investointien rahavirta	-17 078	-13 825	-8 988	-5 295	-14 465
Investointimenot	-17 679	-14 670	-9 223	-5 480	-14 650
Rahoitusosuudet investointimenoihin	514	610	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	87	235	235	185	185
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 828	-7 741	2 417	2 510	-7 345
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	123	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset		0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	123	0	0	0	0
Lainakannan muutokset	8 760	6 608	-1 392	-1 919	8 081
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 000	10 000	2 000	1 000	11 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 636	-3 392	-3 392	-2 919	-2 919
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-604	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	112	559	0	0	0
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	25	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	29	0	0	0	0
Saamisten muutos	-424	559	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	482	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	8 995	7 167	-1 392	-1 919	8 081
Vaikutus maksuvalmiuteen	167	-574	1 024	591	736
Lainakanta 31.12.	40 175	46 783	45 391	43 472	51 553
Lainakanta 1.1.	30 810	40 175	46 783	45 391	43 472
Lainakannan muutos	8 760	6 608	-1 392	-1 919	8 081
Lainakanta euroa/as.	2 377	2 846	2 761	2 645	3 136
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	-5 769	-5 769	-14 556	-11 110	-18 987
Lainanhoitokate	2,2	1,7	2,8	2,4	2,2

RAHOITUSLASKELMAERITTELYT

TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT

Maaomaisuuden myyntivoitot 125 000 euroa.

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Antolainasaamisten vähennyksenä käsitellään vesihuoltoliikelaitoksen lainojen lyhennys 840 000 euroa.

LAINAKANNAN MUUTOKSET

Vuonna 2023 vanhoja lainoja lyhennetään 3,4 miljoonaa euroa ja tilalle nostetaan uutta lainaa 2 miljoonaa euroa. Lainakanta on vuoden 2023 lopussa 45,4 miljoonaa euroa eli noin 2 761 euroa/asukas. Suunnittelukauden lopussa lainamäärä on 51,6 miljoonaa euroa eli noin 3 136 euroa/asukas. Lainanhoitokate on 2,8 vuonna 2022. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Lainanhoitokate on hyvä koko suunnitelmakauden ajan.

Mikäli lainanhoitokate on alle 1, tarkoittaa tämä, ettei kaupungin tulorahoitus riitä lainojen korkokuluihin ja lyhennyksiin. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on yli 2 ja tyydyttävä kun lainanhoitokate on 1–2 ja heikko, mikäli lainanhoitokate on alle 1.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTONALAISISTA INVESTOINNEISTA

Kaupunki ja vesihuoltoliikelaitos

	Investoinnit	Ei poistonalaiset	Rahoitusosuudet	Investointien omahankinta
TP 2021	17 679 000	68 070	514 000	17 165 000
TA 2022	14 670 000	110 000	610 000	14 060 000
TA 2023	9 223 000	110 000	0	9 223 000
TS 2024	5 480 000	60 000	0	5 480 000
TS 2025	14 650 000	60 000	0	14 650 000
yhteensä				60 578 000
Investointien omahankinta keskimäärin				12 115 600

Vuosikate on 95,2 prosenttia viiden viimeisen vuoden keskimääräisestä investointien omahankintamenosta.

= 100 x vuosikate/keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno

Vuosikate TA 2023 on 11 530 000

7. LIIKELAITOS

Forssan vesihuoltoliikelaitos

Tilivelvollinen: Vesihuoltojohtaja

Konsernitavoitteet 2023:

Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 700 000 euroa

Investoinnit enintään 2,5 miljoona euroa

Tunnusluvut	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
1. Toiminnalliset mittarit:					
- verkostoon pumpattu vesimäärä, 1000 m ³	1 730	1 600	1 654	1 629	1 604
- laskutettu vesimäärä, 1000 m ³	1 334	1 320	1 254	1 229	1 204
- mittaamaton vesi m ³ /vuosi/metri	1,5	1,06	1,51	1,51	1,51
2. Jätevedenpuhdistamon toiminta:					
- vesi, 1000 m ³	2 104	2 100	1 930	1 905	1 880
- laskutettu jätevesi, 1000 m ³ (laskennall.)	1 711	1 660	1 530	1 505	1 480
3. Talouden tunnusluvut:					
- yli-/alijäämä ennen varauksia (tuhat euroa)	472	423	-240	-176	24
- käyttökate (tuhat euroa)	3 001	2 746	2 251	2 351	2 432
- käyttökate-%	47,3 %	43,2 %	38,2 %	38,9 %	39,1 %
- oman pääoman tuottoaste	3,7 %	4,4 %	-1,9 %	-1,4 %	0,2 %
-					
omavaraisuusaste	56,5 %	54,2 %	55,1 %	57,1 %	59,8 %
- suhteellinen velkaantuneisuus	154,6 %	168,1 %	173,7 %	153,8 %	134,5 %

FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS

TULOSLASKELMA, 1000 EUROA

	TP 2021	Enn.tot. 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Liikevaihto	6 309	6 150	5 890	6 050	6 225
Liiketoiminnan muut tuotot	77	13	25	25	25
Muut tuet ja avustukset	0	2	2	2	2
Tuet ja avustukset kunnalta	15	20	20	20	20
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet, tavarat	799	848	1 084	1 094	1 127
Palvelujen ostot	1 133	1 050	1 097	1 120	1 154
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	1012	1 000	1 017	1 034	1 051
<i>Henkilösivukulut</i>	288	290	299	303	307
Eläkekulut	248	250	258	261	264
Muut henkilösivukulut	40	40	41	42	43
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 645	1 640	1 681	1 707	1 588
Liiketoiminnan muut kulut	168	158	189	195	201
<i>Liikelylijäämä</i>	<i>1 356</i>	<i>1 199</i>	<i>570</i>	<i>644</i>	<i>844</i>
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	8				
Muut rahoitustuotot	4				
Kunnalle maksetut korkokulut	76	76	110	120	120
Muille maksetut korkokulut	1				
Korvaus peruspääomasta	819	700	700	700	700
Muut rahoituskulut	8				
<i>Ylijäämä ennen satunnaisia eriä</i>	<i>472</i>	<i>423</i>	<i>-240</i>	<i>-176</i>	<i>24</i>
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut					
<i>Ylijäämä ennen varauksia</i>	<i>472</i>	<i>423</i>	<i>-240</i>	<i>-176</i>	<i>24</i>
Poistoeron vähennys	18	17	15	15	15
<i>Tilikauden ylijäämä</i>	<i>490</i>	<i>440</i>	<i>-225</i>	<i>-161</i>	<i>39</i>

FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS

RAHOITUSLASKELMA, 1000 EUROA

	TP 2021	Enn.tot. 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus	2 117	2 063	1 441	1 531	1 612
Liikelyijäämä	1 356	1 199	570	644	844
Poistot ja arvonalentumiset	1 645	1 640	1 681	1 707	1 588
Rahoitustuotot ja -kulut	-884	-776	-810	-820	-820
Satunnaiset erät					
Muut tulorahoituksen korjauserät					
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-848	-1 500	-2 500	-1 000	-1 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	61	70	70	70	70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot					
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 331	633	-989	601	682
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta					
Lainakannan muutokset					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen lis.			2 000		
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen lis.					
Kunnalta saatujen pitkäaik. lainojen väh.	-740	-740	-840	-940	-940
Muilta saatujen pitkäaik. lainojen väh.					
Kunnalta saatujen lyhytaik. lainojen muutos					
Muilta saatujen lyhytaik. lainojen muutos					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	4				
Saamisten muutokset kunnalta	-12				
Saamisten muutokset muilta	55				
Korottomien velkojen muutos kunnalta	64				
Korottomien velkojen muutos muilta	-156				
Rahoituksen rahavirta	-785	-740	1 160	-940	-940
Rahavarojen muutos	546	-107	171	-339	-258
Lainakanta 31.12.	8 992	8 252	9 412	8 472	7 532
Lainakanta 1.1.	9 732	8 992	8 252	9 412	8 472
Lainakannan muutos	-740	-740	1 160	-940	-940
INVESTOINNIT, 1000 EUROA					
Menot	-848	-1 500	-2 500	-1 000	-1 000
Tulot	61	70	70	70	70
Netto	-787	-1 430	-2 430	-930	-930
Rahavarat 31.12.	1 211	1 104	1 275	936	678
Rahavarat 1.1.	665	1 211	1 104	1 275	936
Rahavarojen muutos	546	-107	171	-339	-258

TOIMIALA	Vesihuoltoliikelaitos
PALVELU	Vesi- ja jätevesihuolto
TILIVELVOLLINEN	Vesihuoltojohtaja

TOIMINTA-AJATUS/PALVELUKUVAUS

Vesihuoltoliikelaitos hankkii ja toimittaa asiakkailleen talousvesiasetuksen vaatimukset täyttävää talousvettä sekä vastaanottaa ja käsittelee jätevedet vähintään ympäristöluvan vaatimusten mukaisesti.

TALOUSARVIO 2023

Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne	Riskit/aikataulu
Vähennämme valtuustokauden 2021-2025 aikana ostoenergian määrää 10 %, jonka korvaamme uusiutuvan energian käytöllä.	Aurinkovoimala Vieremän vedenkäsittelylaitokselle.	Vesihuoltoliikelaitoksen tekemät investoinnit vesienkäsittelyyn on tehty mahdollisimman energiatehokkaiksi, mm. valitsemalla hyötysuhteeltaan parhaat koneistot ja varustamalla niitä taajuusmuuttajakäyttöillä. Jätevedenpuhdistamolla on korvattu lämmityksessä käytettyä ostoenergiaa puhdistamolla tuotetulla biokaasulla. Vesienkäsittely on paljon energiaa kuluttava toiminto. Investoimalla aurinkovoimaan meillä on mahdollisuus vähentää ostoenergian käyttöä prosesseissamme.	Riskinä on se, ettei investointi olisikaan taloudellisesti kannattava ja/tai sen takaisinmaksuaika muodostuu pitkäksi. Projektin toteutumisen riskinä on myös geopoliittinen tilanne ja sen aiheuttama komponenttipula.
Vedensaannin turvaaminen kaikissa tilanteissa; -Valtuustokauden 2021-2025 aikana on tavoitteena turvata 10 % nykyisestä vedenkulutuksesta.	Portaan Kellarimäen vedenottamo + siirtolinja - investointi vuosien 2022 – 2023 aikana.	Forssan kaupunki on hankkinut omistukseensa Kellarimäen vedenottamon edellyttämät maa-alueet. Vedenottamo täytyy päästä rakentamaan v. 2023 alkupuoliskolla. jotta vedenotto voidaan aloittaa ympäristöluvan mukaisesti joulukuun 2023 aikana.	Nykyisen vedenottoluvan mukaan vedenotto on aloitettava joulukuussa 2023. Mikäli näyttää siltä, että hanke viivästyy, täytyy vedenottoluvulle hakea jatkoaikaa. Hanke voi viivästyä johtuen geopoliittisesta tilanteesta ja sen aiheuttamasta komponenttipulasta.

<p>- Mittaamattoman veden määrän pitäminen tasolla 1,5 m³/vuosi/metri.</p> <p>Tunnusluku kuvaa vesijohtoverkostosta vuotaneen tai laskuttamatta otetun veden määrää verkostopituutta kohti vuodessa.</p>	<p>Vesivuodot korjataan mahdollisimman nopeasti.</p> <p>Verkoston saneeraussuunnitelman noudattaminen.</p>	<p>Vesihuoltoliikelaitoksella ei ole merkittävää korjausvelkaa verkostossa.</p> <p>Verkostosta paljastuu aika ajoin huonoja johto-osuuksia, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä, vaikka niiden käyttöikä ei teknisesti ole vielä päättynyt. Mm. näihin töihin varaudutaan investointisuunnitelman kohdassa odottamattomat työt.</p>	<p>Riittävä osaava oma resurssi.</p> <p>Tulorahoitus ei riitä tarvittaviin verkostoinvestointeihin.</p>
<p>Jätevesien ympäristöluvan mukainen käsittely;</p> <p>-Jätevedenpuhdistamo toimii lupaehtojen mukaisesti</p>	<p>Jätevedenpuhdistamolla sopeudutaan vuoden 2023 talousarvion laadinnan aikana näköpiirissä olevaan jäteveden kuormituksen vähenemiseen. Prosessissa tullaan optimoimaan esim. jätevedenpuhdistamon kemikaalien annostelumääriä, tavoitteena ympäristöluvan lupaehtojen mukainen käsittelytulos.</p>	<p>Saneerattu jätevedenpuhdistamo otettiin käyttöön vuonna 2016. Puhdistamo on joitakin poikkeustilanteita lukuun ottamatta toiminut lupaehtojen mukaisesti. Ajoittain haasteita on aiheuttanut puhdistamolle tulevan jäteveden laatu. Laitoksen mitoitus riittää hyvin näköpiirissä olevalle jätevesikuormitukselle. Mikäli tilanne edellyttää, tulee vesihuoltoliikelaitoksen kyetä tekemään nopeastikin tarvittavia investointeja.</p>	<p>Riittävä henkilöstöresurssi. Jätevesien käsittely vaatii erityyppisiä ja laitoksen tuntemusta, jotta kyetään toimimaan lakien ja ympäristöluvan ehtojen mukaisesti. Henkilöstön vaihtuvuus on ollut vähäistä, joka osaltaan on mahdollistanut jätevedenpuhdistamon hyvän käsittelytuloksen.</p>

Tavoite	Toimenpiteet	Tilanne	Riskit/aikataulu
-Jätevesiverkoston vuotovesien määrän pitäminen alle 25 % /vuosi	Verkoston saneeraussuunnitelman noudattaminen.	Vesihuoltoliikelaitoksella ei ole merkittävää korjausvelkaa verkostossa. Verkostosta paljastuu aika ajoin huonoja johtosuukkuja, jotka edellyttävät pikaisia toimenpiteitä, vaikka niiden käyttöikä ei teknisesti ole vielä päättynyt. Mm. näihin töihin varaudutaan investointisuunnitelman kohdassa odottamattomat työt.	Riittävä osaava oma resurssi. Tulorahoitus ei riitä tarvittaviin verkostoinvestointeihin.
Henkilökunta on suorittanut koulutussuunnitelmiansa mukaiset korttikoulutukset	Vesihuoltoliikelaitoksen työntekijöillä tulee tehtäväkuvasta riippuen olla suoritettuna mm. seuraavat: -Vesityökortti -Työturvallisuuskortti -Tulityökortti -Tieturvakortti I ja II -Kuljettajien tieturvallisuuskortti -Kuljettajan ammattipätevyyskortti -Sähkötyöturvakortti -Trukkikortti -Ensiapu- /häätäensiapukortti Huolehditaan siitä, että työn edellyttämät korttikoulutukset ovat kunnossa.	Lakisääteiset koulutukset ovat ajan tasalla.	Koulutussuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään työnantajan ja työntekijän välisissä keskusteluissa vuosittain. Osaava ja riittävä henkilökunta on avainasemassa, kun turvataan vesihuollon toimintaa. Tämän vuoksi rekrytointeihin onkin kiinnitettävä erityistä huomiota.

Toiminnan painopisteet talousarviovuonna

Porras-Forssa -siirtojohtolinjan sekä Kellarimäen vedenottamon ja vedenkäsittelylaitoksen saaminen pääosin valmiiksi. Verkostosaneerausohjelman mukaisia työkohteita riippuen siitä, miten esimerkiksi tekninen toimi kohdentaa omia investointimäärärahojaan. Vieremän aurinkovoimalaitos.

Talousarvio (mahdolliset muutokset aiempaan ja muuta erityistä huomioitavaa)

Johtokunta on asettanut omana tavoitteenaan vesihuollon käyttömaksujen säilymisen valtakunnallisella keskitasolla.

Taloussuunnitelma 2023-2025

Taloussuunnitelman pohjana olevan veden myynnin ja jäteveden maksutulojen oletetaan laskevan vuoden 2022 tasosta (ennuste talousveden myynnistä 1 320 000 m³ v. 2022). Veden myynnin arvioidaan vähenevän vuodelle 2023 noin 5 %, joka tarkoittaa talousveden myyntiä 1 250 000 m³. Suunnitelmavuosina 2024 ja 2025 veden myynnin ennustetaan vähenevän 2 % vuosittain.

Käyttökustannusten on oletettu nousevan vuoden 2022 tasosta yleisen hintatason nousun johdosta. Vesihuollon varmuuden parantamiseksi tehtävät investoinnit nostavat vesihuoltoliikelaituksen velkamäärää. Myynnin lasku yhdessä velanhoitokustannusten kasvun kanssa aiheuttavat tarpeen tarkastaa vesihuollon taksoja. Talousarviossa on huomioitu taksankorotukset +7 % vuodelle 2023 ja +5 % vuosille 2024 ja 2025.

Riskianalyysi

Jäteveden puhdistamoon ja vedenkäsittelyyn tehtyjen investointien taloudellinen kannattavuus on ollut riippuvainen vedenkäytön ja jäteveden puhdistamon kuormituksen säilymisestä nykyisellä tasolla. Näköpiirissä oleva jäteveden kuormitusmäärän väheneminen tulee laskemaan jäteveden maksutuloja. Vallitseva maailmanpoliittinen tilanne saattaa lisätä riskejä vesihuollon järjestämiseen.

Keinot ja toimenpiteet tuottavuuden parantamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi

Suunnitelmakauden 2023 - 2025 liikevaihto, toimintakulut ja investointimäärärahat on määritetty siten, että toteutuessaan suunnitellusti, vesihuoltoliikelaitos tekee vuosina 2023-2024 alijäämäisen tuloksen.

Tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Mittaamaton vesi m ³ /vuosi/metri	1,5	1,06	1,51	1,51	1,51
Vakinaiset, henkilötyövuodet	18	18	18	18	18
Määräaikaiset, henkilötyövuodet	0	0	0	0	0
Tilat m ²					

8. KONSERNIYHTEISÖT

8.1. FORSSA-ASUNNOT OY

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2023

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
1. Yhtiön keväällä 2020 hyväksymän kehittämissuunnitelman talouden tervehdyttämiseksi eteneminen suunnitelmallisesti - 15 huoneiston saneeraus vuokramarkkinoille - Siurilankatu 2-4 ja Haudankorvankatu 5-7 julkisivuremontin aloitus 2. Käyttöaste vähintään 84 % 3. Vuokrasaatavien vähentäminen -voimassa olevien sopimusten saatavat enintään 2 % vuotuisesta vuokratulosta 4. Vuokrasopimuksien suhde (uudet/päättyneet) 1,00 tai parempi 5. Saniaispolku 4:n lämmitysjärjestelmän muutos fossiilittomaan lämmitysmuotoon	

Riskianalyysi

Yleisen maailmantilanteen vaikutus kustannuksiin, merkittävimpinä energian ja rakennustarvikkeiden hintojen sekä lainankorkojen nousu.

Tunnusluvut	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
- käyttökate %	17,40 %	21,30 %	24,3 %		
- rahoitustulos %	11,70 %	18,90 %	23,3 %		
- omavaraisuusaste	7,80 %	15,10 %	7,8 %		
- velkaantumisaste %	91,30 %	84,10 %	79,2 %		
- lainojen hoitokate	0,4	5,8	2,0		
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	3	4	4		
- osa-aikaiset	0	0	0		
Määrä vuoden lopussa	3	4	4		
Lainamäärä (1 000 euroa)	9 560	9 551	9 400		
- ei huomioitu mahdollisia uusinvestointeja					
Tilat m2					
- vuokrattavat asunnot	26 736	26 736	26 736		
- Isoniityntie 51	1 637	1 637	1 637		
Tilat yhteensä	28 373	28 373	28 373		

8.2. FORSSAN YRITYSKEHITYS OY

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2023

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
<p>Forssan Yrityskehitys Oy parantaa ja tukee aktiivisesti yrityksiensä toimintaedellytyksiä, kannattavuutta ja kasvua, sekä lisää seudullista elinvoimaa.</p>	
<p>Mittarit:</p>	
<p>1. Seudullinen kehittämis- ja hankeyhteistyö</p>	<p>2-3 hanketta tai selvitystä</p>
<p>2. Palvelutapahtumien määrä ja asiakaspalaute</p>	<p>800/3,8</p>
<p>3. Vuokrattavien tilojen lukumäärä suhteessa tarjolla olevaan määrään % tavoite</p>	<p>100%</p>
<p>4. Pitkän aikavälin investointisuunnitelma ja rahoituksen riittävyys. Korjausvelan purkaminen.</p>	<p>Vuosisuunnitelman mukaiset korjaukset on tehty</p>
<p>5. Frush-tapahtuman järjestäminen</p>	<p>27.4.2023</p>
<p>6. Fykin uusi strategia</p>	<p>Valmis</p>

Riskianalyysi

Fykin suurimmat riskit liittyvät suureen lainamäärään epävarmassa maailmantilanteessa. Kassan kestävyyttä on tarkkailtava aktiivisesti. Kassaa on vahvistettu vuodesta 2020 asti hyvin merkittävästi. Kiinteistöjen merkittävä korjausvelka kuormittaa Fykin taloutta seuraavina vuosina. Korjausvelkaa puretaan erilaisilla toimilla seuraavien vuosien aikana. Tulevaisuus on maltillinen, mikäli taloussuhdanne jatkuu vakaana. Korkojen nousu on riski, tosin lainakanta on Operandin mukaan hyvin suojattu. Ilman korkosuojausta olevia lainoja on vähän, suhteessa koko Fykin lainakantaan.

Tunnusluvut	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
-henkilöstö	7,5	9	*)11	11	11
-lainojen hoitokate	0,58	0,61	0,60	0,80	1,20
-asiakastyytyväisyys (asteikko 1–4)	*)0	3,5	3,8	3,8	3,8
Lainamäärä (1 000 euroa)	13 566,0	12 787,0	11 837,0	10 886,0	9 935,0
-uusinvestoinnit (sis. lainamäärään)	0	0	0	0	0
Forssan kaupungin takaukset (1 000 €)	13 426,0	12 678,0	11 759,0	10 839,0	9 919,0
-uusinvestoinnit (sis. takauksiin)	0	0	0	0	0

*) Uusi asiakaspalautejärjestelmä Hakosalon CRM-järjestelmässä on saatu käyttöön 2022 syksyllä. Yksittäisten palautteiden keräämisessä on aiemmin ollut hankaluutta, mutta ei tapahtumien.

*) Hanketyötekijät 2023 > nostavat henkilöstömäärää. Hankerahoituksia on paljon tarjolla, jotta niitä voidaan käyttää, on henkilöstöä niiden osalta lisättävä. Tähän otetaan kantaa seudullisessa kehittämis- ja hankeyhteistyön sopimuksessa, joka toteutuessaan tuo 3,2€ per asukas valmiutta kehittämissyhteistyöhön.

8.3. LOIMIJOEN KUNTAPALVELUT OY

Tilivelvollinen: Toimitusjohtaja

TALOUSARVIO 2023

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
<p>1. Inhouse –kumppanuus Hyvinvointialueen kanssa ja toiminnan laajentaminen Hyvinvointialueella.</p> <p>2. Uusien omistaja-asiakkaiden saaminen.</p> <p>3. Tuotantoprosessien tehostaminen ja kehittäminen.</p> <p>4. Työnantajahoukuttelevuuden ja työnantajakuvan myönteinen vahvistaminen</p>	

Riskianalyysi

Loiku on suurten toiminnallisten ja sitä kautta taloudellisten riskien tilanteessa. Hyvinvointialueen In-Housekumppanuus on vielä päättämättä, joskin nykyiset aterian- ja puhtauden tuotantosopimukset jatkuvat HVA käynnistysvaiheen yli. HVA:n tulevilla ratkaisulla on erittäin suuri merkitys toiminnallemme, samoin kuin mahdollisella Hyvinvointikuntayhtymän purkamispäätöksellä. Globaalit ja valtakunnalliset ilmiöt elintarvikkeiden ja energian kustannusten nousun suhteen vaikuttavat liiketoimintaan. Kustannusten nousun kehitystä on vaikeaa arvioida etukäteen. Taloushallinnon palvelut pienenevät HVA:n johdosta puoleen liikevaihdollisesti, kannattavuus pakottaa etsimään ratkaisuja varmistaakseen muiden asiakkaiden palvelutuotannon. Taloushallinnon tulevaisuus on avoinna; yksin vai osana isomman toimijan organisaatiota vai jokin muu kumppanuus toisen toimijan kanssa? Saammeko riittävän ammattitaitoista henkilökuntaa? Löytyykö Loikun omistajilta ja seutukunnalta yhteistyön edellytyksiä? Koetaanko Loiku vahvana seudullisena toimijana, jota poliittiset päättäjät ja omistajien virkamiehet markkinoivat yhteisen seutuhyvän eteen? Seudullinen vastakkainasettelun kulttuuri tuo epävarmuutta ja haittaa Loikun toimintaa, sen laajentumista sekä yhteistyön tekemistä. Asioista keskustellaan omistajien kanssa ja päätösten vaikutuksia tuodaan esille päättäjille.

Tunnusluvut	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
1. Talous					
- liikevaihto (milj. euroa)	7,8	8,2	8,2	8,2	8,4
- kalustoinvestoinnit (milj. euroa)	0,8	0,1	0,1	0,1	0,1
- pitkäaikaiset lainat (milj. euroa)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- tilikauden voitto (milj. euroa)	-0,6	-0,1	0,3	0,3	0,4
2. Toiminta					
Ateriapalveluiden tunnusluvut					
tarjottuja lounaita, t kpl/v	587	648	640	640	640
toimituskohteita	43	43	43	43	43
Puhtauspalvelun tunnusluku (teho m ²)	240	240	240	240	240
palkkalaskelmia, 1 000 kpl/v	58	57	27	27	27
ostolaskuja 1 000 kpl/v	62	61	38	38	38
kirjanpitositteita 1 000 kpl/v	219	220	71	71	71
myyntireskontratositteita 1 000 kpl/v	150	160	35	35	35
3. Henkilöstö (vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset (vakinaiset+määräaik.)	120	120	116	116	116
- osa-aikaiset	29	25	22	22	22
Määrä vuoden lopussa	149	145	138	138	138
4. Toimitilat m²					
- toimistotilat	400	375	320	320	320
- keittiöt	2 464	3 081	2 506	2 506	2 506
- siivousala	98 250	96 058	96 185	96 185	96 185

8.4. FORSSAN SEUDUN HYVINVOINTIKUNTAYHTYMÄ

Tilivelvollinen: Yhtymäjohtaja

TALOUSARVIO 2023

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
Kuntayhtymä jatkaa kiinteistöjen omistajana ja vuokraajana kunnes kunnat yhdessä toisin päättävät. Tavoitteena on saavuttaa sopimus kuntayhtymän kiinteistöjen hallinnointimallista muiden jäsenkuntien kanssa.	

Riskianalyysi

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymän purkaminen vaatii kuntien valtuustojen yhdenmukaiset päätökset.
--

Tunnusluvut	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
- vuosikate poistoista %	121,05	38,66			
Henkilöstö vuoden lopussa					
- kokoaikaiset	1018	1 010			
- osa-aikaiset	153	150			
Määrä vuoden lopussa	1 171	1 160			
Tilat m2	64 805	64 805			

8.5. LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Tilivelvollinen: Kuntayhtymä johtaja

TALOUSARVIO 2023

Konsernitavoite/tavoitetaso	Tavoitteen toteutuminen
<p>Oppimis- ja kasvunäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> -Henkilöstön ja työyhteisön osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen tulevaisuuden tarpeet huomioiden - Henkilöstön koulutus- tai benchmarkkauspäivät opetus- ja ohjaushenkilöstön osalta keskimäärin 3 pv/v ja muun henkilöstön osalta 2 pv/v - Työelämässä työskentelypäivät opetus- ja ohjaushenkilöstöllä 5 pv/vuosi, muulla henkilöstöllä myös mahdollisuus halutessaan kahden päivän työelämäjaksoon - KV – työelämäympäristössä päiviä konsernitasolla 50 pv - 92 %:lla opetushenkilöstöstä on pedagoginen pätevyys - Great Place to Work sertifiointi <p>Sisäisten prosessien näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kestävän kehityksen ja ekokompassin sertifiointiin kuuluva itsearviointi toteutettu -Markkinoinnin ja viestinnän prosessit kuvattu - Markkinoinnin ja viestinnän vuosikellon laatiminen ja toteutuminen - Koulutustoiminnan prosessien vakauttaminen arjen toimintaan - Foredataan hyödyntäminen laajasti organisaatiossa - Työelämäyhteistyön prosessien kehittäminen <p>Asiakasnäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> -Arvopalautteen vastausten keskiarvo vähintään 3,8 (vastausprosentti vähintään 50 %) - Työelämäpalaute, vastausten keskiarvo vähintään 3,8 (vastausprosentti vähintään 50 %) - Huoltajapalaute vähintään 3,8 - Väyläopintoihin osallistuu vähintään 17 opiskelijaa - Taitajakisoihin osallistuu vähintään 8 opiskelijaa - Kansainvälisille jaksoille osallistuu vähintään 25 opiskelijaa - Eri alojen osaamista yhdistäviä koulutuksia on vähintään 10 - Osaamisen tiimit järjestävät yhdessä työelämäpalveluiden tiimin kanssa työelämäyhteistyötapaamisen - NY yrittäjyystoimintaan osallistuneiden kevytyrittäjyyspalveluun osallistuneiden opiskelijoiden määrä 20 <p>Taloudellinen näkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä 100 % - Työllistyminen 75% valmistuvista opiskelijoista työllistyy heti - Siirtyminen korkea-asteelle 5% valmistuvista pt opiskelijoista pääsee jatko-opintoihin korkea-asteelle - Lämpäisyaste on vähintään 70% - Negatiivinen keskeyttäminen enintään 3% vuodessa - Tulosaluekohtaisten toimintakatteiden noudattaminen 	

Riskianalyysi

--

Tunnusluvut	Tp 2021	Ta 2022	Ta 2023	Ts 2024	Ts 2025
Toiminnallisia ja taloudellisia tunnuslukuja:					
Koulutustoiminta					
- opiskelijamäärä vos-peruskoulutus					
- opiskelijamäärä lisäkoulutus					
- opiskelijavuosi	1 344	1 130	1130	1130	1130
Laatu ja vaikuttavuus					
- opiskelijapalaute (asteikolla 1–5)	4,3	3,8	3,8	3,8	3,8
Kuntayhtymä					
- vuosikate poistoista %	92,1	21,3	56,98	108,90	98,06
- oman pääoman tuottoaste %					
- velkaantumisaste %	12,4	12,5	12,14	11,99	11,99
Henkilöstö (kpl vuoden lopussa)					
- kokoaikaiset	150	150	160		
- osa-aikaiset	14	10	10		
Määrä vuoden lopussa	164	160	170		
Tilat kuntayhtymä m ²	26 319	26 319	26 319	26 319	26 319
Tilat osakeyhtiö m ²	0	0	0	0	0

LIITTEET

Kaupungin arviointijärjestelmän kuvaus

KUNTALAISARVIOINTI	Väline	Arvioinnin toteutus
Kuntalaispalautteet ja palvelujen arviointi	forssa.fi otakantaa.fi Kapa (FCG) tai oma kysely Sosiaalinen media Palautelomakkeet (kaupungintalo)	Jatkuva Suunnitellusti Parillisina vuosina Jatkuva Jatkuva
Kuntalaisideat ja innovaatiot	forssa.fi otakantaa.fi kuntalaisaloite.fi Kuntalaistilaisuudet	Jatkuva Jatkuva Jatkuva Suunnitellusti
Strategian arviointi	otakantaa.fi Strategiatori forssa.fi	Suunnitellusti Suunnitellusti Suunnitellusti

LUOTTAMUSHENKILÖ-ARVIOINTI	Väline	Arvioinnin toteutus
Valtuustotyöskentelyn/ lautakuntatyöskentelyn arviointi	Valtuustoarviointi Kh-arviointi Lautakunta-arviointi	1 krt / valtuustokausi Joka toinen vuosi 1 krt / valtuustokausi
Strategian arviointi	Strategisten tavoitteiden arviointi Strategiatori Howspace	2 krt / vuosi (06 ja TP) Suunnitellusti Suunnitellusti
Riskien arviointi	Vuosiarviointi Väli- ja vuosiarvioinnit / LATO Arviointitilaisuus	1 krt / vuosi (TP) 4 krt / vuosi (03, 06, 09 ja TP) 1 krt / vuosi (kesäkuu)
Palvelujen laadun arviointi	Valtuustoaloitteet Suorat yhteydenotot	Jatkuva Jatkuva
Strategisista tavoitteista johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi	Vuosiarviointi Väli- ja vuosiarvioinnit / LATO Arviointitilaisuus Talouden kuukausiarviointi	1 krt / vuosi (TP) 4 krt / vuosi (03, 06, 09 ja TP) 1 krt / vuosi (kesäkuu) Kh:n ja Itk:n kokouksissa

ITSEARVIOINTI / henkilöstö ja johto	Väline	Arvioinnin toteutus
Henkilöstö- ja työhyvinvointiarviointi	Kehityskeskustelut Työhyvinvointikeskustelut Henkilöstö- tai työhyvinvointikysely	Joka toinen vuosi 1 krt / vuosi Joka kolmas vuosi
Strategisten tavoitteiden sekä niistä johdettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi	Esihenkilöarviointi Toimialojen johtoryhmät	1 krt / vuosi (Voormannit) Kokouksissa säännöllisesti
Palvelujen ja palveluprosessien laadun arviointi	Palvelualue- ja yksikköarvioinnit	Suunnitellusti
Riskien arviointi	Yhteistoimintaryhmä Riskienhallintaryhmä Väli- ja vuosiarvioinnit / LATO Granite	Kokouksissa säännöllisesti Kokouksissa 4 krt / vuosi (03, 06, 09 ja TP) Jatkuva

ARVIOINTIEN KUVAUKSIA (1/2)

Kuntalaisarvioinnit

Kuntalaistilaisuudet

Valtuustokauden ajalle määritetyt avoimet tilaisuudet, joissa viestitään ajankohtaisista asioista ja keskustellaan kuntalaisten kanssa. Tilaisuudet voidaan järjestää palvelualueita, toimialaa tai koko kaupunkiorganisaatiota koskevinä.

Strategiatori

Johtoryhmän valmisteleva, kaupunkistrategian sisältöä koskeva tilaisuus kuntalaisille.

Luottamushenkilöarvioinnit

Valtuustoarviointi

Kerran valtuustokaudessa toteutettava arviointi, jossa valtuutetut arvioivat valtuustotyöskentelyn toteutumista.

Kh-arviointi

Joka toinen vuosi toteutettava arviointi, jossa kaupunginhallituksen jäsenet arvioivat työskentelyään ja asettamiensa tavoitteiden toteutumista.

Lautakunta-arviointi

Kerran valtuustokaudessa toteutettava arviointi, jossa lautakuntien jäsenet arvioivat työskentelyään ja asettamiensa tavoitteiden toteutumista.

Arviointitilaisuus

Keskushallinnon organisoima, kesäkuussa järjestettävä tilaisuus, jossa kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, vastuunalainen tilintarkastaja ja johtoryhmä arvioivat edellisen kalenterivuoden talousarviossa asetettujen tavoitteiden ja arvioitujen riskien toteutumista.

Itsearviointit (henkilöstö ja johto)**Kehityskeskustelu**

Työntekijän ja lähiesihenkilön vähintään joka toinen vuosi käymä keskustelu, jonka toteutus ja sisältö on määritelty. Jos yksittäinen työntekijä niin haluaa, on ko. keskustelu käytävä vuosittain.

**Työhyvinvointi-
keskustelut**

Työyhteisön (so. yksikkö tai tiimi) lähiesihenkilön kanssa kerran vuodessa käymä keskustelu, jossa tarkastellaan Hyvän Työyhteisön Toimintaperiaatteiden toteutumista työyhteisön arjessa.

Esihenkilöarviointi

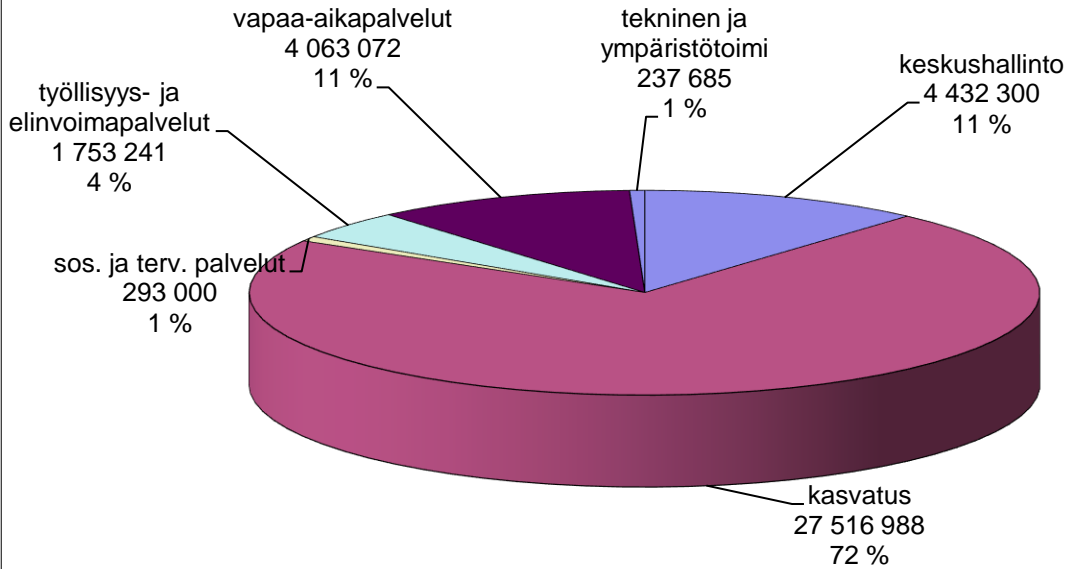
Henkilöstöhallinnon kerran vuodessa esihenkilöille suunnittelema arviointi, jossa arvioidaan strategian vuositavoitteiden toteutumista sekä tavoitteiden saavuttamista edistävää johtamistoimintaa.

**Palvelualue- ja
yksikköarviointit**

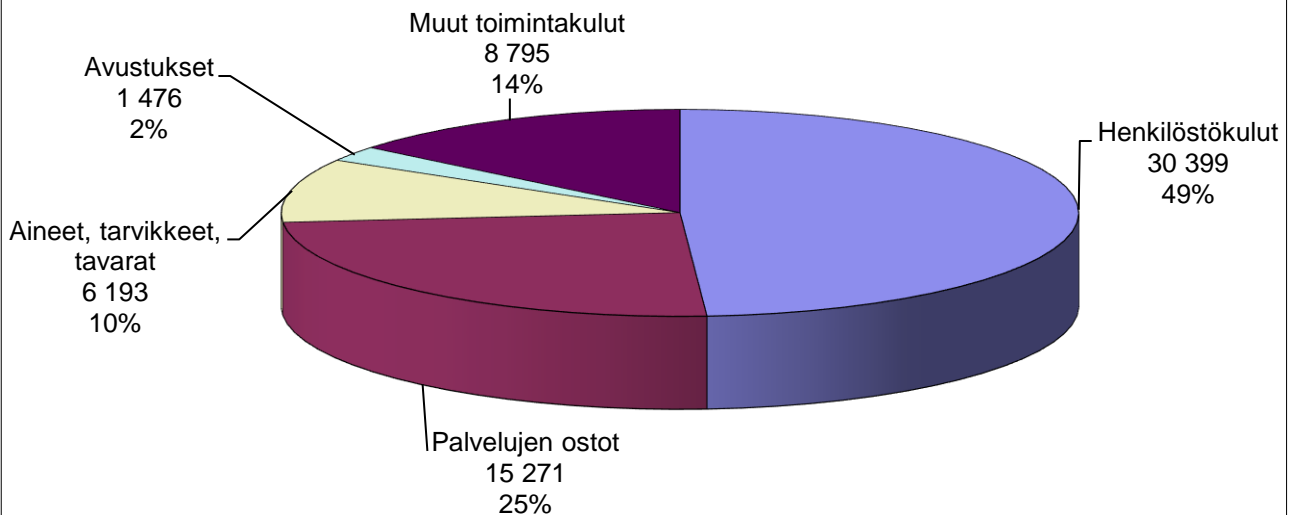
Palvelualueilla ja yksiköissä suunniteltavat ja toteutettavat arvioinnit palvelujen ja palveluprosessien laadun arvioimiseksi.

Graafiset esitykset

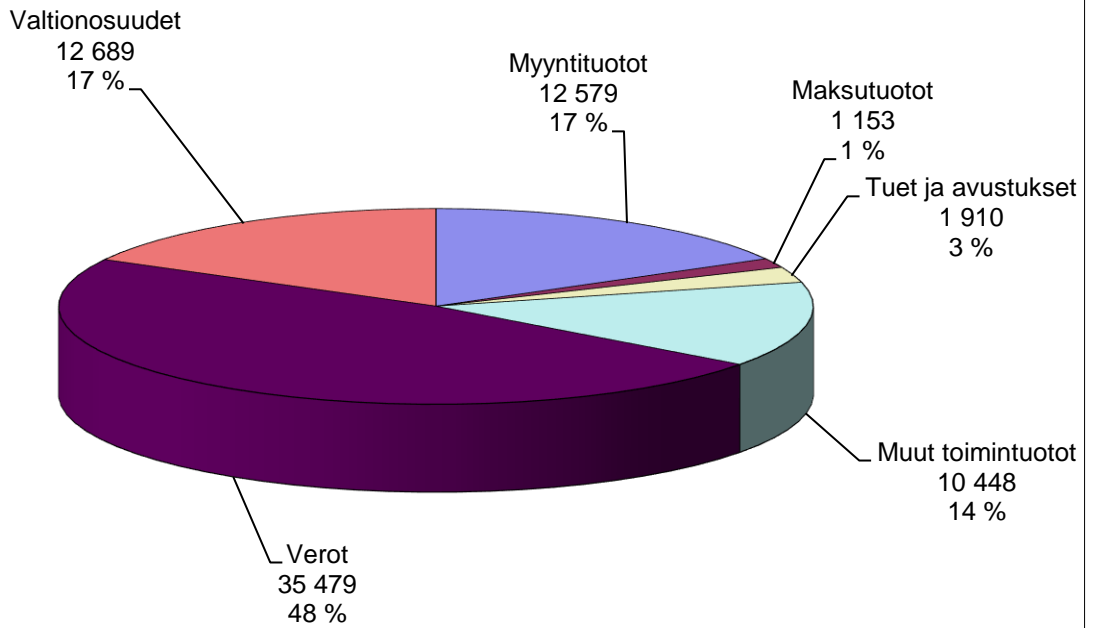
Forssan kaupungin toimintamenojen (netto) jakaantuminen tehtäväryhmittäin v. 2023

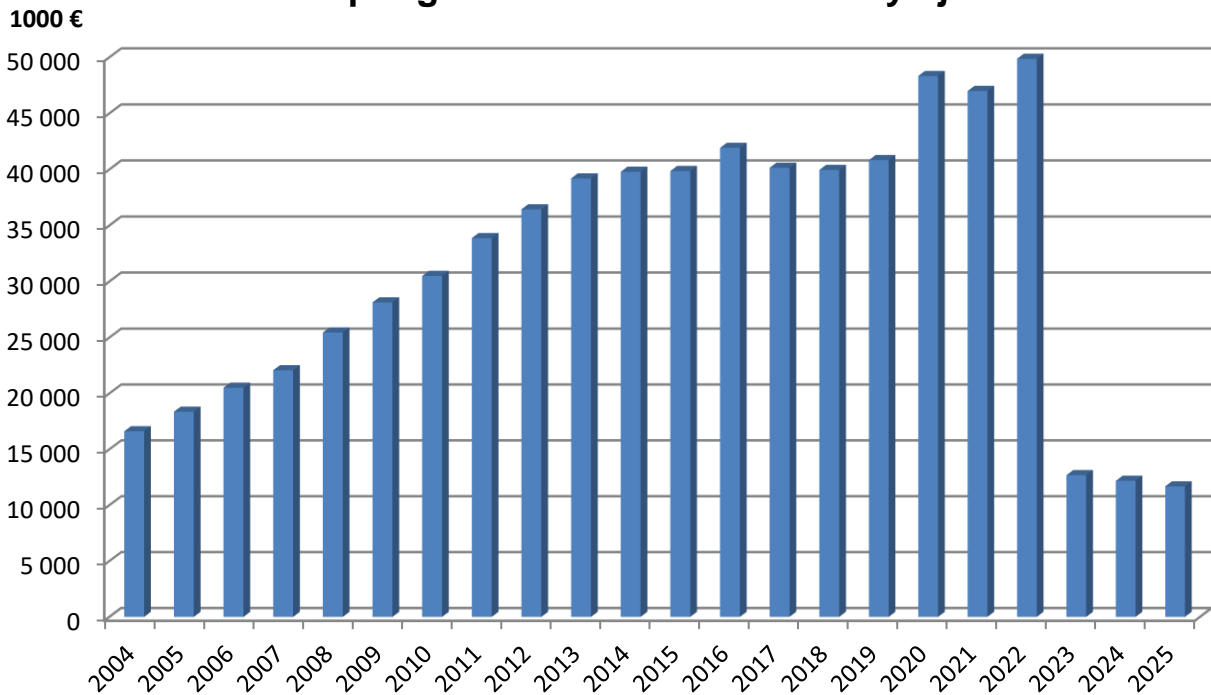
Forssan kaupungin toimintakulujen jakaantuminen ta 2023 (1 000 €)

Forssan kaupungin tulorahoitus 2023 (1 000 €) sisältäen vesihuoltoliikelaitoksen

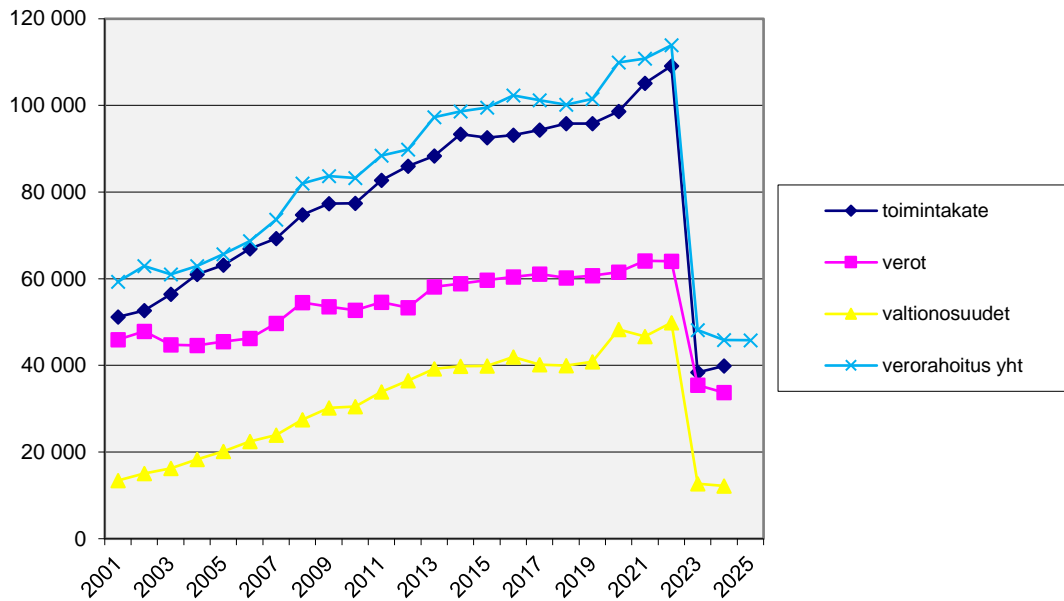

Forssan kaupungin valtionosuuksien kehitys ja ta 2023

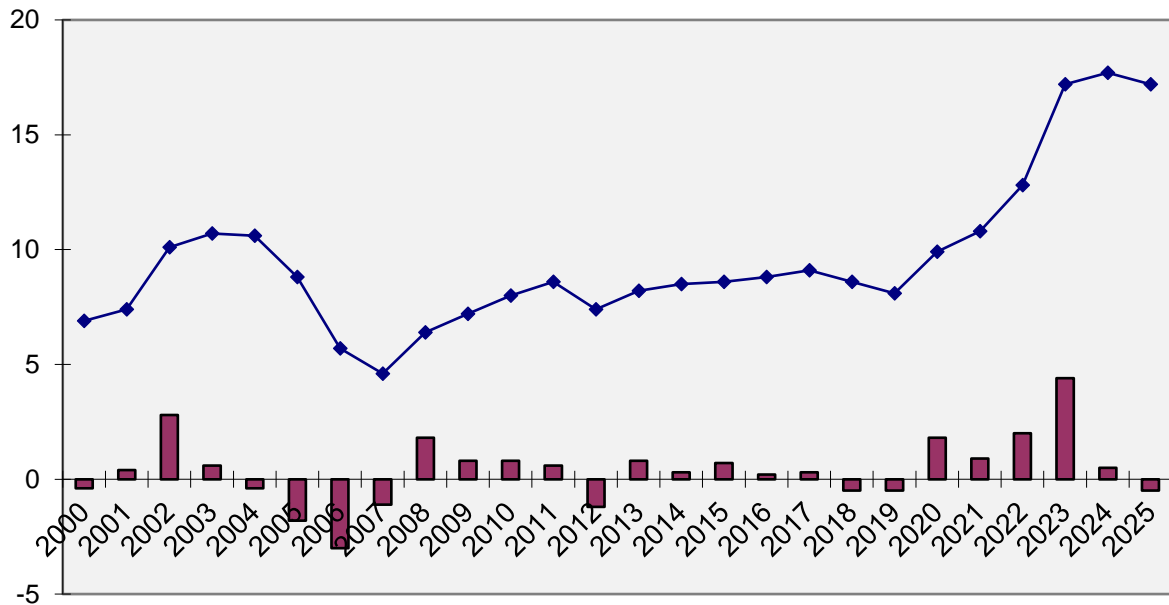
Forssan kaupungin toimintakatteen ja verorahoituksen kehitys

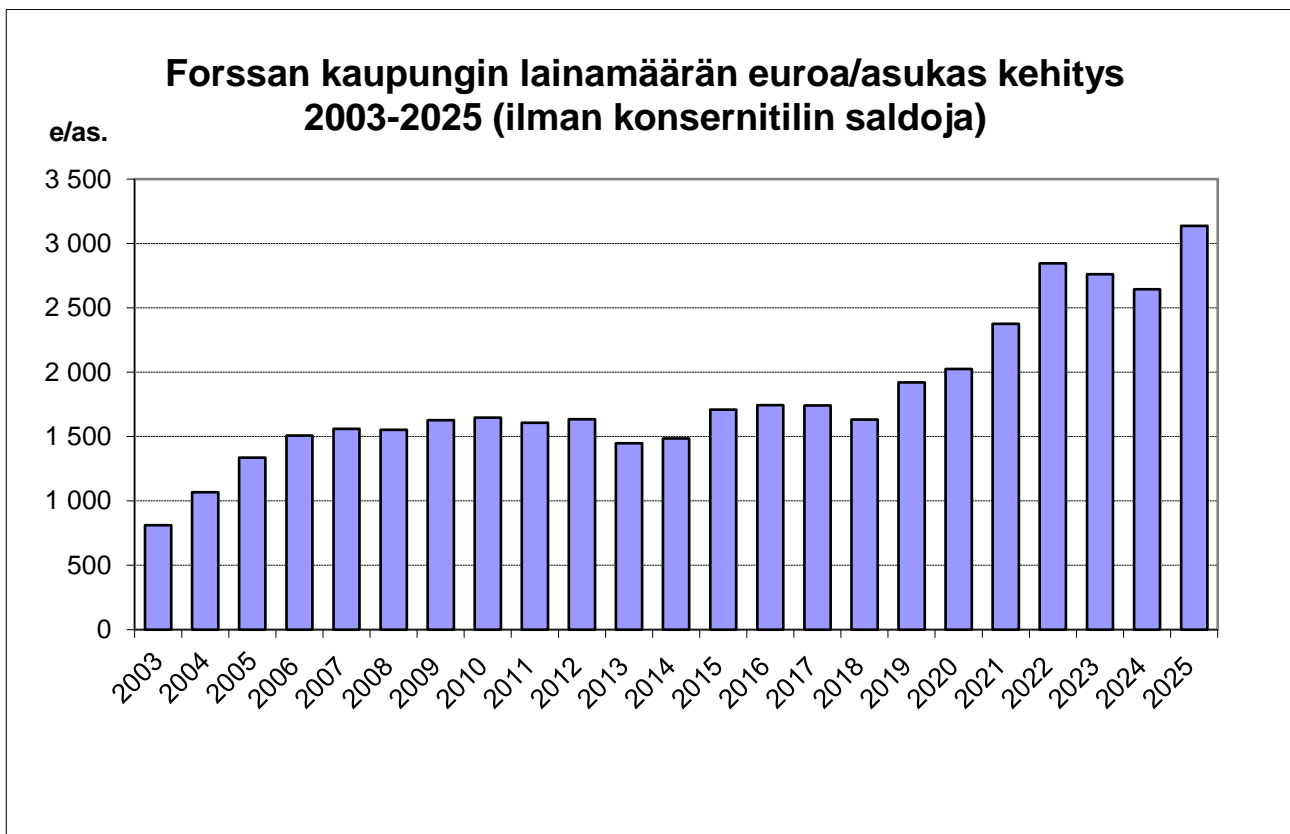
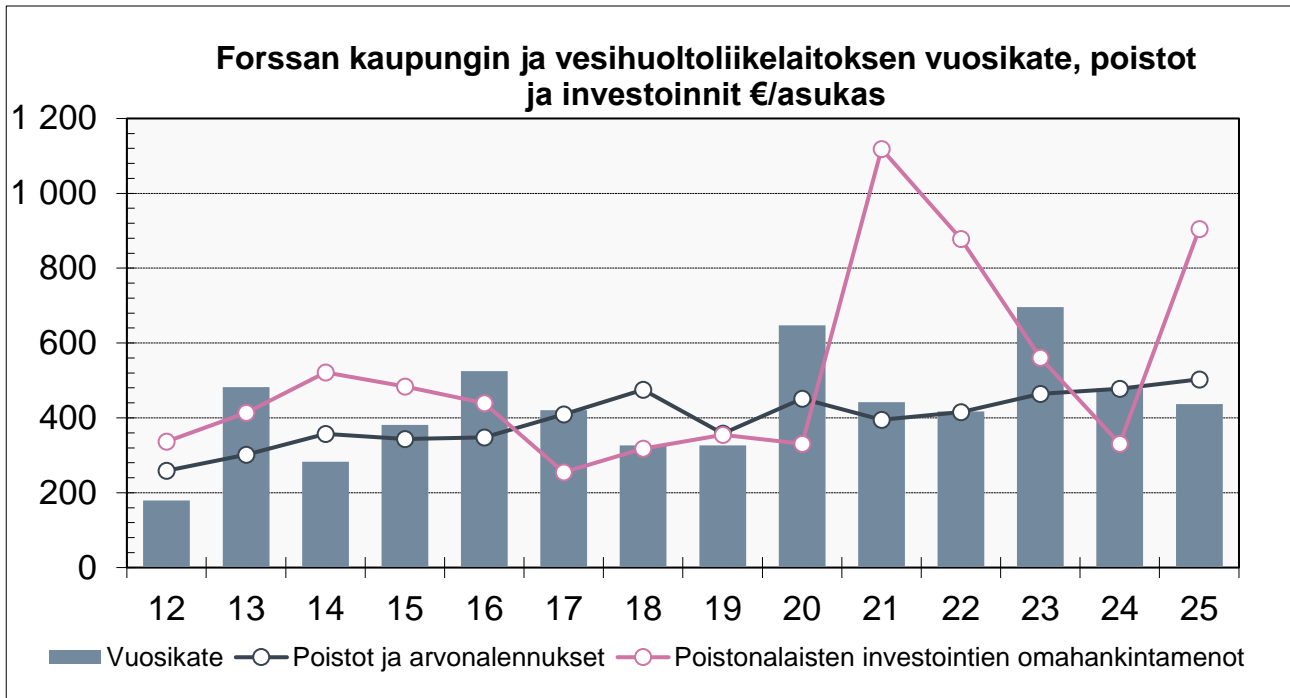
1000 euroa

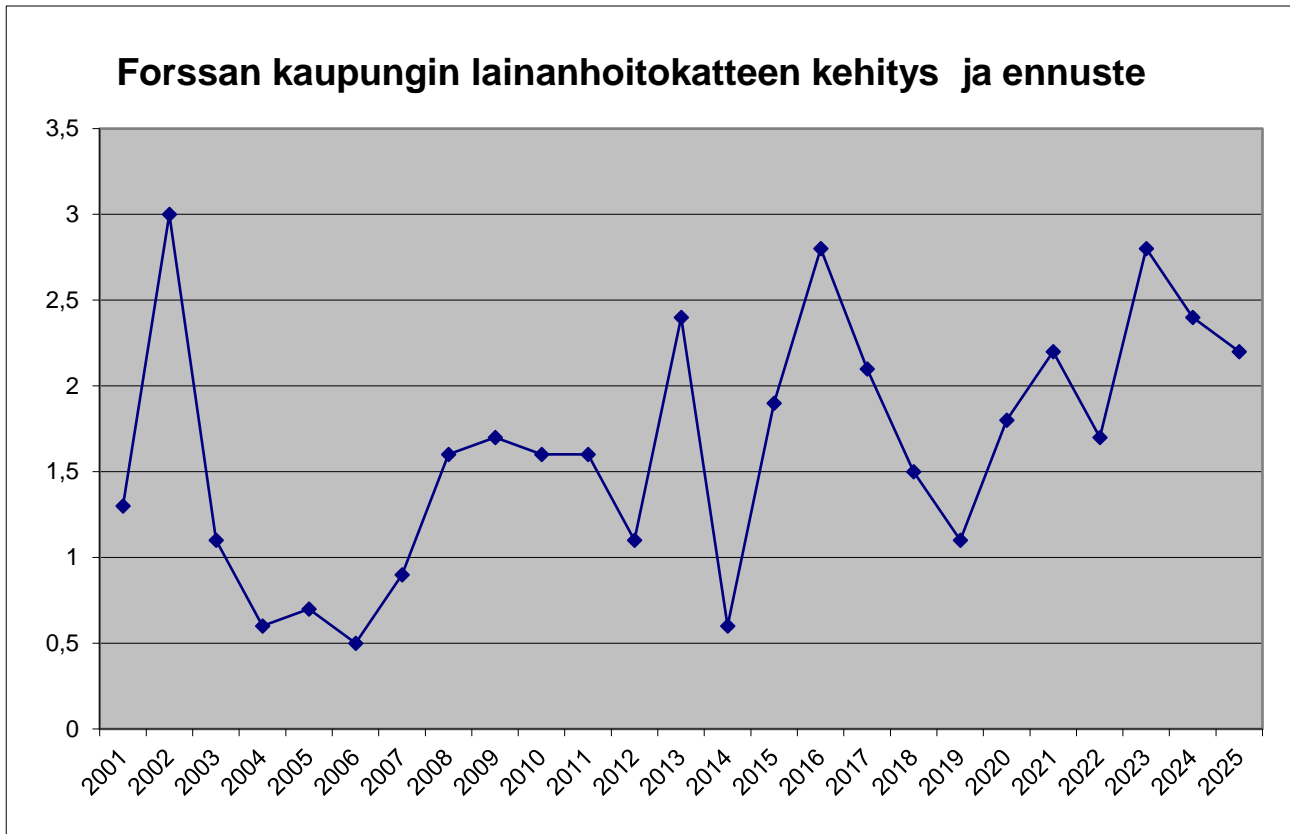

Forssan kaupungin tilikausien ali/ylijäämän kehitys ja kumulatiivinen ylijäämä v. 2000 - 2025. 2022 ennusteen mukaan ja 2023 - 2025 taloussuunnitelman mukaan

milj euroa

Toimielimen ja palvelualueen tilivelvolliset 2023

PALVELUN NIMI	TILIVELVOLLINEN
Kaupunginhallitus	KAUPUNGINJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
100 KESKUSHALLINTO	hallintojohtaja
Keskusvaalilautakunta	
700 VAALIT	hallintojohtaja
Tarkastuslautakunta	
710 TARKASTUSTOIMINTA	tarkastuslautakunta
Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta	SIVISTYSJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
200 TOIMIALAN TUKIPALVELUT	sivistysjohtaja
210 PERUSOPETUS	sivistysjohtaja
230 VAPAA-AIKAPALVELUT	kirjastotoimenjohtaja
240 LUKIOKOULUTUS, TAITEEN PERUSOPETUS JA VAPAA SIVISTYSTYÖ	rehtori
250 VARHAISKASVATUKSEN PALVELUT	varhaiskasvatus- ja hyvinvointipäällikkö
290 TERVEYSPALVELUT	sivistysjohtaja
Työllisyys- ja elinvoimalautakunta	SIVISTYSJOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA työllisyys- ja palvelupäällikkö
280 TYÖLLISYYS- JA ELINVOIMAPALVELUT	
Yhdyskuntalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
500 TEKNISEN JA YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO JA MAASEUTUPALVELUT	tekninen johtaja
510 MAANKÄYTTÖPALVELUT	kaupungeingeodeetti
520 INFRAPALVELUT	kunnallistekniikan päällikkö
540 PELASTUSPALVELUT	tekninen johtaja
570 TILAPALVELUT	kiinteistöpäällikkö
610 MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUPALVELUT	kaupunginarkkitehti
Jätelautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA
580 YHTEISTOIMINTA-ALUEEN JÄTEHUOLTO	jätehuoltopäällikkö
Ympäristölupalautakunta	TEKNINEN JOHTAJA TOIMIELIMEN ALAISESTA TOIMINNASTA KOKONAISUUTENA ympäristöpäällikkö
600 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖPALVELUT	

INVESTOINTIOSA

HANKKEEN NIMI	TILIVELVOLLINEN
YHDYSKUNTALAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	tekninen johtaja
MUUT TILIVELVOLLISET:	
RAKENNUKSIEN JA RAKENNELMIEN ERITTELEMÄTÖN (TILAPALVELU)	kiinteistöpäällikkö
KADUT JA TIET (ERITTELEMÄTÖN) KATUVALOVERKKO JA LIIKENNEVALOLAITTEET, PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET	kunnallistekniikan päällikkö
KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT:	
- ICT-OHJELMAT JA LAITTEISTOT	talousjohtaja
- IRTAIMISTO	talousjohtaja
- MAA-ALUEET	kaupunginjohtaja
- OSAKKEET JA OSUDET	kaupunginjohtaja
SIVISTYS- JA TULEVAISUUSLAUTAKUNNAN VASTUULLA OLEVAT INVESTOINNIT	sivistysjohtaja

LIIKELAITOS

	TILIVELVOLLINEN
FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOS	vesihuoltojohtaja

Henkilöstömäärät

Kumulatiiviset henkilötyövuodet (Htv 1) (sisältää määräaikaiset ja vakituiset)	TP 2020	TP 2021	TP 2022 tot. 31.12.	TA 2023	TS 2024	TS 2025
10 Keskushallinto	36,67	32,90	17,91	16,00	16,00	16,00
100 Keskushallinto	36,67	32,90	17,91	16,00	16,00	16,00
20 Sivistys- ja tulevaisuuspalvelut	505,92	518,70	529,69	494,00	485,00	484,00
200 Toimialan tukipalvelut	4,72	6,10	15,83	13,00	13,00	13,00
210 Perusopetus	195,77	191,50	190,01	190,00	190,00	190,00
230 Vapaa-aikapalvelut (1.6.2020 alkaen)	23,99	43,40	44,02	41,00	41,00	41,00
240 Lukiokoulutus, taiteen perusopetus ja vapaa sivistystyö	49,84	62,70	60,38	60,00	60,00	60,00
250 Varhaiskasvatuksen palvelut	141,25	159,30	162,08	140,00	131,00	130,00
260 Vesihelmi ja liikunta- ja nuor.palvelut (31.5.2020 saakka)	16,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
270 Wahren-keskus (31.5.2020 saakka)	20,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
280 Työllisyys- ja elinvoimapalvelut	53,82	55,70	57,37	50,00	50,00	50,00
50 Tekninen ja ympäristötoimi	71,65	71,90	75,61	72,80	73,80	73,80
500 Teknisen ja ympäristötoimen hallinto	1,00	1,00	2,33	2,00	2,00	2,00
510 Maankäyttöpalvelut	8,00	6,50	6,78	7,00	7,00	7,00
520 Infrapalvelut	29,44	31,60	35,58	32,00	33,00	33,00
570 Tilapalvelu	17,27	17,60	14,92	15,80	15,80	15,80
580 Yht.toiminta-alueen jätehuolto	2,98	2,90	3,17	3,00	3,00	3,00
600 Rak.valv. ja ymp.palvelut	9,60	9,30	9,47	10,00	10,00	10,00
610 Maankäytön suunnittelupalvelut	3,36	3,00	3,36	3,00	3,00	3,00
Kaikki yhteensä	614,24	623,50	623,21	582,80	574,80	573,80
Muutos edelliseen vuoteen	-17,81	9,26	-0,29	-40,41	-8,00	-1,00